

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddetek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina: vsakega meseca Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Zaradi 1. majnika „Jutro“ v nedeljo ne izide

Nekaj ugotovitev

V odgovor na naša izvajanja o novi centralistični tendenci, ki jo občutimo v vseh panogah našega javnega življenja, je te dni objavil »Slovenec« članek, ki zasluži pozornost. Slovensko glasilo JRZ priznava, da so naše trditve točne, poudarja pa, da njegov tabor položaja ne more popraviti. Zlo izvira iz ustavnega stanja. Slovenski zastopniki v vladi JRZ napravljajo globoko zakoreninjen dejstvo in razmeram sami ne morejo doseči izboljšanja. Edino, kar lahko storijo je, da odbijajo najhujše ostrine centralizma. Vse drugo ni v njihovih rokah in njihov vpliv v tem oziru je samo posreden. Zato ne nosijo odgovornosti, če državni stroj neovirano teče naprej po centralističnih taticah. To je teza »Slovenca«.

V zvezi s tem smatra glasilo JRZ naša izvajanja o potrebi decentralizacije in dekoncentracije za depolarizirano, poziva nas pa, da se »brez pridržka in ostanke« pridružimo narodno političnemu programu slovenskega dela JRZ, ki ga označuje za program večine slovenskega ljudstva, in s tem v njem varujemo narodne interese, ako hočemo res preprečiti, da Slovenci ne bi bili v oziru politične enakopravnosti in v svojih gospodarskih interesih oškodovani. Pri tem nam »Slovenec« koncedira »posebne kulturne nazore in opozicionalno stališče v vseh bistvenih točkah lastnega programa«.

Mi smo iz citirane članka izluščili jedro. Verjamemo, da je bilo »Slovenec« težko reči i prvo i drugo. Zato nekoliko razumemo, da si je za argumentacijo izbral trditve, ki so enako neresne, kakor so v nasprotju s stvarnostjo. Po »Slovencu« so današnja centralistična pritisla krivi slovenski nacionalisti, ali kakor jih on imenuje »liberalci«. Oni so glasovali za vidovdanske ustave. Nje kliče slovensko glasilo JRZ na odgovor zaradi »usodnega« 6. januarja in nje obtožuje zaradi nove septembrske ustave, ki da je »še bolj centralistično izkvarjena«. Če se danes ničesar ne da, da tako zatrjuje »Slovenec«, potem je kriv avtoritativni režim, v katerem SLS nikdar ni imela nobenega zastopnika (!), pač pa sta dr. Kramer in Ivan Pucelj že pred sprejetjem nove ustave postala ministri in radi tega verjetno nosita odgovornost tudi še za vse, kar se sedaj pod režimom JRZ nevedneje dogaja.

Stališče »Slovenca« je značilno za politiko, ki proglašala glavno programsko bazo svoje lastne stranke za zgrešeno, svoje pogreške pa pripisuje političnemu nasprotniku. Spominjamo se časov vidovdanske ustave, ki je predvidevala za oblastne samouprave precej dalekosežno neodvisnost, zlasti v finančnem, odnosno proračunskem pogledu. Na predlog in po želji tedanje SLS, ki je v vladi zavzemala l. 1927. merodajno pozicijo, je bila čez noč oblastna avtonomija v svojih temeljih okrnjena in celokupno samoupravno gospodarstvo podvrženo nadzorstvu finančnega ministra. Kljub temu je SLS ostala »braniteljica avtonomije, mi pa »centralisti«.

Sedaj veljavna ustava omogoča široke avtonomistične možnosti in predvsem ne stavlja nobenih ovir za izvedbo obsežne decentralizacije in dekoncentracije. Kdor se pri svojih centralističnih podvigih poziva nakake ustave zapreke, ta išče samo neiskrene izgovore, da bi prikril pomanjkanje lastne volje ali pa lastne moči. Mi smo govorili o čestnem fondu, o bolnišnici, o podporah Narodne banke in o drugih stvarnih primerih. Nikjer ni ustavnih določb, niti zakona, ki bi v katerikoli oziru preprečevali, da se ta vprašanja rešujejo tako, kakor bi bilo to potrebno. Kerjoli bi se proti uveljavljanju načela enakopravnosti in proti vpoštevanju upravičenih interesov pokrajine ali narodnih delov kdo hotel sklicevati na duha naše ustave, ta bi zavestno varal javnost. Nasprotno se je v borbi za upravičene interese posameznih delov države in naroda treba sklicevati baš na duha te ustave. Treba pa je biti iskren in pogumen in se ne izgovarjati na druge, če pride kdo do spoznanja, da svojih naziranj ne more uveljaviti. Za jugoslovenske nacionaliste v Sloveniji ni boljšega izpričevala, da je njihova politika pravilna, nego dejstvo, da n. pr. zagrebški hrvatski organi baš njim očitajo, da najbolj trdovratno branijo slovensko stvar...

»Slovenec« želi odgovora na glavno vprašanje, ki ga postavlja ob zaključku svojega razmišljanja, in se pri tem pritožuje, da je že enkrat povedal svoje mnenje, pri nas pa da ni našel odziva. To ni povsem iskreno. Kar se tiče decentralizacije in dekoncentracije, se mi nismo omejili samo na uvodnike. Govorniki, ki so zastopali naše stališče, so pri nedavnih proračunskih razpravah v parlamentarne tribune prav temeljito povedali, kako daleč je treba iti v vprašanju decentralizacije naše celokupne

NEMČIJA IŠČE STIKOV Z ZAPADNIMI SILAMI

Zaradi velikih gospodarskih potreb tretjega rajha bo nemška vlada najbrže izpremenila svojo dosedanje taktiko

London, 30. aprila. b. V informiranih krogih govore o možnosti zopetnih pogajanj med Anglijo in Nemčijo glede ureditve nekaterih vseh mednarodnih vprašanj, posebno vprašanja zapadnega pakta, ker želi Foreign office izkoristiti sedanjo nemško pripravljenost za gospodarska pogajanja. Temu namenu so deloma služili tudi Edenovi razgovori v Bruslju, kjer se je angleški zunanji minister pri ministrskem predsedniku Van Zeelandu lahko informiral o stališču, ki ga sedaj zastopa Nemčija glede ureditve svojih odnosov z evropskim zapadom, ker je kakor znano, malo pred Edenom obiskal Van Zeeland predsednik nemške narodne banke dr. Schacht. Van Zeeland je po teh razgovorih dobil vtis, da izpremenba dosedanje nemške taktike spriču velikih gospodarskih potreb tretjega rajha, ni iz-

ključena in da so že podani neki znaki, ki kažejo, da si Nemčija sama želi izboljšanja svojih odnosov z zapadnimi državami. Seveda pa se tako v Bruslju kakor v Londonu zavedajo, da pri tem Nemčija za sedaj še ne misli na politične razgovore, temveč samo na ureditev gospodarskih odnosov, ker se boji, da bi jo sicer druge države, posebno države evropskega severa, ne prehitile s svojim sporazumom.

V Angliji sami si sporazum z Nemčijo v raznih krogih različno predstavljajo. Prijatelji »oborožene izolacije«, med katere spadajo, sicer precej osamljena, Garvin in lord Rothermere, zagovarjata sporazum z Nemci za vsako ceno. Temu sporazumu na ljubo naj bi Anglija žrtvovala svoje evropske zveze. Druga,

močnejša skupina, ki ima svoje vnete pristaje v vseh angleških strankah, pa se nasprotno za sporazum z Nemčijo ne navdušuje in ga celo odklanja v znamenju demokracije in načel Društva narodov. Z Nemci naj bi se politično in gospodarsko postopalo odklonilno vse dotlej, dokler se bi Hitlerjevi diplomati z večjo popustljivostjo udeležili razprav za zele-nizo.

Vlada se iz previdnosti ne mara odločiti ne za eno ne za drugo stran, vendar možnosti sporazuma ne odklanja. Pri tem spriti opozarja na nekatere nesprejemljive nemške točke, med katere šteje zlasti nemško kolonialno zahtevo ter nemško oboroževanje. Razen tega se prav Eden le predobro zaveda, da mu Hitler na znano vprašalno polo o nemških garancijah

jah pri pogajanjih za sklenitev zapadnega pakta še vedno ni odgovoril. Taktika angleške vlade v tem vprašanju gre odločno za tem, da Anglija najprej izvede vsaj dve tretjini svojega oboroževalnega programa, nakar morebitnih pogajanj z Nemčijo ne b. več smatrala za nemogoča. Vse do tedaj se bo moral Berlin najbrže zadovoljiti samo z razpravami o »bojnih razdelitvah surovin«, o povratku v Zeevevo in o razorožitvi. Nemčija bi mogla sporazum z Anglijo pospešiti le s kako pozitivno mednarodno gesto, na primer z odklopom svojih prostovoljcev iz Španije.

Neurath pride 3. maja v Rim

Berlin, 30. aprila. b. Včeraj so na mednarodnih mestih v Berlinu v svo odločnosti, jo zanjali vesti o skorajšnjem potovanju zunanjega ministra Neuratha v Rim. Danes pa objavlja napol uradni poročevalski urad kratko poročilo, v katerem pravi, da bo nemški zunanji minister »na povabilo italijanskega zunanjega ministra« prispel dne 3. maja v Rim, da vrne obisk italijanskega zunanjega ministra grofa Ciana v Berlinu. Neuratha bo spremljalo več višjih uradnikov nemškega zunanjega ministrstva, ostal pa bo v Rimu več dni.

Napetost Dunaj—Berlin

Beneški sestanek nikakor ni razčistil odnosov med Avstrijo in Nemčijo — Hitlerjevci in 1. maj na Dunaju

Dunaj, 30. aprila. b. Napetost med Dunajem in Berlinom še vedno ni popustila. Vzroki so različni. Opaža se celo v samih poročilih dunajskih listov o grozodejstvih v Španiji državljanski vojni, saj vsi današnji listi brez izjeme poudarjajo, da za to divjaško postopanje niso odgovorni Španci sami in da je treba prave povzročitelje iskati prav za prav drugje. Drug povod za polemiko z rahlom nudi kulturni boj v Nemčiji, ki se prav sedaj zaostrojuje. Tretji vzrok napetosti je iskati v silni nacistični propagandi proti Schuschniggovemu režimu. Glavni rajhovski organi te propagande so »Der Angriff«, »Schwarze Korps«, »Völkischer Beobachter« in Göringov organ »Essener Zeitung«. Vsem tem rajhovskim listom ne odgovarjajo na napade le dunajski glavni organi, temveč tudi mnogi podeželski listi, med njimi zlasti nekateri v Salzburgu in Innsbrucku. »Neuigkeits-Weltblatt« zahteva celo prepoved razprodaje Göringovega organa »Essener Zeitung«.

Iz zanesljivega vira se nadalje doznavajo, da se v vladnih vrstah pripravljajo na oster nastop za primer, da bi na dan 1. maja prišlo do demonstracij Hitlerjevcev, o katerih se je danes izvedelo, da jih avstrijski nacisti zares pripravljajo. Nemško poslanstvo na Dunaju je baše pozvalo vse rajhovske državljane na Dunaju, naj ta dan, ki je državni praznik tretjega rajha, razobešijo raz svoja poslopja nemške zastave, kakor je to nemškim državljanom po sporazumu z dne 11. julija lanskega leta dovoljeno. Napovedanih se razen tega razni objekti nemških državljanov prav na ta dan v Avstriji, da bi se tako lahko v čim večjem obsegu in na kar najbolj videen način razvila nemška zastava.

Spriču teh vesti ni nič čudnega, ako so se danes razširile po Dunaju govorice, da bo v kratkem prišlo do izpremenbe sedanega režima. Imenovala se je v tej zvezi ime nekoga nacionalista, ki se je pred kratkim dalje časa mudil v Berlinu.

Schmidt

o beneškem sestanku

Dunaj, 30. aprila. b. Zunanje-politični odbor zveznega parlamenta je imel včeraj popoldne sejo, na kateri je podal državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Schmidt, ki je spremljal kancelarja Schuschnigga na konferenco v Benetke, najprej splošen pregled sedanega mednarodnega položaja in se je v tej zvezi dotaknil tudi razmerja velesil, posebno italijansko-nemškega sodelovanja ter refleksov tega sodelovanja na avstrijski položaj. Iz zadevnih izjav je bilo razvidno, da je Avstrija trdno odločena, da v okviru prijateljstva z Italijo, ki sloni na rimskih protokolih, katere so razgovori v Benetkah znova potrdili, pa tudi v okviru sporazuma z Nemčijo, še nadalje skrbno goji in še bolj poglobi odnose z vsemi

javnoprave in našega državnega gospodarstva. Ni v naših rokah, da pripravljamo konkretne načrte, ki se morajo na tem polju izvršiti. In še manj moremo ta vprašanja postaviti na dnevni red zakonodajnega reševanja. Tu se mora naš kolega obrniti na druge, nje-mu bližje naslove.

Kar se konkretnih slovenskih gospodarskih in socialnih, pa tudi splošno narodno-kulturnih vprašanj tiče, smo bili mi vedno pripravljeni podpirati vsak napor, da se ta vprašanja rešujejo s stališča upravičenega slovenskega interesa. Pri kritičnem presojanju posameznih ukrepov smo se držali pravila lojalne opozicije, katere kritika naj služi onim, ki odgovorno sodelujejo pri reševanju teh vprašanj, da odločnejše vztrajajo. Ni nam potrebno naštevati vseh primerov. Omenjamo le razdelitev investicijskih del, veliko vprašanje likvidacije kmetijskih dolgov, zadevo ljubljanske bolnišnice, problem pravilne razdelitve premogovnih naročil, vprašanje monopolizacije, odnosno unifikacije šolskih učbenikov, težko breme skupnih banovinskih trošarin, problem naših prosvetnih institucij. Naj nam kolege iz »Slovenca« navedejo en sam primer, kjer smo svojim političnim nasprotnikom streljali v hrbet in jim

ostaliimi državami, posebno s sosedi, pri čemer želj posebno pozornost posvetiti gospodarskim zvezam ter razširjenju gospodarskega in kulturnega zbljevanja z njimi.

Delbosov ekspeze

o dogodkih v Podunavju

Pariz, 30. aprila. b. Pred zunanje-političnim odborom parlamenta, ki je zasedal cele štiri ure, je podal francoski zunanji minister Delbos daljši zunanje-politični ekspeze, o katerem niso bile objavljene podrobnosti. Proti večeru je bil izdan kratek komunik, v katerem je rečeno, da so člani odbora po Delbosovem ekspezeju obilno razpravljali o položaju v srednji in jugovzhodni Evropi. Delbos sam se je v svojem poročilu dotaknil zlasti ureditve italijansko-jugoslovenskih odnosov, beneških razgovorov avstrijskega kancelarja dr. Schuschnigga z Mussolinijem ter potovanja poljskega zunanjega ministra v Bukarešto.

Posebno zanimive so bile njegove izjave o odnosih med Avstrijo in Češkoslovaško na eni ter Češkoslovaško in Madžarsko na drugi strani. S posebnim poudarkom je naglasil, da bo Francija tudi v bodoče ostala zvesta svoji dosednji miroljubni politiki v srednji in vzhodni Evropi in da bo še nadalje — v okviru in na osnovi svojih prijateljstev v tem predelu Evrope — smatrala za svojo glavno nalogo zagotovitev varnosti vseh srednjeevropskih držav.

Zadržanje avstrijskega kancelarja v Benetkah je odgovarjalo trdnim osnovam avstrijske zunanje politike v pogledu zagotovitve lastne samostojnosti in neodvisnosti, kakor jih avstrijska vlada zagovarja že vse od Dollfusa dalje.

Sklepi čl. vlade

Praga, 30. aprila. g. Na današnji seji ministrskega sveta so sprejeli na znanje poročilo o rezultatih devetega zasedanja gospodarskega sveta Male antante in o ukrepih razširjenja gospodarskih odnosov med državami Male antante. Nadalje so odobrili dodatni dogovor z Avstrijo o ureditvi turističnega prometa ter dodatni dogovor z Italijo o medsebojni izmenjavi blaga. Na izredno zasedanje Društva narodov dne 26. maja bo odpotovala v Zenevo češkoslovaška delegacija pod vodstvom zunanjega ministra dr. Krofite.

Volitve na Japonskem

Tokio, 20. aprila. br. Davi ob 6. so se na Japonskem začele volitve v novo poslansko zbornico. Rezultati bodo objavljeni bržkone šele v nedeljo. Obe glavni politični stranki Minseitō in Seikajitō sta etorili vse, da bi prišli generala Hajašita ter njegove pristaje k umiku z oblasti.

otežkočali njihovo akcijo, če je sploh eksistiral. Nasprotno, naša taktika je šla vedno za tem, da jim damo v vladi in v parlamentu možnost, da se sklicujejo na nas in na našo kritiko in tem bolj trdno vztrajajo pri upravičenih zahtevah slovenskega gospodarstva in slovenskih kulturnih potreb.

Minuli sta že dve leti, odkar je vprašanje nekakega skupnega slovenskega gospodarskega, socialnega in kulturnega programa bilo postavljeno v realno fazo. Gospodje prav dobro vedo, da nismo bili mi tisti, ki so izvedbo zdrave zamisli onemogočili. Ako se sedaj vračajo na idejo, je to dokaz, kako je njena ustvaritev, baš zaradi razvoja razmer v zadnjih dveh letih, morda še bolj nujna nego je bila spomladi 1935. Na žalost so se politični odnosi od takrat v naši ožji domovini znatno zaostrili. Ne po naši krivdi! Nam povsem nerazumljivo postavlja »Slovenec« kot pogoj za skupno borbo vseh Slovencev za enakopravnost, da usvojimo njegov narodno politični program. Programi se sadijo po uspehih. Uspehe svojega programa so v Kopitarjevi ulici sami dovolj zgovorno opisali. Mi bi imeli sto razlogov, da rečemo: s takim narodno-političnim programom Slovenci ne pri-

Francove čete v Guernici

Na biskajski fronti se nadaljuje protiranje čet generala Molle proti Bilbau

Pariz, 30. aprila. br. Dočim z drugih španskih bojišč ni nobenih poročil o kakih vojaških operacijah, poročajo z baskovske fronte, da so frankovci danes nadaljevali svojo ofenzivo z obstreljevanjem mest, ki so v posesti Baskov. Pred Durangom je prišlo do hude borbe, v kateri so imeli na obeh straneh velike izgube, vendar pa so baskovski miličniki odbili vse napade frankovcev. V severovzhodnem odseku so frankovci danes zasedli mesta, ki so jih opustošili in porušili z obstreljevanjem in bombardiranjem zadnje dni. Danes so vkrakali tudi v popolnoma razdejano in zapuščeno Guernico, od katere je ostal samo kup razvalin in eno samo pogorišče. V vsem mestu niso našli niti enega človeka. Zasedli so tudi več vasi vzhodno od Guernice, ki jih je prebivalstvo po večini že včeraj zapustilo.

Spriču ogorčenja, ki ga je v vsem civiliranem svetu izzvalo krvočno bombardiranje nezaščitenih mest in ubijanje žensk in otrok, si sedaj frankovci na vse načine prizadevajo, da bi se oprali. Vsa poročila o bombardiranju Guernice in drugih krajev označujejo za boljševiske izmišljotine in trdijo, da so mesta zažgali anarhisti, da bi mogli krivdo napraviti njim. Dopisniki pariških in londonskih listov, ki so bili sami priče obstreljevanja, te trditve frankov-

cev odločno zavračajo in navajajo strohovitve podrobnosti o njihovem barbarskem početju.

Hendaye, 30. aprila. g. Nacionalistične čete so po zavzetju Duranga in Lequeitija že 25 km pred Bilbaom, ki je neposredno ogroženo. Baski so vzhodno od Bilbaa pripravili zadnje obrambno postojanko, katerih oporišči sta Aldaona in Zamudio. Tivornice municije v Bilbau delajo noč in dan, zato ni nevarnosti pomanjkanja municije. Za obrambo mesta ima vlada na razpolago mnogo discipliniranih čet. V krogih inozemskih opazovalcev računajo z dolgotrajnim obleganjem mesta, ker ima pristanišče, ki šteje skupno z begunci približno 400.000 prebivalcev, dovolj živil. Prizadevanja za premirje se presojajo zelo skeptično. V Lequeitu so nacionalisti s topniškim ognjem popolnoma porušili palačo, v kateri je svojčas stanovala bivša avstrijska cesarica Zita.

Bilbao, 30. aprila. AA. Tukajšnji radio objavlja naslednje poročilo baskovskega obrambnega odbora:

Včeraj smo izvedli mnogo odločnih protinapadov in z njimi ustavili sovražne napade na naše postojanke na bojni črti Guernica—Durango. Na bojišču proti Burgosu je bilo samo nekaj streljanja iz topov. Sovražno topništvo je hudo bombardiralo nekatere odseke naše fronte.

„Espana“ potopljena

Vladna letala so v bližini Santanderja napadla Francovo oklopnico „Espana“ in jo potopila

Bilbao, 30. aprila. a. V bližini baskovske pristanišča Santander so republikanske bojne letala včeraj napadla največjo Francovo vojno ladjo »Espana« v trenutku, ko je hotela ustaviti britanski parnik »Brora« ter ga zapleniti. Parnik »Brora« je bil na potu v Santander in je bil natovoren z živil. Vladna letala so takoj obkrožila »Espana« in pričela metati nanjo težke bombe. Ladja je bila ponovno zadeta in so kmalu nastale na njej hude eksplozije. »Espana«, ki je med drugim nosila s seboj tudi vodna letala s priklopnimi krili, se je nagnila močno na stran, se pričela potapljati ter končno izginila v morski globini.

Križarka »Espana« je imela 14.224 ton. Zgrajena je bila leta 1913 in se je takrat imenovala »Alfonz XIII.« Po proglasitvi republike je dobila ime »Espana«. Bila je to dvojnik sedanje vladne križarke »Jaime Primo« in je mogla razvijati hitrost do 20 vozlov. Oborožena je bila z 8 topovi po 305 mm in z lažjim topništvom. Posadka je štela 854 mož.

demo nikamor. Toda v velikih stvareh je treba velike širokogrudnosti in tudi doneča fraza »Slovenčevega« članka ne prikrije misli, ki se danes uveljavlja v vseh slovenskih vrstah in ne najmanj v tistih, ki globoko verujejo, da bo naš slovenski interes najbolj zaščitila pravna jugoslovenska ideja: gotova vprašanja našega narodnega življenja so tako splošnega in dalekosežnega pomena, da se njihovi obrambi brez ozira na politično gledanje ne more nihče odtegniti. Ti problemi so istočasno tako delikatni, da jih moramo izvesti iz dnevnih političnih borb in jim zagurati skrbnike brez ozira na to, ali je državna moč v rokah Franceta ali Janca.

V preteklem letu so bili že izvršeni nekateri ne sicer popolnoma uspehi poskusi sodelovanja v vprašanjih splošnega gospodarskega interesa, odnosno organizacij, ki se bavijo s tem delokrogom. Zamisliti se da, da Slovenci enkrat ugotovimo, katere vprašanja spadajo v delovni program, ki naj nam osigura, da bo naš narod imel stalen in pravičen delež ne le na vseh dolžnostih, temveč tudi na vseh dobrinah naše jugoslovenske skupnosti in da se pobrigamo, da proti takemu programu v bodoče nikdo ne bo mogel grešiti.

»Espana« se je potopila približno 5 milj od pristanišča Santander. Del posadke je rešil francov rušilec »Velasco« večji del pa je utonil. Na ladji je zaradi eksplozije nastala taka panika, da sploh niso mogli uporabiti rešilnih čolnov. V uradnih baskovskih krogih trdijo, da so topovom na potopljeni križarki stregli nemški topničarji. Napadeni britanski parnik je po potopitvi »Espana« nemoteno nadaljeval svojo vožnjo v Santander.

Ladje, ki jih je poslala na pomoč baskovska vlada, so prispale na kraj nesreče še le, ko je križarka »Espana« že izginila pod morskno gladino. Nekateri mornarji so ostali na krovu do zadnjega trenutka, upajoč, da bo prispela pomoč še pravočasno, po večini pa so poskakali v morje in se skušali s plavanjem rešiti iz ogromnega vrtečca, ki je požrl križarko. Le kakim desetim se je posrečilo, da so dosegli mirnejše vode. Vsi drugi so našli smrt v valovih. Rešeni mornarji pripovedujejo, da so jim oficirji, ko so zapuščali ladjo, z revolverji grozili in jim branili, da bi se rešili na frankovski rušilec, ki je sprejel na krov oficirje. Po njihovem mnenju bi se lahko rešila vsa posadka, če bi oficirji postopali drugače, zaradi njihovega bega s potapljačega se parnika pa je na krovu izbruhnila panika, tako da nihče ni niti mislil na rešilne čolne, ki jih je bilo sicer dovolj na razpolago.

Napad na angleške ladje v Bilbau

London, 30. aprila. AA. Reuterjev urad poroča iz Bilbaa, da je 15 bombnikov napadlo 4 britanske trgovske ladje v tamkajšnji luki, ki so pripeljale večjo količino živil. Bombe niso zadele nobene ladje. Reuterjev poročalec trdi, da so tudi ta napad izvršili nemški bombniki.

Vrednost oglasov v dnevnikih najboljše presodite po številu malih oglasov. Današnje »Jutro« ima

345

malih oglasov. Enkratni potisk z malimi oglasov v »Jutru« Vas post, da ima oglas dvojno vrednost, če se javi dvojno število interesentov.

Naši kraji in ljudje

Slovenski javnosti

V proslavo 140 letnice Vodnikovih »Lublanskih Novic« in 30 letnice organizacije slovenskih poklicnih novinarjev priredi ljubljanska sekcija Jugoslovenskega novinarskega združenja na jesenskem ljubljanskem velesejmu

JUBILEJNO RAZSTAVO SLOVENSKEGA NOVINARSTVA

Razstava je zelo na široko zasnovana in zavzema štiri velike velesejske paviljone. Poda celoten pregled nastanka in razvoja slovenskega novinarstva od najstarejših časov pa do današnjih dni, hkratu pa pokaže poleg nekdanjih načinov razširjanja vesti tudi najnovejše izume, ki se jih poslužuje sodobna časnikarska poročevalska služba. Da bo vse to prikazano čim bolj nazorno, bodo novinarji izdajali na razstavi poseben dnevnik, urejevan, tiskan in razporejen pred očmi obiskovalcev. Popoln pogled v organizacijo časopisja bo nudila jubilejna razstava slovenskega novinarstva, poleg tega pa tudi pregledno pokaže vse ogromno delo, ki je združeno z nastankom, razvojem in napredkom slovenskega novinarstva, pri tem pa opozori tudi na koristi, ki jih je narod imel in jih vsi sloji še imajo od časopisja.

Razstava slovenskega novinarstva mora biti in tudi bo kulturni dogodek prve vrste!

Da pa razstava ta svoj visoki cilj doseže, prirede novinarji razstavo s sodelovanjem Društva tiskarjev v Sloveniji, zvezne organizacije Saveza grafičnih radnikov Jugoslavije v Ljubljani, ljubljanske podružnice Udruženja grafičnih faktorjev Jugoslavije, časniških in časopisnih podjetij, ljubljanskega velesejma ter odličnih kulturnih in gospodarskih strokovnjakov. Da bo res ves jesenski ljubljanski

velesejem v znamenju slovenskega novinarstva, je pa potrebno tudi

SODELOVANJE VSE SLOVENSKE JAVNOSTI

ter se zato obračamo na njo s pozivom, naj pomaga pri iskanju in zbiranju razstavnega gradiva. Trdno smo prepričani, da ta naš poziv ne bo zaman, saj je doslej razstavnih odbor povsod pri Slovencih, kamorkoli se je obrnil, naletel na največjo pripravljenost za sodelovanje.

Zivo pa se zanimajo za razstavo slovenskega novinarstva tudi drugod po Jugoslaviji in celo v tujini. Vzrok več, da tudi slovenska javnost stori svojo dolžnost!

Izreden dogodek letošnjega leta bo razstava slovenskega novinarstva in s sodelovanjem vse slovenske javnosti mora biti tudi trajnega pomena za Slovenijo ter mogočen podnet za napredek slovenske kulture.

Zato smo kot poklicni novinarji in redni člani ljubljanske sekcije JNU z veseljem prevzeli častno predsedstvo razstavnega odbora ter

VABIMO VSO NASO JAVNOST

da pripravljalnemu odboru pomaga pri zbiranju sredstev in gradiva za to splošno poučno in koristno razstavo ter se že sedaj pripravlja na obisk te veljavne narodne manifestacije.

Ljubljana, 1. majnika 1937.

Častno predsedstvo

razstava slovenskega novinarstva:

Dr. Anton Korošec l. r.

minister notranjih del

Dr. Albert Kramer l. r.

minister v p.

Dr. Fran Kulovec l. r.

minister v p.

Rudarski veteran

Hrastnik, 30. aprila
Ko je lani umrl najboljši zgodovinar hrastniškega rudnika, 88-letni rudniški pesnik Alojzij Mastnak, je postal starosta hrastniških rudarjev Jurij Završček, ki se je rodil leta 1850 na Starem Hrastniku kot kmečki sin. Na Starem Hrastniku je bilo nekoč več premožnih kmetov, ki pa so morali okrog leta 1880 za primerno odškodnino odstopiti svoja posestva in svo-

je domove rudnika. Jurij se je že kot 15-letni fant posvetil rudarskemu poklicu. Take mladence je rabil rudnik takrat, da so rudarjem nosili v jamo pitno vodo ter jamsko orodje v rudniško kovačnico v popravilo. Kot močan fant pa Jurij teh del ni opravljal in je postal takoj vozač.

Rudar Jurij Završček, po domače Lešin Jur, je bil živa priča, kako se je rudnik razvijal. Kopal je v rovi, ki so že davno zasuli. Leta 1870 je bil med onimi rudarji, ki so darovali zaslužek enega šita za rudarsko zastavo v Hrastniku, ki je bila prva v slovenskih in gotovo tudi prva v vseh jugoslovenskih rudniških revirjih. Pri rudniku je delal polnih 37 let in dobival za to mesečno 9 Din pokojnine in 150 Din doklade. Skozi 6 let je kot otrok hodil dvakrat na teden v šolo k organizistu Dragarju na Dol. Se zdaj v visoki starosti rad čita »Jutro« in razne knjige ter blagruje mladino zaradi šolskega pouka in udejstvovanja v kulturnih organizacijah.

Naši umetniki v Jakopičevem paviljonu

Ljubljana, 30. aprila
Druga pomladanska razstava Društva slovenskih lik. umetnikov, ki je skoraj leden dni odprta v Jakopičevem paviljonu, je združila štirideset naših umetnikov in prikazala v svobodni izbiri njihovo najnovejšo tvorbo. Razpoložljivi prostori kajpak ne dopuščajo večje izbire in tako je sedem, del najvišji delež, ki ga je prispeval k tej reviji naših umetnikov posameznik, velika večina je zastopana s 3-4, mnogi pa tudi s dvema ali enim delom. Udeleženi so slikarji, kiparji in grafiki: kipi v raznem materialu, velika in manjša olja, pasteli in akvareli, perisbe, lesorezi, gvaši, radirane in druge tehnike so zastopane v tej pestri kolekciji, ki šteje nad 130 del.

Taka razstava je nesporno zanimiva tudi za one, ki niso v ožjem krogu posvečenih »prijateljev likovne umetnosti«: zanimiva je za vse, ki imajo odprti pogled za lepoto form, za prelivanje barv, za vsej kar tvori najosnovnejše značilnosti likovno-umetniških proizvodov. Bolj kakor kolektivna razstava posameznikov ali razstava ostro opredeljenih, ekskluzivnih skupin ima taka razstava, kakor jo imamo sedaj v Jakopičevem paviljonu, »poljuden« značaj in vabljivo obelodaje za vsakogar, ki mu kulturna zavest ni prazna fraza. Je to razstava, ki bi bila morala zaradi svoje preglednosti in mnogostranosti zvesti v Jakopičev paviljon tudi širše sloje.

Med štiridesetimi razstavljalci, samimi člani Društva slovenskih likovnih umetnikov, so znana in manj znana imena starejših in mlajših umetnikov. Poleg starejših, kakor je Ivan Zajec, poleg predstaviteljev naše postimpresionistične umetnosti, kakor so Ivan Vavpotič, Fran Tratnik, Hinko Smrekar, A. in H. Santjova, S. Santel, Maksim Gaspari, so tu zastopani B. Jakac, Bruno Vavpotič, K. Jirak, N. Pirnat, Gojmir A. Kos in številni mladi. Razne smeri, razni umetniški obrazi se tu prepletajo občinstvu in s simfoničnim mnogoglasjem svojih barv, linij in form tvorijo krasno revijo naše žive umetnosti.

Kdorkoli obišče razstavo v Jakopičevem paviljonu, vsakomur bo naša sodobna likovna umetnost stopila blizu in vzbudila njegovo zanimanje za enovanje in oblikovanje naših likovnikov.

Drabosenjak je izšel

Napoved je vendar tudi Jaka Spicar učal, da je izšla ona njegova narodna igra v posebni knjižnici. Napisal jih je že celo vrsto, igrali so jih že vse križem po deželi, toda kakor da je zakleto, v tisku je izšlo le malo Spicarjevih del, čeprav so naša vredne neprimerno bolj kakor marsikaj drugega, kar se pri nas šopiri po knjižniških izločkih. »Drabosenjak«, narodna igra v petih dejanjih, je izšla v založbi Zveze kulturnih društev, ki se je tako pač najdostojneje oddolžila svojemu vzornemu sodelavcu.

»Drobce koroške zemlje, odsev mehkega njenega človeka in kaplja grenkobe iz dni tuge in trpljenja — to bodi v tej preprosti zgodbi posvečeno Tebi — žena!« S tem kratkim, prelepim posvetilom je Jaka Spicar izpovedal vse, kar ga je vodilo pri ustvarjanju narodne igre, v kateri je želel prikazati tragedijo kmečkega bohema, koroškega ljudskega peveca Drabosenjaka, ki je s svojim delom, življenjem in koncem tako presenetljivo tragično potrdil Prešernovo besedo že davno prej, preden je bila napisana: »Slep je, kdor se s petjem ukvarja«.

Lepota koroške zemlje, naše ljudstvo pod francosko okupacijo, in nato pod avstrijsko reakcijo, prvi žarki iz francoske revolucije, ki so segli tudi v naše kraje, žegnanje pri Sv. Juriju, vrsta značilnih koroških tipov iz tedanje dobe — v ta okvir je Jaka Spicar postavil živo podobo Andreja Susterja-Drabosenjaka. Kolikor je le mogel, je zgodovinsko verno spravil njegovo življenje, modrovanje in nehanje na oder, preko njega pa je skušal kakor skozi prizmo vreči nekaj luči v današnje dni.

Spicarjeva nova narodna igra je ob uporičih v Radovljici žela mnogo uspeha.

Temelj vsakega negovanja lepote

ELIDA mila

ELIDA BELI ŠPANSKI BEZEG omamljivega vonja — snežnobebe barve

Igrali so tam sami dobri igralci pod večim vodstvom avtorja samega. S tem pa nikakor ni rečeno, da ne bo igra uspešna na drugih odrih. Toliko je dejanja, toliko izbira vlog in tako široka možnost uprizoritve je dana našim gledališkim amaterjem, da bodo s to novo narodno igro prav gotovo uspešni povsod, kjer bo dovolj resne volje in talentov. Prav veseli smo zatorej lahko vsi, ki spoštujemo Spicarjevo književno delo, da smo dobili Drabosenjaka v lični knjižici. Naj gre po deželi, na oder, pa tudi v roke številnih čitateljev, ki bodo ob Drabosenjaku preživeli dve uri knjižnega uživanja.

Nevarnost plazovja na progo od Trbovelj do Save

Zagorje, 30. aprila
Veako pomlad in v jeseni je železniška proga od Trbovelj do Save v nevarnosti pred kamenjem, ruševinami in progo. Letos je bilo že nekaj primerov, pa so preprečili železniški obhodniki večje nevarnosti. Zadnji plaz na železniško progo nasproti vasi Renkam, ki je zasul oba tira, se je zgodil v hrbu, kjer železnica pridobiva gramoz za svojo progo. V tem kamnolomu je vsako leto zaposlenih od 100 delavcev. Kamen spravljajo skupno pred tako zvane ručne iz katerih potem gramoz nalagajo v železniške voze, ki se nastavljajo pod ručne.

Zadnje dolgočasno deževje je zemljo razmočilo, kar je povzročilo, da je plaz zgrabil eno izmed ručen, v kateri je bilo več vagonov gramozu, in skupno z drugo zemljo zasul oba železniška tira. Delavci so en tir v dobri uri očistili, tako da so ostali vlaki vozili brez daljših zamud. Kljub hudemu nalivu je delavstvo s progovnim moštom g. Spindlerjem vztrajalo pri delu vso noč in je proti jutru bil očiščen tudi drugi tir.

zahrbtniki in navistniki, ki povzročijo na tranjekemu kmetu križev pot. Pred 13 dnevi so neki kmetje naložili na svoje voze tranzitni les in ga peljali proti Kočni vasi. In že so bili italijanski granicari obveščeni, da se ta transport vrši s petimi pari konj na postojniški kolodvor in da nameravajo kmetje v Postojniški prodati konje in voze. Seveda je nato italijanska straža pri Ravberkomandi prestregla transport in vse skupaj zaplenila. Nekega voznika so pridržali 8 dni v zaporu, nakar so ga izpustili brez konjev in voza. Drugi pa so vendarle srečno dokazali, da so postali žrtve podlega, najbrž plačnega denuncianta. Odveč je poudarjati, da denunciant ni naš državljan, zato bo pač pravično, če ga naša oblastva po primerni kazni poženejo čez mejo.

Aretacija zaradi suma umora

Sv. Marko pri Ptuj, 30. aprila.
Razburjenje zaradi zavrtnega umora Jožefa Zelenika se še ni pogojevalo, temveč se celo naraslo. Vsa fara z nestrpnostjo pričakuje razvoljanja tajinstvenega zločina. V tork je bila obdukcija nesrečne žrtve. Zdravnik dr. Vrečko je ugotovil, da je do bil pokojni Jože tri udarce, in sicer dva smrtna. Zločinec mu je naravnost zdrobil lobanjo. Kakor kaže, ga je moral enkrat udariti z ostrino, drugič pa s topim delom sekire. Doslej se ni javil še nihče, ki bi slisal kako vpitje, čeprav se je krvavo dejanje izvršilo sredi vasi na prometni banovinski cesti.

Na podlagi ljudskih govorov in še nekaterih drugih znakov so v tork orožniki aretirali in odgnali v preiskovalni zapor štiridesetletnega moža, dvakratnega vdovca, očeta dveh otrok Janeza B., posestnika iz Bukovcev, ki pa je doslej le še osu-

Dobrodošli, dragi pevci iz Korotana!

Z opoldanskim gorenjskim vlakom pridejo pevci slovenskega društva »Dobrač« z Brnice ob Spodnji Zilji ter nadaljujejo s popoldanskim dolenskim vlakom pot v Novo mesto, kamor prispejo ob pol petih. Drevo nastopijo v dvorani meščanske šole v No-

ve tedaj vodil združene koroške zbornice, je izgubil zaradi udeležbe na turneji svojo službo. A Brnčani niso klonili. V najtežjih priklakah je vztrajal Koprivnik množil in učil svoj zbor. Kakor stoji neomajno sivi Dobrač in čuva naš slovensko Ziljo, tako

vem mestu, jutri popoldne v Prosvetnem domu v Trebnju, a v ponedeljek 3. t. m. ob 20. uri v franciskanski dvorani v Ljubljani. Prvič bo pol koroški zbor na Dolenskem. Dolenska pripravlja koroškimi pevci in lep sprejem.

Brnčani so med Slovenci že dobro znani, vna velike koroške pevske turnee pred leti. Njihov povodnja Koprivnik, ki

neomajna je zavest nj kulturna sila slovenske Brnice. Vsa obisk koroških pevcev je nam nov dokaz, da slovenska kultura na Koroškem ne poša, ne umira. Preveč je usidrana v zemlji sami. Pregledna iz sol in uradov, se zateka v kmečke izbe, v slovensko vas. S pesmijo jo obnavlja naš človek vsako pomlad. Koroška pesem bodi pozdravljena!

Omladina JNS na Oplencu

Kakor smo že poročali, se je 26. t. m. v Oplencu akademski omladina JNS, da to pot kot organizirana priredila JNS ponovno izprizila vdanost svojemu voditelju in njegovemu sinu, le skromno izkazala žalne svečanosti je zvala veličastna neposredna manifestacija za jugoslo-

»Preko teupel bo moral iti oni, ki bo skušal uničiti idejo Voditelja-kraja« je dejal zastopnik ljubljanskih akademikov, ki boji kot kdajkoli občutljivo izgubo Onega, ki naj bi izvedel in uresničil idejo duhovnega udejstvovanja na temelju narodne sloge, enakopravnosti in bratstva.

vensko nacionalno idejo. Kdorkoli je bil tu prisoten, je moral ugotoviti, da je bilo vse to, kar se je dogajalo na poti od Beograda do Arandjelovca, močan izraz neomajne pripadnosti in zvestobe ideji narodnega in državnega edinstva. Z dostojanstveno mirnostjo so sprejeli omladinke šumadinski seljaki in kmalu je bila brisana čez nekatere, da nismo samo en narod. Mogočna kolona voz, ki so se pomikali proti Oplencu, prisrčni pozdravi v vseh krajih so dovolj močan dokaz, da jugoslovenska nacionalna ideja ni v likvidaciji, temveč na zmagovalnem pohodu.

Besede na grobu blagopokojnega kralja so bile zgornja priča razpoloženja stotisocev onih, ki so in ki bodo vedno stali na braniku edinstva našega naroda. Jasno stališče, ki so ga zavzeli predstavniki vseh treh univerz, naj bo resen memento vsem onim, ki s tako brezbriznostjo mrcvrtijo vprašanja, ki so življenjskega pomena za državo celoto.

Točno plačaj »Jutro« naročnino
Varni svojemu zavarovalniku

Začnite dan z

Odol 183

- NEGO UST

je oznaka še bolj izpolnjenega ODOLA, katerega antiseptično delovanje je še v večji meri zvišano. Bakteriološke in klinične preiskave so znatno dognale, da ODOL uničuje bakterije.

Ob jezeru nad Planino

Planina, 30. aprila.
Dolenjci se ponajbolj, kakor čitamo, s svojim prvim, po čudnem naključju nastalim jezerom. Notranjci takisto imamo novo jezero, ki ga prihajajo mnogi občudovat, se zlasti pa ga gledajo popotniki, ki potujejo z avtom v Italijo ali obratno. Ko prideš iz Logatca v vas Grčarovec ali pa v Laze, ostrmiš, ker se ti pokaže ne navadno lepa slika. Kakor morje rahlo valovi to novo jezero ob hladnem veteru, po njem pa se veselo prevažajo čolnarji in popotniki. Obe cesti sta zaliti in tako so bližnja naselja navezana na čolnarski promet. Za kovača se prepelješ iz Planine v Laze, 5 km daleč in ob lahkem nihanju čolnčiča se lepo odpočiješ morda celo zadremiš.

Ob nedeljah se kaj veselo prevažajo fantje in dekleta. Daleč na okrog doni prešerni glas harmonike in ob njej odmeva stara pesem o barčici, ki po morju plava... Kolesarji in kolesarice prihajajo iz raznih krajev, da si ogledajo nenavadno notranjsko morje, postakovanje žlahtnih rib iz vode in divje race, ki se razpeljavajo po gladini, da včasih tvorijo podobo velikega črnega molka. Ob lepem vremenu se ne moreš nagledati te edinstvene prirodne slike.

Se prav posebno veseli pa so tihotapci, ki jim zdaj včasit ovetijo zlate urice. Po noči se lahko brez skrbi počasi vozijo v vasi Malne na italijanski strani proti Lazu, pa se lahko v pest hihitajo granicarjem, ki zvešto opravljajo službo pa vendar ne morejo tihotapcem na jezero do živga. Počasni veslajo ti s plinom na nasprotni breg, obmejati organ pa se lahko obriše za nagrado, saj nima srečev, da bi dosegel tihotapca, in pri tem zaman ugiba ali plava na barčici svila ali vino, saharin, ali kakšno mamilo... Sočutje pa se vzbudi v vsakem občudovalcu novega notranjskega jezera, ako sreča kmetovalce, kadar žalostni hodijo okoli svojih parcel, dobrih njiv in lepih travnikov, ki so zdaj pod oblastjo tega sinjega »morja«. Voda zdaj orje in žanje in kosi, že poldrugi mesec se razprostira »morje« tod in še ne kaže, da bo kmalu odteklo, kajti po malem je že vsak dan nekaj novega dotoka. Kmetom pa svije lasje v skrbeh, kako bodo preživljali sebe, družino in živino. Pred nekaj leti se je kmetovalcem nudila prilika, da bi pristali na pogodbo, po kateri bi se regulirala širša struga ali pa bi bili prodali parcele, da bi trajno ostalo jezero v kras tej pokrajini. Na okrog se širi krasen gozd, toda tukajšnji ljudje so pač mislili da se bo na oni strani brž zdramil nov pohod po tej le poti, zato so želeli, naj ostane, kakor je.

Naš notranjski kmet je pač vedno strok. Tudi če prodaja les in ga hoče spraviti v Italijo, se mu lahko zgodi kakšna buča nepriklipa, kar se pač vedno zgodi.

Robert Soetens,

francoski violinski virtuoz, ki bo koncertiral v nedeljo 2. maja v Kranju, v tork 4. t. m. v Ljubljani, v sredo 5. t. m. v Mariboru, v petek 7. t. m. v Celju in v nedeljo 9. t. m. v Murski Soboti. Spremljala ga bo francoska pianistka Susanne Rocho in Orkestralno društvo Glasbene Mestne Ljubljane.

Gospodarstvo

Čudna pota naše valutne politike

Na četrtkovem obnem zboru Zveze in-
dustrijcev je bila ponovno iznesena stara
zahteva vseh naših gospodarskih krogov,
da bi se že enkrat odstranile razlike med
nizkimi oficijelnimi deviznimi tečaji in
precej višjimi tečaji na svobodnem trgu,
zlasti da se ukine obvezna ponudba ene
tretjine izvoznih deviz. Narodni banki
ali pa da se tudi ta tretjina izvoznih
deviz obračuna po stvarnem tečaju v svo-
bodnem borznem prometu. Že ponovno je
bilo naglašeno, da predstavlja dolžnost od-
datje ene tretjine izvoznih deviz po niz-
kih oficijelnih tečajih hudo obremenitev na-
šega izvoza, odnosno nekaj davek na
izvoz, kar je docela v nasprotju z zdravo
trgovinsko politiko. Zlasti v času, ko dru-
ge države z izvoznimi premijami ali na
drug način neposredno ali posredno po-
spesujejo izvoz in podpirajo domačo produk-
cijo v konkurenčni borbi na zunanjih tr-
žiščih in ko se mora naš izvoznik boriti z
inozemsko konkurenco, nikakor ne gre, da bi
se še nadalje nalagala ta posebna dav-
ščina na izvoz.

Mnogih težkoč bi se lahko izognili v na-
ši zunanji trgovini, če bi ta anahronizem
o pravičnem času odstranili. S tem izvoznim
davkom je namreč obremenjen le izvoz v
neklirinske države, kar ima za posledico,
da se v nasprotju z interesi naše trgovin-
ske politike dviga izvoz v klirinske države,
kjer se kupujejo naše terjatve. Nalaganje
takega izvoznega davka pa je tudi v na-
sprotju z interesi naše valute, kajti če
oviramo izvoz v neklirinske države, ki
nam plačujejo blago v devizah, se zmanj-
šuje dotok svobodnih deviz, ki jih nujno
potrebujemo za finančno plačila v ino-
zemstvu. Narodna banka motivira svojo
zahtevo po eni tretjini izvoznih deviz s
tem, da potrebuje te devize za plačila na-
še države v inozemstvu. Efekt pa je prav
nasproten, saj povzroča ta predpis le
zmanjšanje izvoza v neklirinske države in
s tem zmanjšanje dotoka svobodnih de-
viz. Čudno se ne razumevanju Narodne
banke, ki sama ne vidi, da je njena poli-
tika napačna in v nasprotju z interesi na-
šega izvoza, kakor tudi z interesi naše
valute, ki jih je Narodna banka po zakonu
dolžna varovati.

Ko je sredi novembra po devalvaciji va-
lut zlatega bloka postalo aktualno vpraša-
nje, da se tudi naše valutne razmere kon-
kretno uredijo, smo čuli iz Beograda,
da je vprašanje tik pred ugodno rešitvijo.
Beograjsko »Vreme« je takrat objavilo
vrsto člankov, kjer je prišlo do zaključka,
da je treba pri valutni politiki predvsem
varovati interese naših izvoznikov in da je
treba končno odpraviti sistem, po katerem
se nalaga izvoznikom posebna določila v
obliki razlike med oficijelnim tečajem in
tečajem v svobodnem prometu pri oni
tretjini deviz, ki jo morajo izvozniki pro-
dati Narodni banki. Splošno je bila do-
mneva, da je to stališče »Vremena« slo-
nalo na informacijah z merodajnih mest in
so naši gospodarski krogi dnevno pričako-
vali, da bodo končno odstranjene te razlike
pri deviznih tečajih.

Toda pretekli so meseci in danes je za
izvoznika položaj še vedno isti, kakor je
bil lani. Ne vemo, kakšne tajne sile so bi-
le tu na delu, da prepreči ureditve tega
vprašanja na način, ki bi ustrezal intere-
som našega gospodarstva in obenem inte-
resom naše valute. Z začetjem moramo
dnevno opaziti, da gre politika Narodne
banke prav v nasprotno smer.

Ze lani se je Narodna banka postavila
na stališče, da ima pravico do odkupa ene
tretjine po oficijelnih tečajih tudi pri svo-
bodnih devizah (tako zvaljeni šaltirski de-
vizah), ki so jih prej denarni zavodi lahko
v celoti prodali po svobodnih tečajih za
legalne potrebe naših uvoznikov. Izvzete so
le turistične in izseljenške šaltirske de-
vizе.

Sedaj pa nam poročajo iz Beograda, da
zahteva Narodna banka, da ji morajo de-
narni zavodi odstopiti tudi eno tretjino
šaltirskih valut, in sicer prav tako po niž-
jem oficijelnem tečaju. Zaman se trudimo,
da bi ugotovili motive, ki navajajo Narod-
no banko, da postavlja take zahteve, saj
morajo imeti za posledico le razmah ne-
legalne kupčije z devizami in oskudovanje
interesov naše valute. Denarni zavod, ki
mora eno tretjino kupljenih deviz in valut
oddati Narodni banki po oficijelnem tečaju,
je primoran, da kupuje te devize in va-
lute po nižjem tečaju nego znaša tečaj na
svobodnem trgu. Imetnikov deviz in valut
(kolikor ne izvirajo od izvoza, od inozemskih
turistov ali od vračajočih se izseljencev)
pa nihče ne more prisiliti, da bi te devize
in valute prodali denarnim zavodom, če
lahko dobe pod roko višje tečaje. Če se
sprašujemo, komu bodo končno koristili
taki ukrepi, tedaj vidimo, da bodo šli v
korist onim, ki so zainteresirani na tem, da
nelegalno kupčujejo z devizami in valuta-
mi. Črna borza je zadnja leta pri nas sto-
pila močno v ozadje, zlasti odkar so de-
narni zavodi dobili možnost, da kupujejo
svobodne devize po dnevnih tečajih in ni-
komur ni prišlo več na misel, da bi pro-
daljal svoje devizne valute pod roko na črni
borzi. V resnici se je nelegalni promet z
devizami in valutami hudo zmanjšal, ker
se je pač zmanjšal dotok deviz in valut na
črno borzo. V zadnjem času pa je nelegal-
na kupčija zopet ozivila. Če bo Narodna
banka nadalje zasledovala tako nesmanet-
no politiko, obstojajo izglede, da se bo
kupčija na črni borzi znova razmahnila. Z
razvojem nelegalnih deviznih in valutnih
kupčij pa so bistveno oskudovali interesi
naše valute predvsem zaradi tega, ker se
na črni borzi prodajajo tudi za nelegalne
potrebe, kar je praktično izključeno, če se
devize in valute stekajo pri denarnih
zavodih, ki smejo tuje vrednote prodajati
le v smislu deviznega pravilnika, torej za
legalne potrebe.

Devize od izvoza bakra

V tej zvezi se moramo dotakniti tudi
važnega vprašanja dotoka deviz od izvo-
zenih izdelkov našega rudarstva, zlasti de-
viz od izvoza kovin. Najnovejša statistika
o našem izvozu za prvo letošnje četrtletje
nam odkriva presenetljivo dejstvo, da je
bil letos v prvem četrtletju navzlic izred-
no ugodni izvozni konjunkturi naš izvoz
bakra po vrednosti celo manjši nego lani
v prvem četrtletju, čeprav se je cena bakra
od lanskega leta skoro podvojila. V prvem
letošnjem četrtletju smo po oficijelni sta-
tistiki izvozili 7985 ton bakra v vrednosti
85,5 milijona din, dočim je lani znašal iz-
voz 9564 ton v vrednosti 93,6 milijona din.
Izkupiček za tomo izvoženega surovega
bakra je znašal torej povprečno le 1070

din nasproti 980 din v lanskem prvem
četrtletju. Povprečna cena pri izvozu se je
torej nasproti lanskemu letu le nebiestveno
dvignila, čeprav je na svetovnem trgu na-
rasla za skoro 100%.

Znano je, da se za izvozno statistiko
glede vrednosti izvoza uporabljajo cene,
navedene v cenovniku za zavarovanje va-
lute pri izvozu. Ta cenovnik za zavarova-
nje valute se izdaja vsak mesec in se
tam navedene cene pogosto določajo še
nekoliko višje, nego znaša dejanski izku-
piček pri izvozu, kar je dalo zlasti izvoz-
nikom lesa ponovno povod za upravičene
pritožbe. Ta praksa pa se menda ne izvaja
pri bakru, čeprav gre tu za izvozni pred-
met, ki predstavlja na leto izvozno vred-
nost okrog 350 milijonov din. Zanimali smo
se kakšne cene so bile ugotovljene zadnja
leta za zavarovanje valute pri izvozu ba-
kra in smo ugotovili, da je znašala lani
vse leto do novembra ta cena naspreme-
njeno le 9950 din za 100 kilogram, za de-
cember ter letošnji januar in februar je
bila določena na 10000 din, za marec pa na
12000 din. Če primerjamo ceno po cenovniku
za zavarovanje valute, s ceno bakra na
londonskem trgu, tedaj vidimo naslednje
razlike:

	cena surovega bakra po cenovniku	cena bakra v Londonu
marec 1935	850	29
marec 1936	950	38
marec 1937	1200	75

Medtem ko se je v Londonu cena bakra
v zadnjih dveh letih dvignila za 158%
znaša povišanje cene po cenovniku za za-
varovanje valute v zadnjih dveh letih ko-
maj 41%.

Ker ni verjetno, da bi inozemske družbe,
ki izvažajo baker, vnesle v našo državo
več deviz, kakor so dolžne na podlagi ove-
renj za zavarovanje valute pri izvozu in
ker na drugi strani prav tako ne more
biti dvoma, da je dejanski izkupiček od

Pred pogajanjmi z Italijo

Kakor je znano, nam je Italija v gospo-
darskem sporazumu, sklenjenem v zvezi s
prijeteljsko pogodbo 25. marca v Beogra-
du, priznala povišanje uvoznih kontingen-
tov za naše blago in obenem enake ugod-
nosti, kakor jih uživajo države rimskega
bloka. Višino dopolnilnih kontingentov pa
ima določiti stalni jugoslovenski italijan-
ski gospodarski odbor, ki mu je tudi po-
verjeno, da vzpostavi enakost postopanja
z našim blagom v primeru z blagom, ki so
uvažali v Italijo iz držav rimskega bloka.

Ze pred dnevi so listi poročali o bližnji
sestanku italijansko-jugoslovenskega gos-
podarskega odbora, ki ima tudi nalogo
proučevati, nadzorovati in pospeševati tr-

govinski promet in vobče gospodarske od-
nosne med obema državama. Po novih in-
formacijah italijanskih listov bodo na pr-
vem zasedanju tega odbora, ki se bo vršilo
v Opatiji v drugi polovici meseca maja,
uredili: 1) vprašanje malega obmejega
prometa, 2) problem izvoza jugoslovenskega
lesa v Italijo, 3) vprašanje likvidacije
starega jugoslovenskega klirinskega sal-
da v Italijo. Italijanski listi so mnenja, da
bo glede na konsolidacijo odnosov med
obema državama ta mešani odbor v krat-
kem dosegel konkretne rezultate za nadalj-
ni razvoj trgovinskih odnosov med obema
državama.

Ob tej priliki smatramo za potrebno po-
novno opozoriti tudi na nujno potrebo spre-
membe zakonskih določb glede kazenskih
sankcij za devizne prestopke. Najvišja
kazen za devizne prestopke je bila sicer
zvišana od 300.000 na 800.000 din, kar je
gotovo dovolj visoka meja za pretežno ve-
čino naših domačih izvoznikov; docela ne-
zadostna pa je ta višina kazni za velike
inozemске družbe, katerih izvoz se giblje
do višine 300 milijonov din letno, kajti pri
takih vsoh se lahko riskira tudi kazen
do 800.000 din. Zato je nujno potrebno, da
se kazni za devizne prestopke spravijo v
nekako razmerje s protivednostjo deviz,
s katerimi so se izvršile manipulacije v
nasprotju z našimi deviznimi predpisi, kaj-
ti v nasprotnem primeru bo kazen učinko-
vita le za male ljudi, ne pa za velepod-
jetja.

F. S.

Zahteve naše industrije

Redna glavna skupščina Zveze industrij-
cev za dravsko banovino v Ljubljani je so-
glasno sklenila predložiti kraljevski vladi
naslednje nujne želje in predloge:

1. Delo kraljevske vlade na urejanju
gospodarskih razmer v državi zasluži pri-
znanje. Potrebno pa je, da se pri tem v
enaki meri upoštevajo interesi vseh stanov
in vseh panog gospodarske dejavnosti. Zla-
sti se pri tem ne smejo zastopljati inte-
resi industrije, ki igra važno vlogo v si-
stemu našega narodnega gospodarstva.

2. V ministrstvu za trgovino in indu-
strijo se industrijskim korporacijam redno
nudi prilika, da predhodno izjavijo svoje
mnenje in svoje predloge glede važnejših
ukrepov, ki spadajo v delokrog tega mi-
nistrstva. V narodno-gospodarskem in v
državnem interesu je želeli, da se sodele-
vanje industrijskih in drugih gospodarskih
korporacij uveljavlja tudi v ostalih gos-
podarskih resorih. Na ta način se lahko pre-
preči prenatrženje zakonodajni ukrepi, ki
se morajo, kakor kaže dosedanja izkušnja,
često zopet ukiniti odnosno spremeniti. Zla-
sti naj se pred izdajo novih fiskačnih do-
ločb zlasti iz interesa zastopstva davčnih
zavezancev.

3. Industrija se zaveda svojih dolžnosti
nasproti državi skupnosti in se tudi noče
odtegovati svojim davčnim dolžnostim. Za-
hlevati pa moramo, da se gibljejo davčna
bremenja v znosnih mejah in da se davčni
predpisi v vsej državi enako izvajajo. Pro-
testiramo proti novim davčnim bremenom,
ki se uvajajo s finančnim zakonom za te-
koče proračunsko leto in zlasti proti novim
banovinskim trošarinam na tovarniško
obutev, ki naravnost ogražajo obstoj te
važne naše industrijske stroke. Fiskačne
določbe novega finančnega zakona se mo-
rajo nujno revidirati, in to ob sodelovanju
ali vsaj po zaslišanju legitimnih zastopstev
onih pridobitvenih strok, ki naj nosijo nova
bremenja.

4) Opozorjamo na nujnost zakonske
ureditve financiranja samouprav. Še pred
zakonsko ureditvijo tega vprašanja pa je
treba izdati nujne ukrepe, da se prepreči
pogrešna finančna politika nekaterih ob-
čin, ki obremenjujejo z občinskimi trošari-
no industrijske surovine in pomizna sred-
stva, ki se v obliki gotovih izdelkov iz
občine zopet izvozijo. Uveljaviti se mora
načelo, da smejo občine nalagati trošari-
no samo na one predmete, ki se stavijo v
občini v promet zaradi potrošnje. Ker se
navodila ministrstva financ v praksi ne
upoštevajo, prosimo, da se izdajo v tem
pogledu potrebni ukrepi z zakonsko moč-
jo, na podlagi pooblastila iz člena 9. fi-
nančnega zakona.

5) Kraljevska vlada naj pokloni zaslu-
žno pozornost interesom našega industrijs-
kega izvoza in zlasti interesom izvoza na-
ših lesnih proizvodov. Za pospeševanje na-
šega izvoza naj se izdajo enaki ukrepi, ka-
kor so bili izdani v skoro vseh drugih dr-
žavah. Zlasti moramo zahtevati, da prej-
me naš izvoznik polno protivednost pla-
čila, ki ga izvrši za izvoženo blago inozem-
ski kupec. Ukline naj se obvezna ponudba
ene tretjine izvoznih deviz Narodni
banki ali pa naj se tudi ta del izvoznih
deviz obračuna po stvarnem tečaju v svo-
bodnem borznem prometu. Posebej zahte-
vamo, da se našim izvoznikom nadoknadi
škoda zaradi tečajnih razlik, ki so jih utrpeli
pri realizaciji zamrzjenih terjatev v
italijanskem kliringu.

6) Odločno moramo ugovarjati stremle-
njem, ki ovirajo ustanavljanje novih in
razširjevanje obstoječih industrijskih pod-

jetij na našem področju. Slovenija je v
agrarnem pogledu pasivna ter ne more ži-
veti brez intenzivne industrijske in obrtne
produkcije. Navedena stremjenja ogrožajo
živiljske interese Slovenije. Tudi glede
možnosti za gospodarski razmah in napre-
dek zahtevamo popolno enakopravnost z
ostalimi deli države.

7) Opozorjamo kraljevsko vlado na nuj-
no ureditve vprašanja industrijskih kredit-
tov. Pretežen del industrije je zadolžen ter
si naša industrija ne more pomagati iz
lastnih sredstev. Naši privatni denarni za-
vodi so po finančni krizi in po likvidaciji
kmečkih dolgov tako oslabiljeni, da se dol-
go ne bodo mogli v redni vrsti svojih kre-
ditnih funkcij. Pri dodeljevanju kreditov
od strani Narodne banke naj se upošteva
naše področje sorazmerno z znašo gos-
podarske kapacitete ter z našo obremenitvi-
jo z davki in drugimi javnimi dajatvami.
Tudi sorazmerni del denarnih sredstev, ki
se v našem področju stekajo v Pošto
hranilnico, se mora plasirati na našem
področju. Protestiramo proti odredbi, da
naj se denar našim bratovskim skladnic na-
laga izključno le v Državni hipotekarni
banki.

Gospodarske vesti

— Privilegirana agrarna banka je skle-
nila, da s 1. julijem zmanjša obrestno me-
ro zadržnim ustanovam po tekočih ra-
čunih od sedanjih 7 in 8% na 6% letno.

— Guverner Narodne banke dr. Milan
Radosavljević je odpotoval v Basel na let-
no skupščino Banke za mednarodna plačila
v Baslu.

— Uradni tečaj za maj. Finančni mi-
nister je za mesec maj določil naslednje
uradne tečaje: 1 napoleonor 308 Dn. 1
zlata turška lira 844, 1 angl. funt 238, 1
ameriški dolar 43,50, 1 kanadski dolar
43,21, 1 nemška marka 14,50, 1 poljski zlot
8,20, 1 avstr. šiling 8, 1 belga 7,35, 1 pen-
ga 8,55, 1 brazilski milraja 2,50, 1 egipčjski
funt 214, 1 urugvajski pezo 23,20, 1 ar-
gentinski prezo 13,20, 1 čilejski pezo 1,30,
1 turška papirnata lira 34,30, 100 alban-
skih frankov 1410, 100 franc. frankov 193,
100 švic. frankov 1000, 100 italijanskih lir
329, 100 holandskih gldinarjev 2382, 100
bolg. levov 45, 100 rum. lejev 82, 100 dan-
skih kron 960, 100 švedskih kron 1108, 100
norveških kron 1079, 100 španskih pezet
200, 100 drahem 39, 100 češkosl. kron
151,80, 100 finskih mark 95.

Borze

30. aprila.

Na ljubljanski borzi se je med oficie-
l. m. tečaj nekoliko popravila deviza Pa-
riz. V privatnem kliringu so se trgovali
avstrijski šilingi po 8,11, za angleške
funte pa je bilo povpraševanje po 238.
V zagrebškem privatnem kliringu so se
trgovali avstrijski šilingi po 8,11 in an-
gleški funti po 238, medtem ko je bilo za
grške bone povpraševanje po 31,75. Nem-
ški klirinski čeki stanejo v Ljubljani
12,22 in v Zagrebu 12,22 odnosno za 15.
junij 12,27, za 15. junij 12,30 in za konec
avgusta 12,35.

Na zagrebškem efektnem tržišču je
Vojna škoda notirala 406,25—408. Do za-
ključnikov je prišlo v 7% Bialovcem po
sojilu po 86,50 in v delnicah Dubrovačke
po 865.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2385,16—2399,76,
Berlin 1747,03—1760,91, Bruselj 734,14—
739,26, Curih 996,45—1003,52, London

214,78—216,84, Newyork 4316—4352,32,
Pariz 194,67—196,11, Praga 151,83—152,94
Trst 228,44—231,53.

Curih. Beograd 10, Pariz 19,54, London
21,5950, Newyork 436,1250, Bruselj 73,7250,
Milan 23, Amsterdam 239,15, Berlin 175,40,
Dunaj 80,75, Stockholm 111,25, Oslo 108,50,
Kopenhavn 96,40, Praga 15,24, Varšava 83,
Budimpešta 86,50, Atene 3,90, Bukarešta 3,25.

Efekti

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda
406,25 — 408, 6% dalm. agrarne 73,50 —
74,25, 7% invest. 87,50 — 88,25, 7% Blajr
86,37 — 86,50, 8% Blajr 95,50 bl., delnice:
Narodna banka 7250 den., PAB 196 bl., Du-

brovačka 865 — 400, Sečarana Osljak 210
bl., Osječka ljevaonica 170 — 180, Ocea-
nia 280 den., Jadranka 400 den.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 30. aprila. Začetni tečaj:
pšenica: za maj 129,125, za julij 117, za
sept. 115,25; koruza: za sept. 109,175.
+ Winnipeg, 30. aprila. Začetni tečaj:
pšenica: za maj 130, za julij 127,50.

BOMBAZ

+ Newyork, 29. aprila. Tendence komaj
stalna. Zaključni tečaj: za maj 12,75
(prejšnji dan 12,95), za okt. 12,35 (12,75).

Vprašanje babištva pri nas

Eno izmed najvažnejših vprašanj narode-
ne higijene je brez dvoma vprašanje babiške
pomoči pri porodih. Znano je, da se žen-
ske, ki poklanjajo družbi nove zemljane,
po vsem svetu in morda še v večji meri
pri nas kakor v zapadnih evropskih drža-
vah nekako tradicionalno še vedno v pre-
težni meri poslužujejo pri porodih in tudi
pri predporodnih posvetih predvsem babic
in ne v toliki meri zdravnikov, kakor bi se
dalo soditi po napredku kulture. To velja
za podoželje prav povsod še v mnogo večji
meri, kakor pa za mesta.

Ni niti v naši moči, niti v naši kompe-
tenci, da bi zavzeli načelno stališče v spo-
ru iz zadnjega časa med babilicami in zdrav-
niki, s strani katerih se morda ne le izklju-
či v interesu medicinske pravilnosti po-
javlja tendenca omejiti važno vlogo babi-
ške pomoči pri porodih, kateri se iz razum-
ljivih vzrokov upira v celoti vse babilški
stan. Ne smemo pa si zapreti oči pred dej-
stvom, da so ženske v dobi nosečnosti in
v času poroda pri nas ne glede na vpraša-
nje pretežnega siromaštva še vse premalo
preskrbljene s pravilno nego, ki bi odgo-
varjala današnjemu času, ki se ponaša z
vsestranskim napredkom. Porodnice so
prepuščene individualni oskrbi, ki je odvi-
sna od lastne premožnosti. S strani države
in javnih ustanov, ki bi se pa za to stvar
moralo v interesu javne blaginje v prvi
vrsti poboriti, pa se vsekakor kaže ne-
opravičljiva malomarnost.

Učinek tega stanja opazimo predvsem
med babilškim stanovim samim. Kljub ve-
likim naporom uvidenih ljudi se niti ne
da reči, da bi se v zadostni meri polagala
važnost na številno stanovsko predizobra-
nih babic, ki bi po številčnosti zadoščala
sorazmernemu številu porodov v Sloveniji.
Iz uradnega poročila o ginekološkem in
porodničnem delu državne bolnišnice za
ženske bolezni v Ljubljani, ki ga je pred
kratkim priredil v obliki drobne knjižice
šef-zdravnik tega zavoda, g. prof. dr. Alojz
Zalokar, ki je obenem tudi direktor babi-
ške šole na istem zavodu, najdemo tudi
poročilo o delu babilške šole. Iz njega je
razvidno, da pod pogoji, v katerih se mora
šola vzdrževati, nikakor ni ustrezno vsem
zahtevam, ki so se pojavile po ustanovitvi
samostojne države z njeno lastno novo
upravno ureditvijo.

Babilška šola v Ljubljani je do l. 1918.
vzajajala babilški naraščaj za teritorij ne-
kdanje Kranjske, to je za 500.000 prebi-
valcev, na katere je prišlo letno 17.000 po-
rodov. Babilški naraščaj za nekdanje štajer-
ske srece in mesta pa je vzajajala babilška
šola v Gradcu, kamor so bili ti sreci in
mesta pridruženi. Za slovenske kraje pa,
ki so sedaj pod oblastjo Italije, je obsto-
jala babilška šola v Trstu, ki je imela tudi
slovenske babilške tečaje.

Po prevratu je morala ljubljanska babi-
ška šola razširiti svoj delokrog na vso Slo-
venijo, tako da ji odtlej pripada nad 1 mi-
lijon prebivalcev in okrog 29.000 letnih
porodov. Pri razširjeni nalogi bi bila lahko
popolnoma zadoščala, kakor ugotavlja
g. prof. dr. Zalokar, če bi se bila primerno
preuredila in povečala. V prvih letih po
prevratu se je skušala prilagoditi novim
razmeram in sicer nekaj časa z lepim
uspehom, pozneje pa so bili vsi naporji za-
man. Ta razmere so dobro razvidne iz šte-
vil, objavljenih v poročilu o številu novih
babic, kolikor jih je v posameznih deset-
letjih izšlo iz šole. Ker nam ni mogoče
prinesiti vsega zanimivega statističnega
materijala glede tega, naj navedemo samo
prvi in zadnji deceniji: v prvem od ustano-

vitve l. 1857—1866, je izšlo iz šole 297 ba-
bic, v zadnjem deceniju obstoja, od l.
1927—1936, ko je že imela šola po pre-
vratu gori omenjeni močno razširjeni de-
lokrog, pa je izobrazila komaj 96 babilic.
Res, da se je šola l. 1928, prenovljala iz
enoletnega tečaja v dvoletnega in se je s
tem razširila in poglobila babilška strokov-
na predizobrazba, pa je padec števila ba-
biškega naraščaja, ki mu je sploh omogo-
čena predizobrazba, zelo slab dokument za
skrb, ki jo javne, zlasti pa državne usta-
nove posvečajo materialni podpori tako
važnega zavoda.

S tem pa še nikakor niso izčrpana vsa
poreča vprašanja babištva na Slovenskem.
Babice same se zavzemajo, naj bi se v
smislu sklepov mednarodnih kongresov
sprejemale v šolo kandidatnje vsaj z do-
brim uspehom dovršene nižje srednje šole,
da bi prišle babice prej ali slej do boljše-
ga in dostojnejšega družabnega položaja, ka-
kor ga uživajo danes, pa tudi do boljših
gimnastičnih prirek. Ze večkrat se je povdarja-
lo, da je njih gmotna stiska dosegla vrhu-
nec. V posebno slabih razmerah pa žive
podoželjske babice, ki so za svoje delo
slabše plačane, kakor naveden delavec.
Največja skrb organiziranih babic je se-
daj, da dosežejo realizacijo svoje že davno
postavljene zahteve, naj bi namreč babice,
ki jih še vedno plačujejo občine, prevedli
z občinskih proračunov na banovinske.
Naloga odločujočih krogov pa bi bila, da
se pobrigajo za uveljavljanje takega babi-
škega zakona, ki bo to omogočal za ob-
močje vse države.

—kn—

Podoba očeta Metlarja

Oče Metlar še ni prestar in slabe volje
ni nikdar. Le s tem nam večkrat gnjavi,
gnjavi, ker nam uganko rad zastavi. Tu
glejte — je njegova slika, ob njej pa mar-
siktera pika. Halo — zakaj in kaj je to?
To je takole:

Slika očeta Metlarja je v okviru. V okvir
pa je posejanih 32 pisanih kamenčkov. To
sicer ni več moderno in ne v skladu s so-
dobno stanovanjsko kulturo — toda upo-
števati pač moramo, da je oče Metlar de-
lovati okvir od prababice. In ta starinski
okvir ne objema zdaj smo Metlarjeve slike
marveč tudi krije v sebi nenavadno skriv-
nost. Poslušajte!

Od vsake vodoravne in pravokotne vrste
lahko vzamete po en kamenček in boste
vendar še v vsaki vrsti našli 12 kamen-
čkov, kakor prej. Seveda pa morate znati
kamenčke nekako pregrupirati. Razumnim
in izkušenim reševalcem bo ta skrivnost
očeta metlarja kaj hitro oditna...

Va

Naš vrt v Clevelandu

Jože Grdina pripoveduje o življenju in delu rojakov v Ameriki

Ljubljana, 30. aprila. Pred dnevi je prišel na obisk v svojo staro domovino g. Jože Grdina, ki se že dolga leta vzgledno udeležuje med našimi rojaki v Clevelandu. G. Grdina je tudi glavni tajnik Jugoslovenskega kulturnega vrtja v Clevelandu. O tej ustanovi je mnogo pripovedoval, ko je obiskal naše uredništvo.

Jugoslovenski kulturni vrt v Clevelandu je za naše rojake v mnogih ozirih zelo pomembna ustanova. Da bi izrazila svoje priznanje prebivalcem drugih narodnosti, je clevelandška mestna uprava dala na razpolago velik park za ureditev kulturnih vrtov. Pripadnikom posameznih narodnosti je bil ta park razdeljen in so tudi Slovenci dobili svoj delež. Ko so druge narodnosti začele urejati svoje vrtove, tudi Slovenci niso smeli zaostajati. Razvila se je plemenita tekma in Slovenci so se med prvimi z vso vpeno lotili svojega dela. V znamenju vzajemnosti in bratstva, ki ga močno slovenska kolonija v Clevelandu goji s hrvatskimi in srbskimi izseljenci, ter tudi v znamenju velikega nacionalnega ideala je dobil vrt ime Jugoslovenski kulturni vrt in že na prvih sejah je bilo sklenjeno, da bosta v njem postavljena tudi Strossmayerjev in Njegušev spomenik.

Kakor znano, je bil v Jugoslovenskem kulturnem vrtu postavljen najprej spomenik škofa Barage, lani 26. novembra pa so odkrili spomenika pisatelja Ivana Cankarja in pesnika Simona Gregorčiča. S tem je uprava Jugoslovenskega kulturnega vrtja v polni meri izpolnila svojo obljubo. Cankarjev kip, katerega je clevelandskim Slovincem poklonila ljubljanska mestna občina, je imela uprava kulturnega vrtja sprav-

Taka je oprema

čokoladnega kola*,

najnovjša čokolada. Vsebinska Vas zadiži!

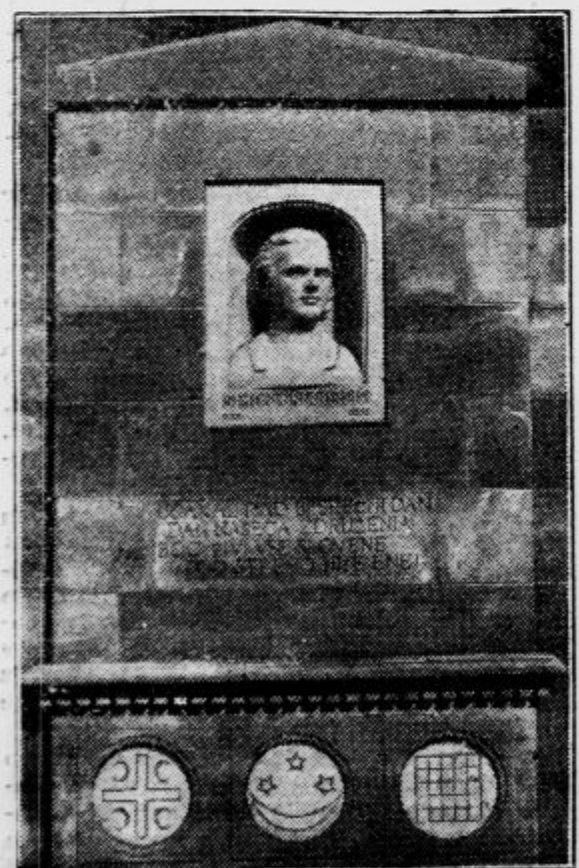
V čokoladnem kolu* so 3 kosi različnih čokolad (mlečna, mlečna s kavinim okusom, mlečna z lešniki), vsaka v posebnem staniolu. Prijetni in različni okusi zadovolje vsakokratno razpoloženje in priliko. — Zavrti po Din 3.—, 6.—, 12.—.

MIRIM KRALJICA COKOLADE

Ijenega v skladišču mestne vrtnarije. Še zdaj se ne ve, kako se je zgodilo, da je kip iz skladišča izginil. Po fotografijah je izdelal nov kip slovenski umetnik g. Rudolf Mafko, ki deluje v Clevelandu. Vodstvo kulturnega vrtja je hotelo na vsak način izpolniti svojo obljubo.

Kakor bo čitateljem še v spominu, je lani 26. novembra slavnost v kulturnem vrtu preprečilo zelo slabo vreme. Tako močno je snežilo, da so morali slavnost opraviti v dvorani. Proslava je napravila globok vtis na naše ljudi, kakor tudi na ameriško javnost. Clevelandski župan Harold H. Burton je v svojem govoru naglasil, da so Slovenci v Clevelandu med vsemi nacionalnimi skupinami najbolj aktivni in da se odlično udeležujejo v ameriškem javnem življenju.

Ideja kulturnih vrtov, je izvajal župan Burton, je najslajnejša ideja, ki se je kdaj porodila v Clevelandu in priznanje narodnostnim skupinam za njihove obilne žrtve in zasluge za napredek vse Amerike. Prijetna dolžnost mestne uprave je, da po-

maga vsem narodnostnim skupinam v Clevelandu pri urejanju njihovih kulturnih vrtov. Ogromna organizacija bivših ameriških vojakov American Legion je svoj kulturni vrt namestila med kulturnimi vrtovi drugih narodnosti ter s tem drugim narodnostim izrazila svoje priznanje. Ob zaključku svojega govora je župan naglašal, da so kulturni vrtovi kosi zgodovinske in kulturne Evrope v osrčju Amerike. Mi moramo biti hvaležni evropskim narodom, ker so nam toliko dobrega prinesli iz svojih domov. Mi jih spoštujemo in dolžnost mestne uprave je, skrbeti za kulturne vrtove, med katerimi je Jugoslovenski kulturni vrt eden izmed najbolj značilnih.

G. Grdina nas je s ponosom opozoril na te laskave izjave. S svojo skrbjo in požrtvovalnostjo pri ureditvi Jugoslovenskega kulturnega vrtja so naši rojaki v Clevelandu močno dvignili svoj ugled, prispevali pa indirektno tudi k ugledu vsega priseljenstva. V dobi gonje raznih nazadnjaških elementov proti inozemcem in tujerodcem v Ameriki je to zelo važno. S tem da se priseljenici uveljavljajo v ameriškem javnem življenju in kažejo svojo kulturnost, se ta gonja pred ameriško javnostjo uspešno pobija. Sam predsednik USA se je že ponovno zavzel za priseljence. Ob dveh velikih jubilejnih praznikih jim je izrekel lepo priznanje. Tako-le je nekoč poudarjal:

— Pri pouku naše zgodovine se ni nikdar poudarjalo dejstvo, da pretežna večina onih, ki so prišli izmed narodov starega sveta na ameriško obalo, ni obstajala iz zaničnega, bojazljivega in propalca. Baš nasprotno! Ti priseljenici so bili močnejši, ki so imeli največji pogum, lotili se življenjske borbe daleč od svoje domovine na ta način, da so si pričeli graditi življenje od spodaj brez protekcije, brez denarja in sploh brez vsake pomoči v mladi civilizaciji. V najrazličnejših jezikih so govorili, ko so prišli k nam, imeli pa so vsi skupno govorico — večno govorico človeškega hrepenenja. Kako so bile njihove nade upravičene, dokazujejo uspehi, ki so jih dosegli. Oni niso

Murska Sobota že dolga leta zama moleduje za novo ljudsko šolo

Sedanja je vlažna, umazana in tesna

Murska Sobota, konec aprila.

Vsa slovenska javnost ve, koliko borbe je bilo treba za popolno gimnazijo v Murski Soboti. Končno je gimnazija dovoljena, s tem pa še zdaleč ni storjeno vse, kar se v Prekmurju mora storiti. Kakor popolna gimnazija je Murski Soboti potrebna nova bolnišnica in nova narodna šola. O potrebi nove bolnišnice drugič — danes naj izpogovorimo le o potrebi nove ljudske šole.

V sredini mesta, na Aleksandrovi cesti, stoji nizko rumeno poslopje z velikimi vlažnimi madaži — Narodna šola.

Leta 1925, ko je Murska Sobota doživela katastrofalno povodnjo, je voda dosegla tudi šolo. Ves spodnji del zidu je bil v vodi in ker se po povodnji vlaga ni pravočasno lokalizirala, je počasi zajela ves zid.

Hočete z mano v razred?

Tri vrste kratkih, razrezanih, mestoma polomljenih klopi, komaj še uporabnih za sedenje. Spremaj kateder, tabla. Za katedrom in za tablo zid siv, unazan zid, ki je 1,70 visoko vlažen. Prostor, tak, kakšen je danes, je vsakakor bolj podoben konjekturnemu hlevu kakor pa razredu. V tem vlažnem prostoru sedi vsak dan okrog štirideset otrok!

Šola, ki ima komaj 14 razredov, obiskuje okrog 650 otrok. V začetku novega šolskega leta bo vstopilo 120 novincev, okrog 20 jih bo prišlo iz drugih šol, torej skupaj 140 novih učencev. Okrog 38 jih bo izstopilo, približno 26 jih odpade na gimnazijo, 5 na meščansko šolo, tako da bo z novim letom število šolobveznih otrok čez 700.

Če se mora računati po 40 učencev na en razred, bi s prihodnjim šolskim letom morali imeti 17 razredov za normalne šolobvezne otroke in enega za manj nadarjene, torej skupaj 18 razredov! Poslopje, v katerem je zdaj šola, more nuditi jedva 14 razredov!

Murski Soboti je neobhodno potrebna nova narodna šola, ravno tako potrebna kakor Ljubljani univerza. Odveč je govoriti o nalogah šole v obsejnem ozemlju, posebno o vlogi osnovnih šol, kajti večina otrok itak obiskuje le te. Če hočemo vzgojiti zavedna, moralno in fizično zdrava pokolenja, jih moramo vzgajati pač kje drugje, ne pa v pretesnih in popolnoma vlažnih prostorih!

V krajevem časopisju se je o potrebi nove šole že dovolj pisalo. Zaprošen je bil tudi narodni poslanec, da vloži prošnjo na ministrstvo, ne vemo pa za odgovor. Niti, ali je bila prošnja sploh oddana. Dvomimo, da se ne bi nik storko za izboljšanje teh žalostnih razmer, ko bi odločujoči činitelj imeli šolobvezne otroke. Vendar, po-

našli le svobode v novem svetu, temveč so s svojo delavnostjo in uvidenostjo svobodo novega sveta napravili bogatejšo, širšo in sposobnejšo za razvoj.

Nagla smrt

je nastopila

zelo pogosto, ako so bolniki zanemarili visoki krvni pritisk ali poapnenje žil.

Kopališče LIPIK
Vas bo rešilo.

Veseli nas, da oni, ki so zapustili svojo domovino tu pri nas čuvajo svoje stare običaje svoj jezik in spomine na stare prijatelje. Gledajoč v bodočnost pa so modro sklenili, naj otroci živijo v običajih novega naroda. Zavest da smo vsi združeni bolj v nadi na boljše bodočnost kakor pa po češenju preteklosti nam je pomagala ustvariti na tem kontinentu skupnost, kakršna nima primere na enakem ozemlju in z enakim prebivalstvom.

Ob drugi priložnosti pa je predsednik Roosevelt naglasil, da so priseljenici najbolj udani ameriški svobodni. »Priseljenici niso bili nikdar polovičarski Američani. Meni se dostikrat dozdeva, da so novi državljani v marsikaterem pogledu bolj izpolnili svoje dolžnosti do nas, kakor pa mi do njih.

Take in podobne predsednikove izjave so najostrejša zavrnitev gonje proti tujerodcem, ki se je razvila ob zatonu nekdanje prosperitete, ali — bolje rečeno — potem, ko so priseljenici s svojimi krvavimi srčami obliili temelje moderne, napredne in močne Severne Amerike.

G. Grdina nam je predložil, da imamo že dokaj let v Clevelandu najlepši primer uspešnega političnega udejstvovanja naših rojakov kot državljanov USA. Predsednika Roosevelta so clevelandski Slovenci lani demonstrativno volili. V mestno upravo so poslali tako močno delegacijo, da ne morejo z njimi tekmovali celo močnejše narodnostne skupine, in tudi v visokih državnih službah so naši rojaki. Pri vsem tem močnem udejstvovanju v ameriškem javnem življenju pa se ni ohladila ljubezen do stare domovine.

Značilen primer v tem pogledu nudi sam g. Jože Grdina, moč zrelih let in bogatih življenjskih izkušenj. V Ameriko se je prvič podal leta 1912, a ko je prišel domov, se je znašel v vrtincu svetovne vojne. Samo v mladosti tam pod žalostno goro je bil srečen, pozneje pa je v svoji stari domovini užival samo gorje. Takoj ob izbruhu svetovne vojne je bil poslan na gališko fronto. Več let je bil v vojnem ujetništvu, ko pa se je tega gorja rešil, se je boril za Jugoslavijo na koroški fronti. Ko so bili vsi boji končani, se je spet leta 1920 vrnil v Ameriko.

tg.

mislijo naj, da gre tu za 650 otrok, ki dan za dnem, leto za letom ydihavajo skrajno nezdavilj zrak v vlažnih prostorih in tako zorijo, da se delo v prid domovini in človeštva, temveč za bolnišnico, kjer pa tudi večina ne najde ne prostora ne pomoči.

Slišala sem pripovedovati otroke, da imajo svinje na banovinskih veleposestvih lep-

še in bolj higienične prostore, kakor pa ti otroci.

Ali naj teh 650 otrok ponese iz šole zavest, da se zanje ni storilo ničesar? Ali se odločujoči gospodje zavedajo težine to zavesti?

Naj nam bo dovoljenih še nekaj vprašanj. Čemu se ne sklicujejo roditeljski sestanki, kakor je to navada na gimnaziji?

Kaj je s prodajo obeh poslopj — šole in otroškega vrtca? Za obe poslopji bi se dobilo 700.000 din. Gradbeni fond pa šteje že danes en milijon dinarjev. Milijon leži mrtvo naložen — a to menda ni popolnoma točno, kajti pravijo, da je ta denar zelo dobrodošel nekaterim gospodom trgovcem.

Ali se ne bi moglo najeti posojilo od Pokojninskega zavoda v Ljubljani in takoj pričeti z zidanjem? Ali naj pomagamo bogateti nekaterim gospodom na račun 650 otrok?

Pozivamo odločujoče gospode, da se vprašanja graditve nove šole ne izogibajo, da ga ne odlagajo več, da končno že spoznajo, kakšno važno kulturno in narodno nalogo ima prav osnovna šola pri nas!

Prosimo pa tudi banškega svetnika, ki se je s svojočasno poteval za bolnišnico, naj z razumevanjem podpre našo borbo za našo osnovno šolo v Murski Soboti.

Nikomur med nami ne morejo služiti v čast opazke, kakršna je n. pr. ta, ki smo jo slišali od nekega trgovskega pomočnika:

— Najmodernejšo šolo v Jugoslaviji slikajo...

K. S.

50 let službe na polju narodnega zdravja!

Preteklo je 50 let odkar je prišla do veljave potreba sredstva za nego zob. Že od tega časa je postal Sargov Kalodont pojem paste za nego zob. V letu 1931 se je ponovno poglobila kakovost Sargovega Kalodonta, kar je zopet doprineslo do izboljšanja narodnega zdravja. V sulforicin-oleatu je našel raziskovalec dr. Bräunlich učinkovito sredstvo proti zobnemu kamnu.

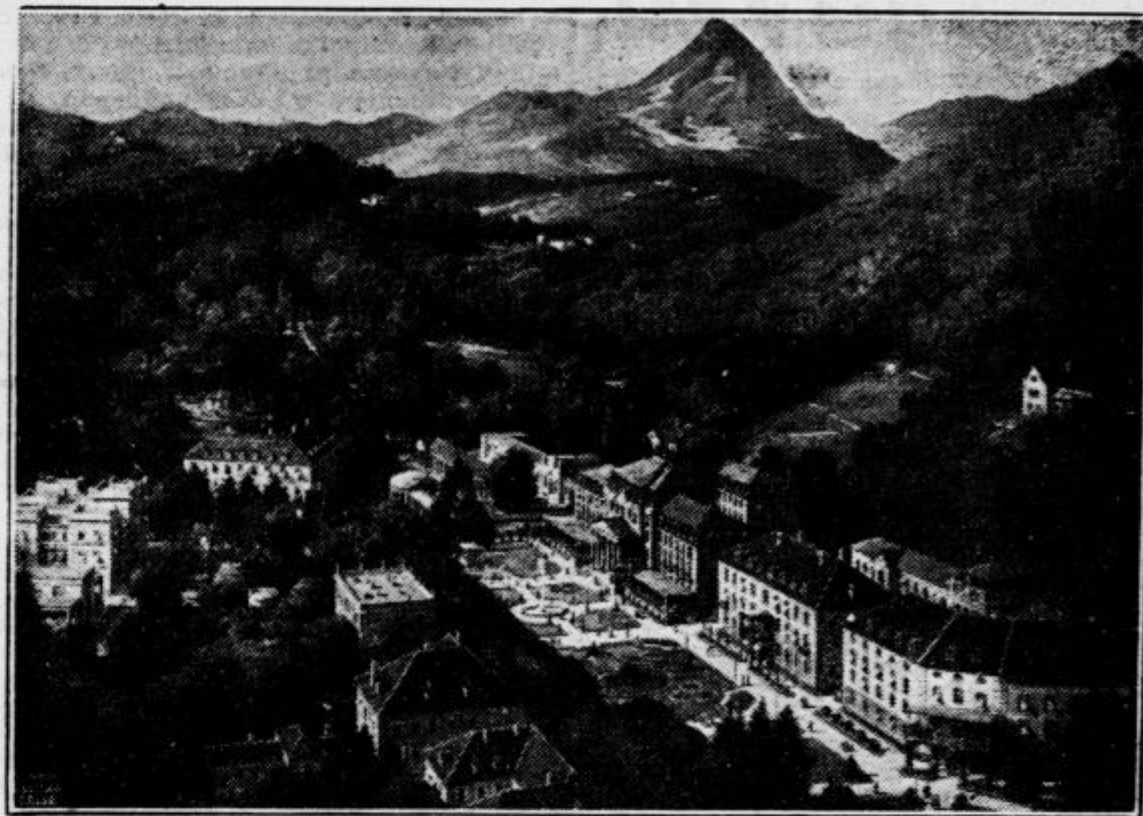
Z vsakim dnevom raste število ljudi, ki uporabljajo Sargov Kalodont. Dejstva to dokazujejo!

Pred sezono v Rogaški Slatini

Ljubljana, 30. aprila. Lani v juliju smo članek o Rogaški Slatini naslovili: Rogaška Slatina se bliža rekord, zdaj pa moramo ugotoviti, da je dosegla Rogaška Slatina lani pomemben rekord — višek števila gostov v vsem ča-

tt. Bajna iluminacija in krasni ognjemeti dosežejo svoj višek na praznik sv. Ane, ki je zaščitnica zdravilišča. Zdraviliški kino predvaja dnevno lepe vročne filme. V kopališču na prostem se prirejajo pлавalne tekme. Tam je tudi plavalna šola pod stro-

su svojega obstoja. Ta svoj rekord pa bo Rogaška Slatina po priljubljenosti letovišča, po učinkovitosti svojih voda in po smotnem delu svoje uprave letos brez dvoma zvišala in tako bi lahko napisali članek pod naslovom: Rogaška Slatina se pripravlja na nove rekorde.

Tak naslov je upravičen že ob naglem pregledu najvažnejših del. Skozi območje zdravilišča se je zgradila nujno potrebna in modernim zahtevam odgovarjajoča asfaltna cesta. Pred začetkom letošnje sezone pa bodo gotova naslednja zelo važna dela: V Aleksandrovi domu je napeljana mraz in topla voda v vseh sobah, vsi prostori so na novo prepletkani, dovršuje se nova bakrena streha, fasada dobi povsem novo lice, tako da bo ta dom s svojo krasno lego na griču najelegantnejši. V Ljubljanskem domu se pravkar dovršuje dvigalo, da bo vsakemu gostu mogoče brez truda prispeti v III. nadstropje in od tam obkroževati krasote zdraviliškega parka in okolice. Po vseh sobah Ljubljanskega doma je nameščeno povsem novo in moderno pohištvo. Pri plavalnem bazenu na prostem in solčno-zračnih kopeljih se postavlja 100 kabin. Vse je tudi pripravljeno za gradnjo velikega, najmodernejšega hotela s približno 90 sobami.

Zdravilišče nudi svojim gostom najrazličnejše razvedrilo in bo letos svoje pestre programe še izpopolnilo. Vseh atrakcij ni mogoče naštet. Naj bodo omenjene samo naslednje: V sezoni igra godba ljubljanskega opernega orkestra dnevno trikrat v paviljonu zdraviliškega parka. V krasni dvorani zdraviliškega doma se dnevno menjaajo plesi, koncerti, operne predstave

kovnim nadzorstvom. Gostom so na razpolago jahalna šola in konji za daljše izlete. Za avtobusne izlete v vseh smereh ima zdravilišče na razpolago lastne avtomobile. Poleg navadnega in ruskega kegljišča, table-tenis in tenis-igrišča se nudijo še raznovrstne druge zabave.

Ka-Aba

zdrava

družinska pijača

finega čokoladnega okusa

1/2 kg-Din 7.— 1/4 kg-Din 4.—

zelo redilna - lahko prebavljiva - ne zapira

Izleti na Boč in Donati nudijo gostom najlepše razglede na vse strani. Iz zdravilišča se bodo tudi letos prirejali izleti proti Ptuj in Haložam, v Logarsko dolino in v gorenske kraje. Tako vsi Rogaška Slatina važno propagandno delo za vse lepe slovenske pokrajine. Z dobro organizacijo svojih izletov si je pridobila zdravilišča uprava velik sloves po vsej državi in tudi v tujini.

S prej navedenimi deli, ki so tik pred izvršitvijo, ali pa temeljito pripravljena, se bo kapaciteta Rogaške Slatine znatno povečala. Rogaška Slatina zasluži napredek in pozornost. Prepričani smo, da bo potrebno pozornost naša povsod, ker ni to le v lokalnem interesu, temveč prav tako v ugled vse Slovenije in tudi vse države.

Za delavske pogodbe

Ljubljana, 29. aprila. Z oživiljenjem dela na pomlad so postali tudi delavci živahnější z zahtevami po sklenitvi kolektivnih pogodb. Pogajanja v stavbni stroki; za dravsko banovino so pred zaključkom. Med delodajalci in zastopniki delavcev vseh štirih strokovnih organizacij se je dosegel definitivni sporazum glede končne ureditve besedila okvirne kolektivne pogodbe, prav tako sta se obe stranki sporazumeli glede merne tabele. Samo za tesarje iz območja Zdržiženja tesarjev v Ljutomeru se merzna lestvica ni določila, marveč se bo to zgodilo na pogajanjih med prizadetim združenjem in delodajalskimi organizacijami v Ljutomeru. Obe stranki bosta še ta teden zahtevali prienalek svojih zastopnikov k pogodbam, nakar bo drugi teden zborovanje stavbenega delavstva v Delavski zbornici in podpis pogodbe, ki bo stopila v veljavo 15. maja. Veča starb-

nega delavstva v dravski banovini je okrog 14.000.

Enako se potegujejo za sklenitev kolektivne pogodbe krojaški pomočniki v Ljubljani, kjer merza za delo obleke še ni trdno določena. Kolektivna pogodba bo uredila plačilno merzo za izdelavo vsakega posameznega dela obleke, kakor tudi za izdelavo po raznih načinih. Po zgledu ljubljanskih krojaških pomočnikov zahtevajo zase pogodbo tudi celjski, ki so zaprosili pristojno oblast, da razpiše pogajanja.

Matineja Z. K. D.

Veliki letalski film v nemškem jeziku!
Junaki ameriškega zračnega brodogojstva.Danes ob 14.15
v nedeljo, 2. maja ob 10.30
in ponedeljek 3. maja ob 14.15

v KINU MATICI

Jekleni orli WALLACE BEERY
LEWIS STONE

Drama očeta in sina med nebom in zemljo

Cene Din 3.50 in 5.50

Domače vesti

Kralj za poplavljenice

Nj. Vel. kralj Peter II. je podaril 100.000 din za podporo poplavljenicem.

Poročilo hidrotehniškega oddelka gradbenega ministrstva o stanju povodnj 30. t. m. navaja: V zadnjih 24 urah je Sava v gornjem toku pri Krškem padla za 56 cm, od Zagreba pa do izliva pa narašča, in sicer je narasla pri Zagrebu za 40 cm, pri Sisku za 107 pri vodostaju za 216 cm izpod maksima, pri Jasenovcu za 24 cm vodostaja za 53 cm izpod maksima; pri Šabcu za 8 cm pri vodostaju 46 cm izpod maksima; pri Sremski Mitrovici za 3 cm pri vodostaju 40 cm pod maksimumom.

Desni pritoki Save se nadalje naraščajo. Tako je Kupa pri Karlovcu le še 80 cm pod maksimumom; Una je pri Novem narasla za 64 cm. Vrbas pri Banjaluki za 15 cm, Bosna pri Dobroju za 56 cm. Drina je pa pri Zvorniku padla za 54 cm. Tako torej Sava na vsem toku narašča in se njen sedanjí vodostaj bliža maksimumu iz leta 1932, ponekod ga bo pa najbrže že presegl.

Novih predorov nasipov na desnem bregu Save doslej še ni, vendar bodo komaj mogli vzdržati. Nasipom organiziranih in urejenih vodnih zadrug pa ne grozi nikakršna nevarnost.

Srečne in lepe velikonočne praznike želimo vsem pravoslavcem prijateljem, naročnikom, čitateljem in inšerentom. Hristos voskresel!

* **Poljski narodni praznik.** Dne 3. t. m. praznuje republika Poljska narodni praznik v spomin na konstitucijo tretjega maja. Sprejema na konzulatu v Ljubljani ne bo.

Ker gre v kri,
in ker pomeni ½ kg Biomalz natančno ½ kg moči — niti 1 gram ne ostane neizrabljen — priporočajo mnogi zdravniki

BIOMALZ

Pokusna doza Din 12.50 v lekarnah

* **X. mednarodni kongres za vojaško medicino v Bukarešti.** Uprava Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani obvešča zdravstvo, da bo X. mednarodni kongres za vojaško medicino v Bukarešti od 2. do 10. junija. Namenjen je aktivnim in rezervnim sanitetnim in apotekarskim častnikom ter vojaškim uradnikom sanitetske stroke. Prijave za kongres z navedbo imena in priimka, poklica, narodnosti in točnega naslova naj se pošljejo na naslov: Sekretariat du X. Congrès International de Médecine et de Pharmacie militaires, Institut Sanitar Militair, Bucarest, Roumanie ali pa: Beogradska Agencija društva Wagons-Lits Cook. Kongresna taksa znaša 1000 lejev (340 din). za družinske člane pa 600 lejev (204 din). Samo pri strokovnjaku-drogistu, ste v kozmetiki skrbno in vestno postreženi.

* **Promocija.** Dne 29. aprila je bil promoviran na zagrebški univerzi g. Karol Svetel za doktorja prava. Čestitamo!

* **Premestitev pri državni železnici.** Premestitev so prometniki: Posedel Andrija iz Logatca v Rakek, Gunčar Henrik iz Središča v Grobelno, Teran Franc iz Višnje gore v Ljubljano gor kol.; promena uradnika Štampar Anton iz Grobelnega za šefa postaje Središče, Škrjanc Milan iz Mikavceve, direktorja Subotica, v Borovnico, prometnik Martinčič Leopold iz Ribnice v Logatec, strojevodja Maher Anton iz strojne stanice Celje v kurilniško izpostavo Velenje; pomožna prometnika Zwölf Jožef iz Semiča v Podnari-Kropo in Klopčar Izidor iz Radovne vasi v Ribnico; urad. pripravnik Letič Kosta iz Borovnice v Mikanovec ter Selski Leon iz kurilnice Ljubljana v kurilnico Maribor, zavrtač Tojnik Franc pa iz Zagreba v Rogatec.

Rogaska Slatina

* **Franc Kuček na zadnji poti.** Iz Radeč nam pišejo: Vest, da je za dobljenimi škodbami umrl g. Franc Kuček, mesar v Radečah, je hudo prizadela številne pokojnikov prijatelje in znance. Kako zelo je bil rajni prijatelj, je pokazal v sredo popoldne njegov pogreb. Kljub dežju so prišli ljudje od blizu in daleč, da ga sprejmujo na njegovi zadnji poti. V dolgem sprevidu, kakršnega že dolgo ni bilo v Radečah, smo videli predstavnike uradov, mestne občine, Sokola, gasilske čete, številne obrtnike in njegove stanovalske tovariše in mnogo njegovih prijateljev in znancev. Železničarska godba z Zidanega mosta, katere podporni član je bil pokojnik, je igrala žalne korake, a domači pevec se je poslovljal z žalostinkama pred hišo žalosti in na pokopališču. Ko so spuščali krsto v grob, so se vsi navzoči s solzami v očeh poslovljali od rajnika, ki je s slovi daleč na okoli kot znaten priiden obrtnik. Svežo gomilo so zakrili množičevilni venci in šopki. Ohranili ga bodo v trajnem spominu!

* **Anketa zakona o cestnem fondu.** Načrt zakona o cestnem fondu je v razpravi vlade, da se potem v dokončni redakciji predloži Narodni skupščini na zakonodajno Slovenija kot prometno-turistično najrazvitejša pokrajina v državi mora to vprašanje prav posebno pozornost zasledovati, ker je od njegove pravilne in pravične rešitve odvisna izgraditev in obnove našega cestnega omrežja za dolgo dobo let vnaprej. Načrt, kakor je predložen, nikakor ne zadovoljuje naših pravičnih zahtev po pravični razdelitvi sredstev cestnega fonda ter je zato potrebno, da z vsem povdorkom in imenu celokupne naše javnosti zavzame svoje jasno in odločno stališče. Društvo za ceste vabi vse zainteresirane korporacije, da se po čim številnejših zastopnikih udeležijo javnega posvetovanja, ki bo v l. 4. t. m. ob 10. v večji dvorani Zbornice za TOI v Ljubljani.

* **Vojaška vest.** Po dvanajstletnem službovanju v Ljubljani je premeščen za pravnega referenta v 1. konjeniško divizijo v Zagreb vojnoodni kapetan I. klase g. Milan Kolar iz Nabrežine pri Trstu in solunski dobrovoljec.

* **Septet bratov Žirkov iz Maribora,** ki je pod umetniškim vodstvom skladatelja prof. V. Mirka in je že mnogokrat z velikimi uspehi nastopal, bo priredil v soboto 8. t. m. ob 20. svoj koncert v Mežici v šolski telodvalnici. Spored je pester in bogat ter obsega 4 dele: duhovne pesmi, umetne pesmi, narodne po zapiskih Stanka Vraza in narodne pesmi. Zaradi velikega slovesa, ki ga uživa seplet bratov Žirkov, opozarjamo že danes na to prireditev.

* **Redni občni zbor Muzejskega društva za Slovenijo** bo v ponedeljek 10. t. m. ob 17. v čitalnici Narodnega muzeja v Ljubljani.

* **Pred 44 leti smo sedeli za zeleno mizo** in se dali tedanja šestorica Slovencev slikati s pokojnikom dr. Bežjakom, profesorjem slovensčine, iskrenim prijateljem in zaščitnikom. Štirje smo še ostali in štirje se bomo prvič po maturi 1893. skupno vsedli za mizo, ki je pa ne bo težilo mračno zeleno, ampak jo bo določilo prijazno belo blago. Da pa naše četvorice ne bo preveč strah se nam pridružijo starejši in mlajši letniki, tako da se nas bo zbralo prijazno število ljubih tovarišev in se bomo vsaj paskromnih uric imeli prav dobro v resnih in šaljivih pomenkih. Sestanek bo v soboto 5. junija pri Gambirnu v Mariboru. Kdor se udeležiti tudi obeda, naj to sporoči podpisnemu. Sklep v Mariboru bivaajočih tovarišev je, da se sestanemo le bivši tovariši, torej brez kril; bomo že doma točno poročali, kako smo se imeli. Sestanemo se ob 12.30 v dvorani Gambirna. Pridemo vsi, ki se imamo radi; hočemo se malo pogledati, da se uverimo, ali smo se res kaj postarali. Franco Seraink Maribor Gospojna ul. 7.

* **Novi grobovi.** Na Miklošičevi cesti 8. v Ljubljani je umrl splošno znani veletrgovca s semeni in posestnik g. Jošip Urbančič. Uglednega pokojnika bodo jutri ob 16. spremljali v večnem počitku. — Nadalje je umrl v Ljubljani g. Danilo Kuzmin. Pogreb bo danes ob 16. iz mrtvaške veže na Stari poti. — Pokojnim blag spomin, žalujcim naše iskreno sožalje!

* **Smrt zaslužnega koroskega Slovence.** Po dolgi bolezni je umrl v Globasnici Ferdo Kraiger po čegar zaslugi je zaslovela občina Globasnica kot trdna slovenska postojanka. Ferdo Kraiger se je rodil pred 72 leti v Štebnu pri Globasnici. Prebivalec tega kraja slovi že od nekdaj po vsej Podjunji kot marljiv, napredni in zelo podjetni ljudje. Pri ustanovitvi vseh gospodarskih in kulturnih ustanov je bil Kraiger med prvimi in uvrstil se je tudi med najuglednejše najmarljivejše in najposrebljenejše župane Podjunske doline. Že desetletja pred vojno je bil član po vsej Podjunji dolini ko je dramlil svoj narod kot organizator in govornik njegova gostoljubna hiša pa je veljala za kulturno središče velikega okoliša. Po svetovni vojni je Kraiger kot prvi predsednik novopovzujenega Političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroskem in kot prvi poslanec slovenske manjšine v novi državi stopil na čelo ne samo svojih domačih, temveč vseh koroskih slovenskih vrst. Javnemu delu se je moral odpovedati zaradi bolezni. Rojak ga bodo ohranili v častnem spominu.

BUDJOVIČKO PIVO
se toči od danes naprej
v restavraciji hotela Štrukelj

* **Odrpte planinske postojanke:** Obeta se nam lepo vreme. Spomladanska sezija za smučarja planinca je v polnem razmahu. Snežne prilike v višjih legah so izborna. Na Komni je vse visoko zalito, saj je snega nad 3 m; pot je pregažena do doma. S Komne so krasni smučarski izleti v dolino Triglavskih jezer, kjer je do nadaljnjega oskrbovana koča SPD. Preko Hribaric zdrži smučar proti Staničevi koči, ki nudi udobno zavetišče. Tudi Vršič ima čudno snega ter najde planince v teh gorskih predelih izbornu smuko. Na Kravcu in na Veliki Planini je zapadlo pred par dnevi ca 40 cm novega snega in je znatna podlaga najbolj priljubljena smučarju. Od 5. maja dalje bo že oskrbovan Aljažev dom v Vratih, od 8. maja dalje Spodnja koča na Golici, dve priljubljeni izletni točki v mesecu maju. Prijetno je bivanje ob Boh. jezeru v »Zlatogorcu«. Koča na Ljubniku vabí nedeljske izletnike. Dom v Kamniški Bistri je zelo dobro obiskana točka ob vzhodu Kamniških planin. Planinci, hitite maja meseca v naše planine.

Kuhanje na električnih ploščah

se vrši
vsako sredo ob pol 17. Gradišče 14/L
Gospodinjje vabljene!

* **Borovelski puškarji iščejo dela v Nemčiji.** Borovelske puškarje poznajo daleč po svetu. Ta obrt je prav za prav umetnost, zakaj v Borovljah se je vedno delalo večjoma na roko, zaradi česar so bili »pljake« znani kot prečizni delavci. Povsod, kjer so se ustanovljale nove tovarne orožja, so jih radi sprejemali. Pred vojno je delalo dosti borovelskih puškarjev v Berlinu, Budimpešti, Steyru, Kragujevcu, na Dunaju in tudi v Ameriki. Po vojni so se zaposlile na tujem omejile do skrajnosti, a še vedno je ostalo dosti borovelskih puškarjev na tujem. V zadnjem času jih je odšlo večje število v Oberndorf in Vitenbersko v Nemčijo, kjer je velika tovarna orožja. Vsi so bili sprejeti in že delajo. Delavska zbornica je razglasila, da jih lahko pride v Oberndorf, še več, v službo pa se sprejemajo le neozelenjeni, ki še niso prekoračili 35. leta starosti.

* **Iz sodišča so odnesli 400 kg težko blagajno vlomilci,** ki so jih zdej po dolgotrajnem zasledovanju poobili v okolici Kutine. Tolpa lina na vesti kakih 120 vlomov v raznih krajih. Največje delo teh vlomilcev pa je bilo lani v sodišču v Kutini. Po noči so vlomili iz sodišča odnesli 400 kg težko železno blagajno v dobri veri, da je v njej dosti denarja in dragocenosti. Težko blagajno so ponoči nosili iz Kutine do vasi Ropotovce dobre 3 km daleč. V gozdu blizu vasi so začeli blagajno razbijati in ko so jo razbili, so bili zelo razočarani. Vsega skupaj so našli v njej 300 Din. Razbijto blagajno so vrzeli v potok.

* **Ogromni dohodki nepismenega vražarja.** V Slavonjskih Budimcih že dolgo z največjim uspehom »ordinira« nekaj vražar, ki je nepismen, a zdravi s svojimi čaji baje vse bolezni. Vozovi, avtobusi, in aviotaksijski od Pakraca in Petrinje so vsak dan nabito polni bolnikov, ki potujejo k čudodelnemu zdravniku. So dnevi, ko obišče »čudodelnika« po 500 bolnikov. V dolgih vrstah stoji pred njegovo hišo. Nastanjeni pa so pri vaščanih daleč naokrog. Vse kraj ima na tak način od vražarja velike koristi. Celo iz inozemstva prihajajo bolniki. V čudodelniški hiši se ves dan kuhajo veliki lonci zdravilnih čajev. Sreko načelstvo je proti vražarju že nekajkrat uvedlo preiskavo, ki je naletela na ogorčene proteste pri vaščanih in naposled zapela. Vražar, ki zastrjuje da ozdravi vsakega bolnika, pa sebi ne more pomagati. On je namreč epileptik, a mu tudi ta nesreča dosti koristi pri poslovanju. Vaščani smatrajo padavico za neko vrsto »svete« bolezni, kar daje vražarju še večjo veljavo. Mož si je kupil lep avtomobil, najel si je šoferja in z avtomobilom se je nedavno odpeljal v Bitoli, da obišče svojega sina, ki služi tam pri vojakih. V vasi namerava zaradi velike restavracije in tudi avtomobila progo bo urejal za prevoz svojih pacientov.

* **Malaria v podavskih vaseh.** V vaseh varaždinskega, čakoveškega in lubuškega sreza se močno širi malaria in prihaja vedno več bolnikov po pomoč v Dom narodnega zdravja v Varaždin. Malarijo prenaša mrčes, ki se je vgnezdil v močvirjih.

Proti trdi stolidi in hemoroidom spremljanjem s pritiskom krvi. močnim utipanjem srca glavobolu, je naravna »Franz-Josefova« grenčica že davno prekušeno domače sredstvo. Prava »Franz-Josefova« voda deluje mlo in zanesljivo odpira, a poleg tega niti v zastarelih primerih ne odreče. Ugi. reg. 8. vr. 16. 485/36

* **Hajduk v Homolju.** Ko so orožniki zloglasnega hajduka Bogosavljevića ustrelili, njegovega pajdaka Radica, pa ujeli. Homolje se ni rešeno hajduške nadloge. Zdej sta tam še posebno razmahnila hajduka Jorgovan Mihajlović in Pavle Dokić. Na njuni glavi so oblasti razpisale nagrado po 5000 dinarjev, a kakor vse kaže, bo nagrada v kratkem precej zvišana. Hajduk Mihajlović je star kakih 35 let, njegov pajdak pa je za kakih 10 let mlajši. Nevarna zločina imata na vesti mnogo vlomov in tatvin in menda tudi kako človeško življenje. Nekajkrat sta že ropala po rudniku v Majdan Peku, kjer je Mihajlović pred leti delal kot rudar. Bila sta nekoč tako predrzna, da sta izropala samega upravnika rudnika v njegovem stanovanju in ee potem »povabila« na večerjo. S svojim obiskom sta se pobahala tudi v pismu na orožnike.

* **Sneg v Bosni.** Na Romaniji je toliko snega, da ga morajo odstranjevat s plugi. Zaradi velikega snega je ustavljen promet na cesti Trnovo — Kalinovik. Po cesti preko Romanije pa so morali kakor sredi hude zime odstranjevati sneg s plugom, da bi napravili pot za poštni avtobus.

* **Opozorilo.** Opozorjamo cenj. naročnike, ki jim je naročnina potekla, na polnočnice, ki so jih prejeli z večeršnjo številko, da morejo z njo obnoviti nadaljnjo naročnino. Zaradi reda pri upravi lista naj blagovolijo zneske vplačati takoj prve dni meseca maja. Vsak naročnik »Jutra« je zavarovan pri zavarovalnici »Jugoslavije« za smrtne neizgode za 10.000 din. Pogojeno pa je z zavarovalnico, da ne sme biti naročnina v zaostanku delj ko 14 dni. Zato naročnike prosimo, da plačujejo naročnino pravočasno in da morebitne zaostanke s tekočo naročnino poravnajo. Uprava »Jutra«.

* **Binokostni spored »Putnik«, Maribor — Celje.** Izlet z luksuznim avtokari: V solčno Opatijo in čarobno Postojnsko jama 4 dni od 16. do 19. maja le Din 720 celotni aranžman v Postojno, Gorico in Trst 2 dni od 16. do 17. maja le Din 500 celotni aranžman. V prekrasno Logarsko dolino 2 dni od 16. do 17. maja le Din 130. V Graz 2 dni od 16. do 17. maja le Din 110 inkluзивno potni list. Poseben vlak v Postojno: nedelja 16. maja: vožnja, kolekt. potni list, vetovina v jama le Din 131. V pripravi izletov z luksuznim avtokari: v Pariz, Mariazell, Grosse-Glockner, Dolomite itd. Informacije, prosite in prijave »Putnik«, Maribor — Celje.

* **Gasilska četa Rače** je imela 25. aprila loterijo. Vsi izbranci so bili po upravi čete obveščeni in lahko dvignje dobitke.

* **Uspešno reklamno sredstvo.** Protituberkulozna zveza v Ljubljani je ob priliki letošnje protituberkulozne tedna založila 3 vrste kartonov z napisom »Storil sem svojo dolžnost«, ki se bodo prodajali po 25 din (modri), 50 din (srebrni), in 100 din (zlati). Je to način nabiranja prostovoljnih prispevkov za protituberkulozno skrbstvo, kakor je običajen pri podobnih prilikah v Angliji, kjer lastniki trgovskih in obrtnih lokalov, avtomobilov itd. mesečno kar tekmujejo pri nakupu takih odkupnih kartonov, ker v tem tudi vidijo zelo učinkovito reklamno sredstvo za svoja podjetja. Uverjeni smo, da bodo tudi lastniki trgovin, javnih lokalov, avtomobilov itd. v Sloveniji radevolje segali po teh odkupnih kartonih, s čimer bodo protituberkulozno gibanje gmočno podprli. Kartoni so izdelani jako lično. Občinstvo vujduo prosimo, da pazi, v katerih izloženih oknih itd. visijo omenjeni kartoni. Kupujejo občinstvo naj te kartone smatra za dokaz, da ima lastnik trgovine, lokala itd. mnogo smisla za socialno-zdravstvene potrebe prebivalstva. Taki trgovci itd. za služijo posebno pozornost kupujočega občinstva.

FINTEX

SVETOVNA MARKA ANGLEŠKIH TKANIN
ZAGREB · PREOBRAŽENSKA 6

Edina angleška tvrdka v državi, ki vodi izključno

samo angleške tkanine

ZALOGA FINTEX TKANIN

STEFAN ŠLIBAR, modni salon,
Ljubljana, Resljeva cesta 8.

* **Cenena »Putnikova« potovanja na pariško razstavo.** Zanimiva potovanja pripravila zelo poceni »Putnik« na pariško razstavo od meseca junija do septembra. Prvi poseben vlak iz Beograda v Pariz bo odpotoval 4. junija. Udeleženci izleta bodo poleg Pariza in vseh njegovih zanimivosti videli tudi versajski dvor in Benetke. Vse to je vračunano v ceni. Vožnja, popolna oskrba v Parizu za 3 dni, kakor obisk vseh zanimivosti in izleti bo stalo po programu za one, ki potujejo v 3. razredu 2.490 Din, v II. razredu pa 3.260 Din. Isti aranžman od Zagreba stane 2.450 Din odnosno 3.050 Din. Poleg vlakov v Pariz organizira »Putnik« tudi skupinska potovanja do Nice. Oni, ki se bodo udeležili teh potovanj, bodo poleg Pariza in Benetk videli tudi Nico in Monte Carlo. To potovanje s 5-dnevnim bivanjem v Parizu stane od Beograda do Pariza, Nice in nazaj 3.040, odnosno 3.870 Din za potovanje v II. razredu. Prijave sprejemajo že zdaj vsi »Putnikovi« uradi, kjer se dobe tudi vsa potrebila. Kdor se obrne na »Putnika« v Beogradu do brezplačno prospekt vseh potovanj, ki bo gotov te dni.

* **Knjiga trajne vrednosti** bo Ilke Vaštevove »Roman o Prekmurcu«. Priporočamo, da se poslužite subskripcije, ker bodo knjigovredne cene precej višje. Naročila na naslov: Ilka Vaštevova, Ljubljana, Lavričeva ul. 6.

POJDI TE TUDI VI, ki čitate ta oglas v popolnoma prenovljene lokale staroznane
gostilne »LOVŠIN« v Gradišču št. 13.

(pri dramskem gledališču)

In počutili se boste udobno. Postrežba je izborna, vina so pristna in naravna. Pivo je vedno sveže. S hrano bodo abonenti kakor tudi ostali gostje v vsakem oziru zadovoljni.

* **Pariška mednarodna razstava.** Zveza kulturnih društev v Ljubljani bo priredila svojo prvo ekskurzijo na pariško mednarodno razstavo v času od 9. do 30. junija. Rok za prijavo traja do 15. maja. Poudarjamo, da je ekskurzija primerna posebno za vsa ona, ki bi težko prenesli vročino in druge neprijetnosti poletne vožnje in bivanja v Parizu. Hitite s prijavi in zagotovite si boljše mesto! Zahtevajte prospekte in vse dodatne informacije v tajništvo ZKD Ljubljana, Kazino II.

* **Kakor materino mleko.** Ali je prebava vaših otrok v redu? Dajte jim dnevno pili Ka-Abo. Ka-Abo uravnava prebavo in dojava telesu snovi, ki so važne za razvoj. Ka-Abo vsebuje redilne soli kot materino mleko in pospešuje rast vaših otrok. V Ka-Abo je tropično sonce!

* **Pri zaprtju in motnjah v prebavi** vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega Franc Jožefove grenčice.

* **Jugoslovenski biserte,** nova mesečna, bogato ilustrirana turistična revija! Ogledite si jo, gotovo jo naročite! Letno le din 60. — Uprava Maribor, Kostanjevčeva 22. Urednik prof. dr. Franc Mišić, Maribor, Smetanova 34.

* **Obledelke oblike barva v različnih barvah** in plisira tovarna JOS. REICH.

Iz Ljubljane

— **Obisk francoskih železničarjev v Ljubljani.** Po svoji turneji po Jugoslaviji pripe v ponedeljek dne 3. maja ob 19.42 z večernim monokovskim brzovlakom skupina 60 francoskih železniških uradnikov v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru bodo goste pozdravili zastopniki vseh naših oblasti. Sodelovala bo tudi godba Sloge. Vabimo prebivalstvo, da se udeležijo sprejema na glavnem kolodvoru v čim večjem številu ter posvetijo pozornost gostom tudi za časa njih bivanja v Ljubljani. V torek dopoldne si bodo ogledali znamenitosti mesta ter se na to ob 12.55 z brzim vlakom odpeljali v Zagreb. — Pripravljalni odbor.

Obvestilo

Cenj. goste in prijatelje vujduo obveščam, da bo moja restavracija

v hotelu »Bellevue«

s 1. majem zopet redno vsak dan odprta.
P. STERK, restavrat.

— **Zakaj ljubljanski Nemci niso poklonili šopka Albertu Bassermannu.** O tem smo prejeli: V recenziji v »Slovenskem Narodcu« o gostovanju Bassermann-ove skupine je bilo izraženo začudenje nad tem, da umetnik ni prejel iz krogov ljubljanskih Nemcev nikakih cvetic. Mislimo, da gospod Bassermann tudi ni pričakoval take pozornosti s te strani, ker bi si sicer izbral kak drug komad za gostovanje. Lessing-ov »Nathan der Weise« je brezdvomno visokovredno literarno delo in Bassermannova kreacija glavne vloge svetovno znana, navzile temu pa zapuščata to delo v današnjih časih netoizogibno vtis tendencioznosti. Zakaj si gospod Bassermann iz vsega svojega ogromnega repertoarja ni izbral kaknega drugega, za današnje mišljenje bolj primerne komada?

— **Avstrijski konzulat** danes zaradi avstrijskega državnega praznika ne uraduje.

— **Opozorjamo na koncert** koroskih narodnih pesmi, ki ga priredi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v ponedeljek 3. maja ob 20. v frančiškanski dvorani. Koroski zbor društva Dobráš v Brnci pri Beljaku pod vodstvom g. Ivana Kropivnika. Na sporedu bo 19 najlepših koroskih narodnih pesmi. Sloves Brnčanov in njihovega mladega pevovodje imaj, da bo koncert dostojna kulturna prireditev. Vstopnice se dobe v piturni prireditel. Vstopnice se dobe v piturni »Pax et bonum« v frančiškanski paršaji (telefon 38-28).

— **Pevsko društvo Ljubljanski Zvon** priredi v soboto 8. t. m. ob pol 21. uri v bežigradski meščanski šoli koncert s sodelovanjem moškega in mešanega zbora ter solista, na kar že danes opozarjamo prijatelje lepe, slovenske pesmi.

* KINO *

TEL. 21-24 MATICA

PREMIERA!

Novinarji v borbi proti koncernom in trustom

DR. TOGGER

v glavni vlogi: Renate Müller, Paul Hartmann, Mathias Wiemann

TEL. 27-30 SLOGA

PREMIERA!

Franc Leharjeva najnovejša zabavna opereta

E V A

v glavni vlogi Magda Schneider, Hans Söhnker, Hans Moser

TEL. 22-21 UNION

PREMIERA!

Adolf Wohlbrück v svoji dovršeni kreaciji kot

PRAŠKI STUDENT

v glavni vlogi Dorothea Wiecek, Theodor Loos, Erich Fiedler

Matineja danes ob 14.15, jutri ob 11. uri
Film po znanem romanu Ferenc Molnara
JUNAKI PAULOVE ULICE

Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri
Predstave jutri ob 15., 17., 19., in 21. uri.

— **Otvoritev protituberkulozne tedna** v Ljubljani bo danes ob 20. v velikih dvorani OUZD na Miklošičevi cesti. Po kratkem nagovoru predsednika Zveze gospoda dr. Bohinca bo imel otvoritveni govor ban gosposi dr. Marko Natlačen, ki je prevzel pokroviteljstvo nad vsemi prireditvami v letošnjem protituberkuloznem tednu. Nato bo govoril predsednik mestne občine ljubljanske g. dr. Juro Adlešič o komunalni politiki z ozirom na boj proti jetiki. Na koncu svečane otvoritve bo zaigral ljubljanski godalni kvartet (gg. Pfeifer, Slanič, Šušteršič in Müller): a) Mozart: Adagio iz godalnega kvarteta III., b) Glazunov: Allegro. K tej otvoritvi protituberkulozne tedna smo povabili zastopnike oblasti, raznih uradov, korporacij in organizacij, vujduo so pa vabljene tudi vsi, ki se za protituberkulozni pokret zanimajo. Vstopnine ni. Pričakujemo obilno udeležbo od strani občinstva, zlasti od strani zdravnikov, ker hočemo, da je v tej udeležbi podan dokaz, da Ljubljana pravilno pojmuje potrebo organiziranega protituberkuloznega skrbitva. Manjkaj zlasti tudi ne sme akademski mladina. Radijski prenos te otvoritve bo jutri, v nedeljo, ob 10. uri Protituberkulozna zveza, Ljubljana.

— **Naša knjiga v srednji šoli.** Profesorско društvo je s predavanjem prof. Solarija v sredo zvečer zaključilo ciklus svojih predavanj pod geslom »Šola in kultura«. Vsa predavanja so bila na lepi višini in so pokazala, da naše Profesorско društvo ne spi, ampak hoče sodelovati pri vseh kulturnih odločitvah. Tako je tudi predavanje prof. Solarija živo posegalo v problem naše srednje šole in vreditve šolskih učnih knjig. Poučimo ko je dal zgodovinski pregled o naših učnih knjigah v srednji šoli in o boju za nje, je naglasil, da tudi še danes nimamo tako tujenega učnega načrta in tako spisanih učnih knjig, da bi bili lahko zadovoljni z njimi. Pomankanje čitimo zlasti po slovarjih in strokovnih knjigah. Ohranjal je zlasti načelo o ločitvi učnih ur za slovenščino in srbohrvaščino v višjih razredih ter se dotaknil vprašanja, ali naj obvelja monopol nad šolskimi knjigami ali tekma knjigotvornih podjetij. Predlagal je, naj bi se osnovala komisija strokovnjakov, ki naj bi knjige vsake širi leta pregledala in ocenila kaj, ti nujno je, da dobimo po dolgem času vendar še šole. V razgovor je posegel prosvetlailnspektor g. Dolenc, ki je naglasil, da moramo pač toliko časa resignirati na dobre učne in cenene knjige, dokler ne bomo imeli novega učnega načrta. S tem je bil razgovor o naših šolskih knjigah tudi za dogleden čas rešen. Značilno pa je, da se od številnih profesorjev ni k temu razgovoru nihče priklasil.

— **Železniški strokovni filmi.** Udruženje jugoslovenskih narodnih železničarjev in brodarjev, oblastni odbor v Ljubljani, predvaja železniške strokovne filme v kinu »Sloga« v Ljubljani 2. in 6. t. m. vsakokrat ob 10. dopoldne. Program filmov je za vsak dan drugačen. Ohranjavao tehnično strokovno delo iz železniške stroke: snov, ki smo jo v letakih objavili v službenih edinicah. Dostop imajo vsi železničarji. Oblastni odbor UJNZB Ljubljana.

— **O flotaciji v teoriji in praksi** bo predaval univ.

Ksenija Vidalova

bo v nedeljo debutirala v ljubljanski operi v »Boheme«

„LUMBAGO-BOLEČINE V KRIŽU“

Ako trpite na usedu (Hexenschuss) bolečinah v križu, poskusite KRUSEN-sol. Po krajši uporabi bolečine ponehajo. Zdravljenje s Krusen-soljo prinaša olajšanje od ušesa. Priporočano od zdravnikov.

Oglas reg. S. br. 16.123/36

u— Predavanje Franceta Marolta, ki je bilo javljeno za drevo, je preloženo.

u— V našem koncertnem življenju so gostovanja tujih umetnikov in virtuozov redka in zaželena prilika, da se seznanimo s stanjem reproduktivne umetnosti inozemstva. Tak izreden dogodek je tudi naslop slavnega francoskega violinskega Roberta Soetensa, ki koncertira v Ljubljani v torek 4. t. m. v veliki filharmonični dvorani. Že pri svojem lanskem nastopu je bil deležen izrednega priznanja vse ljubljanske glasbene publike in kritike, za letošnji koncert pa si je izbral 2 violinske koncerta, ki ju bo izvajal s spremljavo godalnega orkestra in nekaj solističnih točk. Opozorjamo naše glasbeno občinstvo na ta koncert. Vstopnice po izredno znižanih cenah se že dobe v knjigarni Glasbene Matice.

Spomenike - grobnice - kapele - stavbna dela - obloge v marmorjih - izberete po nizki ceni pri kamnoseško-kiparskem podjetju

FKANOJO KUNOVAR,

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana

u— Kdor se rad smeje, naj ne zamudi prilike ogledati si v šentjakobskem gledališču Bučarjevo igrano z godbo in petjem »Na Trški gori«. Vedno razprodane dvorane so najboljši dokaz, da je to delo vsem res ugajalo. Nepreklicno zadnjič se upripori igra danes, jutri in v četrtek 6. t. m. ob 20.15. Dnevna blagajna bo poslovala na dan predstav od 10.—12. in od 15.—17. ure.

Vaš fotoaparati

najkulantneje zamenjamo za LEICO, CONTAX ali ROLLEIFLEX!

vedno na zalogi fotoaparati

Foto Tourist Lojze Šmuc
ALEKSANDROVA CESTA 8.

u— **Majniški večer Jadranske straže.** Kakor smo zvedeli od strani Krajevnega odbora JS, so vse priprave za nocojšnji prireditve v dvorani hotela Metropol končane. Dvorana je okrašena, pojačevalci so montirani in poveljniški most je že postavljen. Iz poročil, ki smo jih prejeli od meteorološkega zavoda v Splitu, izgleda, da bo morje mirno. Ni pričakovati posebnih sprememb, ker so vetrovi pojenjali. More se edino zgoditi, da zaveje okrog polnoči nalahko južnjak, ki bo povzročil lahko gibanje parnika. Nič se ni treba bati, kapitan ladje bo skrbel, da se ladja ne bo preveč nihala. Za vsak primer bo imel buffet vsa potrebna zdravila proti morskimi boleznim. Potovanje se bo pričelo ob 20. uri. Prireditveni odbor se je potrudil za vzorno godbo, ki bo zabavala potnike v parniku. Potniki se opozarjajo, da si pravočasno prisrke vozovnice. Potovali bomo do Kotora. O našem prihodu so obveščene vse podružnice Jadranske straže ob naši obali in povsod pričakujemo prisrčen sprejem. V vsakem pristanišču nas bodo pozdravili posebni zastopniki, ki nam bodo nudili nekaj glasbenih užikov z nastopi solistov, godbenikov, kupletistov itd. Poročajo, da niso pozabili na harmoniko, ker vedo, da je harmonika, naš domači instrument in nas v tem marajo prižgati. Slišali smo, da sta odpotovala na Jadran Jekić in Jožek. Mogoče ju bomo srečali kje na obali. Veselilo nas bo, če nam bosta nudila nekaj točk iz svojega programa. Vse kaže, da nas bo prireditev Jadranske straže presenetila z izredno zabavnim večerom. Vstopnina je 10 din po osebi. Prodaja vstopnic je v pisarni Jadranske straže, Tyrševa c. 1. Ob tej prilici se lahko rezervirajo mize.

Modni salon Rozman

DVORNI TRG 3 (poleg univerze)

izdeluje

DAMSKÉ KROJE PO MERI

iz najnovejših žurnalov. Poučujem tudi

KROJNO RISANJE.

u— V evangelijski cerkvi bo drevi ob 20. predaval g. škofovski župnik Mihael Becker iz Zagreba o glavnih reformatorskih spisih dr. Martina Luthra. Pristop je vsakemu dovoljen. Jutri v nedeljo ob 10 bo imel g. škofovski župnik Becker tudi bogoslužje v ljubljanski evangelijski cerkvi.

u— **Bufet »Rio«** v Selenburgovi ulici vam postreže z najboljšim, naravnim malinovcem iz gorejskih malin. Garantirano domač izdelek, brez sirupa.

u— **Računske stroje in blagajne** Boris Simandi, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11, telefon 24-37.

u— **Geografsko društvo na univerzi** v Ljubljani ima v petek 7. maja v prostorih Geografskega inštituta na univerzi ob 18. svoj redni letni občini zbor s običajnim dnevnim redom.

u— **Pod okriljem Društva slušateljev** juridične fakultete bo danes predaval na univerzi g. dr. Alujevič Branko o juristu v socialni službi. To je četrti predavanje ciklusa o juristu v raznih pravnih panogah. Predavanje bo ob 18. v sobi št. 90.

u— **Zaradi tehničnih zaprek** se napovedani plesni večer slušateljev abiturientkega tečaja preloži na poznejši termin.

**Najboljša maža za po-
mladansko smuko: TSCHAM-
BA-FII.** Drogerija Gregorič, dr. z. o. z., Ljubljana, Prešernova ul. 5.

u— **Novo cesto delajo iz blata.** Prejeli smo: O tem se lahko vsak prepriča, kdor napravi sprehod po Kodeljevem skozi Slomškovo ulico preko Pevsetove ulice. Od tam naprej je vrsta novih hiš, ob katerih dela mestna občina novo cesto na ta način, da na blatno podlago navaža blato namesto kamenja. Ali je potem čudno, da imajo take ceste kotanje? Stanovanci vseh hiš ob tej cesti gazijo blato po tej cesti, da se Bogu smilijo, mestni občini pa ne. Ta cesta naj gre potem naprej preko Gruberjevega kanala v Štepanjo vas. Menda bodo vso cesto napravili iz blata, da bo bolj mehka!

V kavarni »LEON« vsak večer

KONCERT ruskega zbor balalajk

vsako soboto, nedeljo, praznik in predpraznik ODPETO VSO NOC.

u— **Podražitev usnja!** Usnje se je zaradi izvoza surovin podražilo v celoti za 40 do 50%, a vse kaže, da se bodo cene usnja še znatno dvignile. Občinstvo naj blagovoli upoštevati, da se bodo zaradi tega tudi cene čevljariskih izdelkov primerno zvišale.

u— **Pregled letos še nepregledanih mo-
tornih vozil** bo v sredo 5. t. m. od 8. do 10. v Ljubljani na Bregu št. 20. poleg šentjakobskega mostu. Dohod z Novega trga. K temu pregledu je pripeljati vsa motorna vozila, ki ob dosedanjih terminih še niso bila pregledana. Zamudnike bo zadela občutna kazen in se jim bo prepo-vedalo obratovati z nepregledanimi vozili.

u— **Oporočila.** Udruženje poštnih telegrafskih zvanikov in služiteljev v Ljubljani opozarja vso slovensko javnost, da priredi tudi letos svojo dobrodelno tombolo, dne 9. t. m. na Kongresnem trgu ob 15. Ker je čist dobiček namenjen za podpiranje naših bojnih članov, prosimo vse ljubljanske prebivalstvo, kakor tudi okolice, da s svojo dobrovoljnostjo pripomore k čim lepšemu uspehu te tombole. Dobitki za to tombolo so letos izredno lepi in dragoceni. Glavni dobiček je motorno kolo, lep salonski šivalni stroj, kuhinjska oprema in še mnogo drugih lepih dobikov. Ogledaj se jih boste lahko prihodnji teden v izložbah. Torej le pridno segajte po tombolskih tablicah, da tudi Vas dohiti sreča!

Zvočni kino Sokolski dom v Šiški, tel. 33-87

V soboto ob 7. in 9. uri, v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9.

MLADI GROF

vesela filmska komedija
Anny Ondra, Hans Soehner, Jakob Tiedke v glavnih vlogah.

V nedeljo ob 11. uri dop. matineja:
Velefilm

Bila sem špijonka

Conrad Veidt, Madeleine Carroll, Herbert Marshall.

Vstopnina Din 3.50

Na praznik: SVATBENA NOC
Anna Sten

u— **Klemenčičeva družina** na cesti. V »Slovenčevem« članku pod tem naslovom so netočnosti, katere je prizadeti takole ovrgel: Res je, da se je moja žena usmili-
lila matere s štirimi otročki, ker krščansko misleči gospodje tega niso hoteli storiti, ni pa res, da je ne bi bila hotela

SUTIVAN — BRAČ HOTEL „VESNA“

NOVO RENOVIRAN — NOVA
UPRAVA — ELEK. RAZSVETLJAV-
VA — LASTNA PLAŽA — PARK
— PROMENADE — POL URE S
PARABRODOM OD SPLITA —
POPOLNI PENSION DIN 60.—
—
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Skrivnost zločina na Javoru

Slike, ki jih danes priobčujemo, se vse izkropo-
pojasnjene v pričujočem poročilu

Ljubljana, 30. aprila.

Odkar smo v torek v izčrpnem poročilu skušali zagotovo bestialnega umora v župniškem hlevu na Javoru obveščiti od vseh strani, je naše uredništvo prejelo celovito vrsto dopisov, ki pričajo, kako živ odmev je dogodek vzbudil v vsej javnosti. Od neke strani nam očitajo, da skušamo umetno ustvarjati nekakšno senzacijo. A prav ta pisma so dovolj zgovoren dokaz, kako s tragično resnobo se je umor Jožefa Martinčičeve dojmil slehernega našega čitalca. Pišejo nam preprosti ljudje, intelektuali in pravniki, vsak skuša s svojim nasvetom pomagati do čim prejšnje razjasnitve zagonetke, obenem pa je v teh pismih tudi mnogo obžalovanja, da je bilo doslej že toliko dragocenih prilik zamujenih. Neki ugledni pravnik, ki je zavzemal svoj čas eno najvišjih mest v policijski službi — njegova dolgoletna praksa je njegova najboljša legitimacija, njegovo zanimanje pa je tudi »Jutru«, najlepše priznanje — je zastavil vprašanje, kajleže rezultat so dali daktiloskopski posnetki. Že zadnjič smo poročali, da so bili po nerodnosti domačinov prstni odtisi na moriški rovnici takoj po dejanju zabrisani, vendar pa ni dvoma, da bi bilo mogoče na kraju zločina najti še nekaj sledi, če bi bil daktiloskop nemudoma klican na pomoč. Prav tako je obžalovanja vredno, da ni takoj po krvavem odkritju stopil v akcijo policijski pes.

Mnogo je v vsej javnosti zanimanja za skrivnostni zapih na vežnih vratih javorskega župnišča, ki je pri vsem žalostnem dogodku igral svojo vlogo. Ljudje so se čudili onemu delu izjave župnika Jerneja Klinca, kjer pravi, da je ob pol 9., ko je šel kuharico iskat, odprl skrivni zapih in stopil na plan, češ, kako je mogel biti ta zapih zaprt, če je vendar kuharica šla prej iz hiše v hlev. Naj v kratkem pojasnimo ta nesporazum: Zapih na župniških vratih je precej preprosta naprava, ki si jo je župnik omislil zato, da ne bi bilo treba nje-mu ali kuharici zmerom jemati ključa s seboj, kadar odhaja iz doma. Napravljen je tako, da se da odpreti znotraj in zunaj, skriven pa je samo zato, ker ga tuj človek

od zunanje strani ne opezi, še manj pa lahko razume njegov mehanizem.

Od mnogih strani nam je bila izražena želja, da bi prinesli nazorno situacijsko sliko pozorišča, da bi čitatelj imel jasnejšo predstavlo o prostoru, v katerem je bil zločin storjen, ter o dohodih in izhodih, ki so bili morilecu na razpolago. K načrtu, ki ga objavljamo, pripominjamo samo, da sta cerkev in župnišče narisana v manjšem razmerju nasproti gospodarskemu poslopu, v katerem se je tragedija odigrala. Od zadnje strani, ki je zaradi drevja po bregu pod hlevom manj eksponirana nasproti vasi, je vstop mogoč od gnojšča (št. 3) skozi nizko lino na hodnik pred svinjakom, odtod pa skozi drugo lino (št. 4) na kraj umora. Št. 5 označuje kot ob traharju (*), kjer je neznanec po vsej verjetnosti Martinčičevo pričakal in po bil. Obe lini, ki prihajata za ta prehod v poštev, pa sta trajno od notranje strani zapahnjene in bi ju moral morilec s silo vdreti, predvsem pa je moral biti morilec poučen, da ta dohod sploh eksistira. Sprito vseh težav, s katerimi je bila združena ta pot, in še spričo dejstva, da bi bil na tej poti morilec prav tako lahko opazen, kakor če bi si bil izbral komednejšo pot skozi glavna hlevska vrata, se nam zdi vstop preko teh dveh lin povsem neverjeten, zlasti še, ker sta oboje oba zapiha zelo poškodovana. Drugi dohod bi bil mogoč

Ali ste se že kedaj vjeli na takoimenovane »angleške« štofe?

Gotovo tudi Vas zalezujejo ljudje, ki ponujajo »angleške« štofe. Oni, nemara, nujno potrebujejo denar, ker potujejo. Ali pa pripovedujejo da so tkanine iz zastavljalnice in zato nekaj cenejše. Ali pa Vam natvezejo kaj drugega. To so njihovi triki! Kdor od njih kupi je vselej opeharjen!

Morda se je že to tudi Vam pripetilo?

Toda ni niti najmanj potrebno da se izpostavljate nevarnosti.

Nudimo Vam štofe za katere jamčimo. Zamenjamo Vam štof ali vrnemo denar, ako najdete na našem štofu napako ki zmanjšuje njegovo kakovost.

Dobite, torej, popolno garancijo za štof, a razven tega kupite cenejšo tkanino, ki je kvalitativno popolnoma enaka pravi angleški.

Cene naših štofov za obleke 120 do 180 dinarjev meter

Industrija volnenih tkanin
Vlado Teokarović Kamp
štofi za vsak šop in za vsak ukus

Tovarna: Ljubljana Zagreb Beograd
Paračin Prodajalne: Gradišče 4 Jurističeva 4 Knez Mihajlova 36
Osijek Novi Sad Sarajevo in v vseh večjih mestih v državi
Kapucinska 14 Trg Oslobođenja 3 Strossmayerova

obdržati. Saj so Klemenčičevi še vedno pri nama. S to družino sva toliko znana kakor z drugimi strankami, ki so bile in so še v koloniji. Tudi ni res, da bi bil deložiran, zakaj sam sem se izselil brez prisotnosti kakega izvršilnega organa in za mestno vprego sem plačal 55 Din. Res je, da je imel dotični obrtnik napovedano deložacijo, vendar ga niso postavili na ceste, ker je imel samo enega otroka. Žrtvovati se je morala družina s štirimi otroki. Opravljal dela usmiljenja ni moja dolžnost, pač pa je to dolžnost onih, ki so za to poklicani. G. načelnik Stojc naj se o vsem bolj natančno informira. Kot zasebnika me lahko pokličejo na odgovor vpriču vseh strank v koloniji.

u— **Za izlet v Potojnsko jamo** v nedeljo 23. t. m. sprejemata prijave trgovini Tičar, Selenburgova, in Gorec Tyrševa cesta.

KINO IDEAL

WARNER OLAND

v pustolovnem detektivnem filmu

Charlie Chan

v Šanghaju

Danes ob 16., 19. in 21.15 uri, jutri v nedeljo ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

rih o nevarnosti, da bi bil pri gnojšču in na nadaljnji poti gotovo opažen in zato po tej možnosti po vsej verjetnosti ni segel. Še manj verjetno bi bilo, da se je vračal čez prehoda št. 6 in 9, ker bi bil tudi napravil samo dolg, neekonomičen ovinek in bi nazadnje prišel samo tik pred hlevski prag. Tako preostane kot edina hipoteza, ki smo jo bili že zadnjič postavili, da se je morilec vračal skozi glavna vrata čez dvorišče.

Razne okoliščine, ki smo jih že zadnjič navedli, so pokazale, da se je storilec po umoru še nekaj časa pomudil pri žrtvi. Kakor za njegov prihod, tako sta tudi za njegov odhod z morišča igrala ključ in ključavnica hlevskih vrat važno vlogo. Ob svojem prihodu v hlev je ključ snel iz vrat najbrž za to, da je skozi luknjico v ključavnici opazoval, kdaj kuharica pride iz vasi in nato iz župnišča v hlev. Ko je krvavo delo končal, pa je potreboval razgled skozi ključavnico zato, da je videl, kdaj bo »rak čist«.

Izmed fotografiranih posnetkov, ki jih prinašamo, nam prvi nazorno prikazuje, kako nerealna je bila prvotna podmena, da bi bil neznan razbojnik pričakal svojo žrtev na hlevskih vratih. Vrata so dvokrilna, za desnim krilom naj bi se bil skrival neznanec. Rekonstrukcija tega srečanja je pokazala, da kuharica ne bi bila mogla stopiti v hlev, ne da bi bila že na pragu občutila zasled. K sliko je treba pripomniti, da je odprto krilo nasajeno tik ob ogradi, v kateri so bile spravljene rovnice in drugo poljsko orodje, in med krilom in ogrado je tako tesen kot, da se zločinec ne bi bil mogel postaviti globlje za vrata, da ga kuharica pri vstopu ne bi čutila. Druga slika nam kaže kot, v katerem je bil morilec pokojno Jožefa Martinčičevo po vsej verjetnosti pričakal, z oboima lina-ma v steni. Skozi spodnjo (glej na risbi št. 3, 4 in 5) je mogoč dohod in odhod, kakor smo že navajali. Zgornja odprtina predstavlja samo vrata v kokošnjak in je za problematiko zločina brez pomena.

Vsak turist, ki ga pot zanese te dni na Javor, bo mimogrede skorajda hotel obiskati tudi poslednji dom, ki ga je Jožefa

Martinčičeva našla pod svežo gomilo na vaškem pokopališču, dom, ki je še toliko bolj vreden razmisleka, ker je bedna ženica vse svoje življenje toliko razmišljala o tem, da si bo s prihranki (kam je dala te prihranke še vedno ni ugotovljeno) za svojo starost omislila skromno hišico, da si v tihih kotičku oddahne od truda in trpljenja vseh svojih dni. Že pred 25 leti se je ukvarjala z mislijo, da si kupi majhen domček, a komaj tri dni po svojem 66. rojstnem dnevu — prav 8. aprila je dopolnila 66 let — je padla kot žrtev enega najgrših zločinov, kar jih poznamo iz zadnjih let.

u. Obital sber Slanjskega društva bo 8. t. m. ob 18. v prostorih Slovenske Matice. Opozorjamo članke, da se ga po možnosti vsi udeležijo, ker bo občni zbor sklepil tudi o društvenem časopisu.

Iz Celja

e. Velik glasbeni dogodek se nam obeta v petek 7. maja, ko obišče naše mesto slavni francoski violinski virtuoz Robert Soetens, ki bo koncertiral v vel. unionski dvorani. Zaigral bo 2 violinska koncerta skladatelja Bacha in Vivaldija s spremljavo komornega orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Ostale točke bo spremljala na klavirju francoska pianistka Suzana Roche, s katero je pianist ravno dokončal veliko koncertno turnejo po Češkoslovaški. Z odzrom na izreden glasbeni dogodek vabimo naše koncertno občinstvo, da polnoštevilno zasede dvorano.

e. Profesorji izpit je napravil na ljubljanski univerzi z odličnim uspehom g. Janko Liška, profesor na realni gimnaziji v Murski Soboti. Gosp. prof. Liška je služboval nekaj časa tudi v Celju in je bil med mladino zelo priljubljen. Prijatelji in znanici mu iskreno čestitajo!

e. Načelnikstvo Sokolskega društva v Celju obvešča vse televadne članstvo, naraščaj in deco, ki neredno poseja telovadbo iz kateregakoli vzroka, da se do 5. maja zopet povrne v telovadnice zaradi bližnjega nastopa v izogib črtanju ali odklonitvi. Prosimo starše mladine, da do tega roka zanesljivo pošljejo mladino k telovadbi. Posebni opomini se ne bodo pošiljali.

e. Materinski dan bo obhajalo Kolo jugosl. sester v Celju jutrišnjem nedeljo. V ta namen bo društvo prodajalo cvetke in bo s čistim dobičkom obdarovalo nekaj najrevnejših mater.

e. Otvoritev lovske razstave bo jutri ob 10. dopoldne v Celjskem domu. Razstavljenih bo nebroj trofej iz naših krajev, pa tudi iz inozemstva, celo iz Afrike in Indije. Razstava bo odprta do 8. t. m. vsak dan od 8. do 18. Lovci in prijatelji prirode, obiščite to lepo in zanimivo razstavo!

e. Proslava sv. Florijana. Gasilske čete iz Celja in okolice se bodo zbrale jutri pred 8. na dvorišču mestnega poglavarstva in odkorakale ob 8. k maši v opatijsko cerkev. Po maši bo v gasilskem domu na dvorišču mestnega poglavarstva gasilsko zborovanje.

NIKOLČ RAJKO je otvoril v CELJU tapetniško delavnico pri Zelenem travniku in se za cenjena naročila najljubše priporoča!

e. Gradnja železobetonskega mostu v Škofji vasi. V ponedeljek 10. t. m. ob 11. bo v prostorih tehničnega razdelka sreskega načelstva v Celju prva javna pismena ponudbena licitacija za gradnjo železobetonskega mostu čez Hudinjo v Škofji vasi pri Celju. Proračun znaša 478.949 Din.

e. Gostovanje ljubljanske opere in opere na praznik 6. maja. Narodno gledališče v Ljubljani bo uprizorilo na praznik 6. t. m. ob 15.30 v Mestnem gledališču v Celju znano Benešovo opero »Sveti Anton, vseh zaljubljenih patrono«, ob 20. pa Mascagnijovo opero »Cavalleria rusticana« in Leoncavallovo opero »Glucača«. Obe predstavi sta izven abonmaja. Na popoldansko opero opozorjamo predvsem okoličane, na večerno opero predstavljamo po Celjane. Vstopnice so v prodaji v knjižarni Slovaške tiskovne zadruge. Obe operi bosta uprizorjeni samo, če se bo do ponedeljka 4. maja javilo dovolj obiskovalcev.

e. Mestnemu uobzornemu skladu so poklonili: trvdica P. Majdič v Celju 200 Din namesto vena na grob g. računskega svetnika Franja Kalana, lesni trgovec g. Stefan Borlak 100 Din namesto vena na grob odvetnika dr. g. Karla Laznika in rodbina F. Rebeushegg 100 Din namesto vena na grob g. Josipa Sucherja.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15 in 20.30 »ZLATO IZ SINGAPOORA«. Ob 18.15 »S KONJA NA OSLA« (Ameriška komika Stanlio in Olio). Jutri ob 16.15, 18.15 in 20.30 »ZLATO IZ SINGAPOORA«. Ob 10. in 14. »S KONJA NA OSLA«. V ponedeljek ob 16.15 in 20.30 »ZLATO IZ SINGAPOORA«. Ob 18.15 »S KONJA NA OSLA«.

e. Protituberkulozni teden. Pri izvedbi protituberkuloznega tedna sodelujejo celjske dame in samarijke. Priispevke se bo pobiralo po stanovih in javnih uradih. Dame in samarijke nabirajo z nabiralnimi polami in s pisicami pred kolodvorom, po ulicah in pri koncertih ter pri kino blagajnah. Železničarska godba priredi promenadni koncert v mestnem parku jutri ob 11. dopoldne. Celjsko pevsko društvo priredi koncert v sredo 5. t. m. ob 20. zvečer pred magistratom. Športni klubi SK Celje, Jugoslavija in Atletiki priredijo braturni na Glaziji v četrtek 6. t. m. ob 16. Šolski otroci pobirajo priispevke z nabiralnimi listki. Prosimo ne odklanjajte nabiralcev. Celje-Celju je geslo protituberkuloznega tedna. Priispevki za pomoč najbednejšim med bednimi. Tako boš storil svojo narodno dolžnost!

e. Iz Kalobija pri St. Juriju ob juž. žel. nam pišejo: Večkrat smo že poročali o brezupnem stanju, v katerem je cesta, ki pelje od St. Jurija proti Sv. Jakobu pod Kalobjem. Banská uprava je začela pred nekaj leti graditi novo cesto v označeni smeri. Delo je redno napredovalo, revni ljudje so nekaj zaslužili. Sedaj pa se že dolgo nič več ne dela. Četudi smo imeli pred občinskimi volitvami na obisku sreskega načelnika in načelnika cestnega odbora iz Celja. Izvolili smo si občinsko

upravo, ki je vladajoči stranki po volji, pa sedaj upravičeno pričakujemo, da se bo občinska uprava tudi pobrigala za cesto, da se bo vsaj v treh letih toliko napravilo, kakor se je prej v enem letu kljub nesreči, ki jo je povzročila plazovje.

e. Zopet nekaj novega v Celju! Volne-no blago v dvajsetih barvah prodaja »Sterncke« po 11 Din.

e. Obnovele srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju!

e. Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 in jutri ob 16.15, 18.30 in 20.30 v celjskem »Kakor želite« z Elizabeto Bergnerjevo in tednik. Danes ob 18.30 in jutri ob 10. in 14. matineja. V ponedeljek ob 16.15 in 20.30 v celjskem »Črni angel« s Fredricom Marchem in tednik, ob 18.30 matineja.

Iz Maribora

a. Slavni francoski violinski virtuoz Robert Soetens, ki je pred kratkim nastopil z dunajskimi Filharmoniki in žel ogromne uspehe na Dunaju, nastopi v Mariboru v sredo 5. maja v kazinski dvorani. Spremljajo ga francoska pianistka Suzana Roche s katero je pravkar absolvirala koncertno turnejo v Češkoslovaški in komorni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice pod vodstvom prof. L. M. Škerjanca. Na ta izreden koncertni dogodek opozorjamo našo publiko.

a. Cercle francis. Odbor francoskega krožka v Mariboru vabi vse člane in prijatelje društva na čajniko, ki jo bo priredil jutri 2. t. m. ob 20. v »Vesnik«. Na sporedu so tri glasbene točke, španski ples in šaloigra. Po sporedu čaj in prosta zabava. Vstopnine ni.

a. Rotarijska vest. Včeraj je službeno posetil tukajšnji klub rotarijev guverner jugoslov. rotarijev dr. Vladimir Belajčić. Mariborski rotariji so mu priredili slovesen sprejem. Iz Maribora je odpotoval v Ljubljano k službenemu posetu ljubljanskih rotarijev.

a. Gostovanje ljubljanske opere. V prihodnjih dneh bo drugo gostovanje ljubljanske opere z »Butterfly« v zasedbi, kakor ob prvem gostovanju.

a. Klubski turneja Avtomobilskega kluba na svetovno razstavo v Paris. V mesecu juniju se udeležijo naši avtomobilisti velikega avtomobilskega Rally-a na mednarodno razstavo v Paris katerega aranžirajo francoski avtomobilski klub za avtomobiliste vsega sveta. Ker je za tako veliko turnejo potovanje v koloni nemogoče, se je sklenilo, da bodo polovili udeleženci na tem Rally-u individualno in posamezno tako, da morajo biti v Parizu 21. junija zjutraj in se tam javiti ob 9. predpoldne pri predsedništvu našega kluba — na sedišču, francoskega avtomobila — Place de la Concorde 6-8. Vsi udeleženci dobivajo brezplačen kartnet, medn. uverenje za šoferja in medn. dovoljenje za avtomobil. Vpenina za udeležbo znaša 50 francoskih frankov (približno 115 Din). Francosko ministvo financ je dovolilo, da dobijo v Franciji vsi avtomobilisti popust pri ceni bencina in sicer pri litru 0.60 frankov za največ 600 litrov. Druge olajšave za hotele, garaže, restavracije, gledališča itd. se bodo dobile ob lomboli, ki je zvezana z udeležbo na Rally-u. — Člani mariborske sekcije A. K. K. J. se naprošajo, da prijavijo svojo udeležbo za to turnejo najkasneje do 8. t. m. pri tajništvi, Trg svobode 3. Avtomobil sekcija Maribor.

a. »Svetilnik« je oživel. Kakor smo svojčas poročali, je banska uprava razpustila društvo »Svetilnik«, združenje raziskovalcev sv. pisma za kraljevino Jugoslavijo s sedežem v Mariboru in sicer z motivacijo, da so je v številnih po navedenem društvu razširjenih knjigah sistematično hujskalo proti veroizpovedim, ki so po zakonu v naši državi priznane, ter da se izpostavlja posmehu predstavniški cerkvenih oblastev in veroizpovedi. Državni svet pa je sedaj razveljavil razpust društva »Svetilnik« z utemeljitvijo, da po stanju stvari niso bili dani pogoji za razpust.

a. V ponedeljek 3. t. m. bo predaval v mali dvorani Narodnega doma v okviru društva »Narava« publicist g. dr. Branko Vrčon iz Ljubljane o zanimivi zunanje-politični temi: »Problemi malih v igri velikih«. Vstop avobodn.

a. Tržni red v nedeljo. Zaradi maše, ki jo bo imela PTL v nedeljo 2. t. m. na Glavnem trgu, se glavni tržni prostor preseli na novi trg, medtem so se me. sarske stojnice pomaknole na Korško cesto.

a. Podružnica Borze dela lašče več av. togeničnih varilcev.

a. Knjiga Lj. Pivkove: »Kriminal« se dobi pri Sokolu I. Maribor v prid Pivkovemu skladu.

a. Klub dobrovoljcev v Mariboru naznanja, da so znižane cene vojnih spominkov pokojnega dr. Ljudevita Pivka. (Carzano—Rame ob ramenu). Čitajte jih!

a. Hotel »Orel«. Od danes nov priznan kabaretni program. Od nedeljah Five o'clock. Budjevačko pivo in izborna ljutomerska kapljica.

Z Jesenic

s. Jubilej javnega delavca. Danes poteka 35let, odkar je stopil v službo Kranjske industrijske družbe uradnik g. Matija Sušnik. Rodil se je 1. 1888. na Plavžu kot sin številne delavske družine in je že kot 14letni fant moral prijeti za težko tovarniško delo. Z Jesenic je odšel v Donawitz, Kapfenberg, Wartberg, pa v Kladno in Chomotov, kjer se je v tamkajšnjih velikih železarskih obratih mnogo naučil. Bister po duhu in spretnega peresa se je mladi Sušnik kmalu uveljavil tudi v javnem delu. V kmetstvu je odlični prostvar, sodeluje v revijah in listih, je požrtvovalno zaposlen v raznih socialnih in narodnih organizacijah. Sam se je izobraževal in si ustvaril podlago za lepo napredovanje v svoji službi. Pri KIDK zavzema danes ugledno uradniško mesto in uživa splošne simpatije ne le med svojimi ožjimi tovariši, temveč tudi v širokih krogih jeseniškega delavstva ter narodne javnosti sploh. Se na mnogaja leta!

Kranjsko mečanstvo opozarjamo na izredno zanimiv koncert, ki bo 2. t. m. v veliki dvorani Narodnega doma ob pol 9. zvečer. Orkester ljubljanske Glasbene Matice bo zaigral uverturo prvega slovenskega instrumentalnega skladatelja Jurija Mihečca. Kot solist pa bo sodeloval eden najznamenitejših violinskih virtuozov Robert Soetens iz Pariza, ki je na svojih koncertnih turnejah po Avstriji in Češkoslovaški žel povsod ogromne uspehe in ga lahko štejemo med enega največjih mladih violinstov.

Kino Narodni dom predvaja danes ob pol 21. in jutri samo ob pol 19. in pol 21. planinski, dramski vefilim »Beli pekel«.

Iz Tržiča

Kino predvaja danes in jutri izredno lep film »Viktorija«.

Iz Litije

Koroški večer v spomin bora za Koroško Malgaja bo 5. maja ob 20. v prosvetni dvorani v Mladiki. Komemorativni govor bo imel g. dr. Ervin Mejak iz Gornjega grada, predavanje o položaju Slovencev na Koroški pa namestnik državnega tožila g. dr. Juri Fellacher, predsednik Kluba koroških Slovencev v Ljubljani. Pevski zbor pljuških železničarjev bo zapel nekaj koroških pesmi, med njimi Malgaju posvečeno pesem. Vse narodno prebivalstvo se vabi, da se te večera polnoštevilno udeležijo. Za članstvo »Goriček« udeležba obvezna.

Iz Zagorja

Sokolsko društvo Zagorje bo priredilo 6. t. m. ob 15. na letnem telovadišču veliko tombolo, na kateri lahko zadenete 3 fina kolesa, moko, slano, sladkor, žive, koštruna itd. Dobitkov bo nad 300 ter so vsi prav lepi in praktični. Segajte pridno po tombolskih tablicah, ki so po 2 din, in jih je na zalogi le omejeno število.

Na občnem zboru električne zadruge so navedla poročila, kako je padla poraba električnega toka. Pred leti krize smo v Zagorju porabili nad 69.000 kw, lani pa komaj pod 30.000, čeprav je bil lani napeljan vod tudi v Selo. Zatoorej se je cena toka zvišala od 3 na 3.25 za kw. Tako preživlja poleg brezposelnih tudi zadruzanstvo v Zagorski dolni krizi. Soglasno je bil izvoljen v glavnem dose-danju odbor.

Iz Novega mesta

Koroški pevec. Danes ob 16.42 pri-spejo na postajo v Novem mestu pevci društva »Dobrač« z Brnce pri Beljaku. Na postaji bo sprejem, nato pa krenejo dragi gostje v sporedno na Glavni trg, kjer jih bo pozdravil izpred mestne hiše predsednik mestne občine g. dr. Polenšek. Opozorjamo, da se bo koncert v šolski dvorani začel točno ob napovedanem času. Jutri v nedeljo bodo pevci peli pri maši ob 9. v kapiteljski cerkvi. Po maši pa se bodo poklonili na grobu skladatelja Ignacija Hladnika in pisatelja Janeza Trdine. Od bratov Korošcev se poslovimo jutri v nedeljo ob 12.30, ko krenejo v vlakom v Trebnje. Vstopnice za današnji koncert se dobe v Krajčevi trgovini. Se-zite pridno po njih!

Bolgarski večer je nedavno priredilo naše Sokolsko društvo v svojem domu. Predaval je tajnik Jugoslovanske bolgarske lige g. Bučar. Predavanje so ponazorovale etnografske slike, na sporedu pa so bile tudi rekvizicije. Prireditev je bila lepa manifestacija slovenske vzajemnosti. Poset je bil zadovoljiv, vendar smo tudi lokalni pogrešali obilnejši odziv novomeške inteligence. — Sokolsko društvo so nedavno zapustili trije zvesti člani: Zmenc Franc, Kostrevec Ivan in Zibert Franc, namestenci kmetijske šole na Grmu, ki so bili premeščeni v razne kraje. Vsi trije so bili vrli člani in telovadci in jih bo društvo težko pogrešalo. Na novem službenem mestu jim želimo vse srečo.

Kino »Doma« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 20.15 in jutri ob 15.18, 18. in 20.15 zvočni film »Hamerl in njeni ljubimci«. Predigri Paramountov zvočni tednik in kulturni film.

Pota k novemu jezeru pri Krškem

Krško, 30. aprila.

Zanimanje, ki ga je »Jutrovo« poročilo dvignilo za novo nastalo jezero, je že tolikšno, da se ljudje z vseh strani obračajo na poročevalca za pojasnilo, kako bi najhitreje prišli po bližnjico do jezera samega. Zato prinašamo situacijsko ekico, po kateri je možno razbrati, da leži jezero med vrhoma 262 in 269 v bližini vasi Senuše.

Če hočete priti k njemu, imate dve poti. Prva vodi skozi Leskovec po občinski poti skozi vas Brezje in Senuše in od tod po klovzu še približno pol ure. Navedena smer je sicer za 2 km krajša od smeri preko Velike vasi, ima pa to neugodnost, da je v zadnjem delu precej blatna in zato za vozila (kolesa) manj priporočljiva. Dobro bano vinko cesto preko Velike vasi do klana pod Rako predvsem uporabljajo obiskovalci, ki prihajajo s kolesi in se navadno ustavijo

na prvem ovinku vzpetine klanca, ki vodi na Rako, odkoder je v severni smeri že dobro viden kamnolom, mimo katerega vodi pešpot do jezera. Je sicer še občinska cesta čez Straški vrh, ki pa je zaenkrat potrebna popravila. Če bo jezero ostalo stalno, o čemer domačini ne dvomijo, bo po tej cesti mogoče tudi dovoz z avtomobili, ki bodo lahko tako dospel prav blizu jezera samega. Golovo se bo takrat našlo sredstvo za nalomljenje kamena iz občinskega kamnoloma. Za to nedeljo natiavljajo precejšen obisk ob blizu in daleč. Mlaši krški športniki nameravajo pohiti na jezero s svojimi samskimi čolniki.

Gladina jezera se je danes zvišala za 2 m, površina je spet znatno narasla. Voda je dosegla višino, ki jo ima najnižji del nasipa. Danes so domačini nakupili že nekaj čolnov.

Iz Hrastnika

Predavanja v okviru Protituberkuloznega tedna bodo v naslednjih dneh: v ponedeljek 3. t. m. ob 18. v Delavskem domu, predava g. dr. Jože Dolenc; v sredo 5. t. m. ob 17. v društveni sobi pri kemični tovarni, predava g. dr. Roman Vidmar, na praznih 6. t. m. ob 18. v Sokolskem domu, predava g. dr. Andrej Arnsčak. V Sokolskem domu se bo tudi predvajal film »Jetika«.

Dramatičen odsek Sokolskega društva pripravila priljubljeno ljudsko igro s petjem »Divji lovec«.

Naši gešilci imajo letos običajno Florjanovo mašo na praznik 6. t. m. na Dragi. Pred mašo bodo potestili pokojne svoje tovariše, pokopane na Dragi, kakor Roša, Sorčana, Sakina, Pintarja, Meketa itd.

Borba proti jetiki. V okviru letošnjega protituberkuloznega tedna bo priredila naša PTT liga več predavanj, od katerih bo eno v Delavskem domu, eno v okolih kemične tovarne in eno v Sokolskem domu. To predavanje bodo spremljali sklopične slike, ali pa se bo predvajal celo film. Poglej prodaje enodinarskih blokov se bo izvedla tudi še posebna nabiralna akcija s polami. V šolskih počitnicah pa bo naša liga zopet poslala okrepitev potrebne otroke v počitniško kolonijo. Podpirajte ligo po najboljših močeh!

Zvočni kino Sokol predvaja danes in jutri v nedeljo najboljšo komično opero »Zemlja smeha«.

Iz Krškega

Delovanje podružnice Sadržskega in vrtnarskega društva je s prihodom bivečega sreskega šolskega nadzornika in sedanjega šolskega upravitelja v Krškem g. Hrovata oživelo. Delovanje pa ni omejeno le na podružnično okrožje, marveč se je raztegnilo po vsem srezu. Predavatelj in praktični sadjar g. Hrovat prireja vsako nedeljo strokovno predavanje in z vso požrtvovalnostjo pomaga posameznim gospodarjem in sadjarjem pri urejanju in zboljšanju njihovih sadovnjakov. Če se bo delo v tej smeri nadaljevalo, bo naše sadjarstvo zelo napredovalo in ljudstvo bo hvaležno onim, ki mu bodo pomagali do lepega vira dohodkov.

Iz Šoštanja

Koncert Adamičevih pesmi. Odkar je pred leti ustanovil g. Vreže mladinski zbor »Zvonček«, doživlja šoštanski glasbeno življenje pogosto koncertne prireditve z bogatimi programi in močnimi vokalnimi produkcijami. »Zvonček« se od nastopa do nastopa bolj izpopolnjuje in raste v svojem umetniškem ustvarjanju. Ocene, ki so jih o zboru dali priznani glasbeniki, to tudi potrjujejo. V nedeljo zvečer nas je zbor spet presenetil. S sodelovanjem pomnožnega učiteljskega okteta je priredil koncert Adamičevih pesmi. Besedo o pokojnikovem življenju in delovanju je govoril g. Kramar iz Velenja, oktet je zapel 6. Zvonček pa 14 pesmi. Dokaj težke kompozicije sta zbora izvedla sigurno, občutno. Občinstvo je bilo posebno navdušeno ob Završkih fantih, Vasovalcu, Jurjevanju, Pomladi in Držnici. Večer je bil lep in dostojen Adamičevga spomina.

Iz Ptaja

Otrok se je zaletel v avto. V Stojnicah se je pripetila huda nesreča. V osebni avto, ki je počasi vozil skozi vas, se je iz neke hiše, kjer so se otroci igrali na dvorišču, zaletel šestletni sinko posestnice Rožmarin Mirko. Vozav avtomobila je sicer takoj potegnil zavore, vendar se je otrok pri padcu zlomil levo nogo. Vozav je fanta takoj prepeljal v bolnišnico. Drugih poškodb deček k sreči ni dobil.

Iz Murske Sobotne

Prosvetno-gospodarski tečaj za prekmurske fante in dekleta smo imeli nedavno. Tečaj so priredila prekmurska mladinska društva skupno z Zvezo kmetijskih fantov in deklet v Ljubljani. Predsednik Zveze Kronovšek, predsednik pljuškega pododbora Joško Tomažič, profesor Janko Šiška in drugi, so razpravljali o raznih svetovnih nazorih, o mladinskih organizacijah, o kmetaskem gibanju, o igrah na kmetaskem odru. Tečaja se je udeležilo precejšnje število fantov in deklet iz bližnjih in daljnjih vasi, nekaj jih je prišlo celo z one strani Mure. Mladi ljudje vedno bolj čutijo potrebo po skupnosti in ta tečaj je brez dvoma uveljavil njihovo kmetško zavest.

Ustanovni občni zbor Ženskega izobraževalnega društva v Murski Soboti je bil v nedeljo v Meščanskem domu. Dasi ob-

stojajo v Murski Soboti že tri ženska društva, se ustanovila še eno, ki se od prvih razlikuje v tem, da ne bo dobrodelno, temveč v prvi vrsti izobraževalno, namenjeno ženam in dekletom vseh slojev, posebno pa tistim, ki so izobražbe in pouka najbolj potrebne. Društvo bo prirejalo poučne tečaje, predavanja o vsem, kar more koristiti materi, gospodinj in delovni ženi. Pokazati hoče članicam pravo sliko žene v sedanji družbi in jih vzpodbujati v borbi za njihove pravice. Prisotnih je bilo okrog 50 žen in deklet. Prva seja bo v sredo zvečer, prvi zlet pa v nedeljo in tu se bodo članice lahko pogloblje seznanile. Vsi, ki vemo, kako zelo je potreben pouk našim ženam in dekletom, z največjim veseljem pozdravljamo ustanovitev društva!

Iz Gornje Radgone

Družina se je komaj rešila iz plamenov. V noči na soboto 17. t. m. je požar uničil hišo in gospodarsko poslopje Ivana Fekonje, poštnega uslužbenca v Črešnjevcih. Poslopja so bila pod eno streho, krita s slamo. Lastnik je bil že v službi, doma je bila le žena Marija s številno dečo in starim očetom. Vsi so trdo spali. Šele na jok malega otroka se je prebudila žena ter na grozno prenešenje opazila neobičajno svetlobo, zublji so se objemali hišo. Do smrti prestrašena je mati komaj reševala otroke. V sobi, kjer je spal stari oče, je strop že pregorel in se zrušil nanj, da je starček dobil silne opekline. Zdravniško pomoč mu je nudil dr. Breznik, ki ga je tudi prepeljal v bolnišnico v Mursko Sobotu. Ker leži hiša na samoti med bregovi, so sosedje zapazili požar šele, ko je bilo že prepozno. Rešiti ni bilo mogoče niti živine, ki je zgorela v zaprtih hlevu. Družina je ostala tudi brez obleke, ker so se oti v zadnjem trenutku. Škoda je tem občutnejša, ker je bil lastnik zelo nisko zavarovan.

Demonstracije brezposelnih. Sedanja uprava združene občine Gornje Radgone je letos ustavila obrat na črešnjeviski opekarni pri Gornji Radgoni in pričela obratovati na svoji drugi, že nekaj let poživljajoči opekarni v Boreh pri Ljutomeru. Več delavcev-domaničev v Črešnjevcih je bilo odpuščenih. V četrtek popoldne se je zbrala pri črešnjeviski opekarni skupina odpuščenih delavcev, da se odpravijo v trg, pred hišo načelnika opekarneškega oddelka Joža Hrastelja. Tu so proti ustavitvi obratovanja na črešnjeviski opekarni protestirali in zahtevali, da se jim z nadaljnjim obratovanjem omogoči še v naprej borni zaslužek 6 din, ki jim je za preživljanje skrajno potreben. Ker je bil Hrastelj na pohod demonstrantov opozorjen, je zaradi varnosti zaprosil za orožniško varstvo, ki je izgrede preprečilo.

ANEKDOTE

Goethejevo zdravje ni bilo po njegovih željah. Zdelo se mu je, da mu obiskji niso v redu. Nekega dne je vzkliznil: »O, da bi mi hoteli ljudi Bog darovati zdrave ruske obisti, ki so padle pri Slavkovu!«

Kritik je stopil v tramvaj in srečal tam neko igralko. Ko je prišel sprevodnik, je moč galantno naročil dva vozovnici. »To da ne, tega ne morem sprejeti...« se je branila igralka. — »Le sprejmite, brez skrbi.« je menjil kritik. »Ne dam se od nikogar podkupiti in bom še nadalje pisal zaslužene slabe kritike o vaši igri.«

Goethe je sovražil preveliko manijo po domačnosti v hišni opravi. Nekeč je obiskal neko damo. Ta ga je pozvala, naj sede na zofu, ki je bila vsa obložena z blazinami. »Pa sedimo.« je vzkliznil pesnik, »samo da od same udobnosti še kakšen prostor najdemo!«

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

DOBRNA pri Celju

Za srčne, živčne in ženske bolezni in vse one, ki so počitka potrebni!

Akratoterma 37° C, naravne ogifskovo-kisle kopeli. Izborni zdravilni učinki pri boleznih srca, živcev, ženskih boleznih, boleznih ledvic, mehurja, oslabelosti, kroničnih žilodolnih in črevesnih katarjih. Krassen park, divna okolica. Od 15. aprila do 30. junija in od 1. septembra do 31. oktobra 20 dnevno pavšalno zdravljenje za pavšalno ceno Din 1.100.— do Din 1.650.— (Avtobus Celje — Dobrna in nazaj, soba, hrana, kopeli, zdravnik in takse). Zahtevajte prospekte!

HOTEL AUGUSTZ

Abbazia (Opatija)

Centralni položaj, kraj morja. Prvorazredna kuhinja. Govori se slovenski.

Svetloba, zrak, sonce!

CRIVENICA

7 dnevno bivanje pavšalno od Din 555.—

PROSPEKTI!

PROSPEKTI!

BAŠKA

vdolžno kopališče na otoku Krku. Največja naravna plaža na našem Jadranu. 15 komfortnih hotelov in pensionov. Informacije daje turistični odbor in hoteli.

Malinska na otoku Krku

HOTEL »ZAGREB«

razpolaga s 20 sobami, renomirana internacionalna kuhinja, kompleten pension

DIN 56.— do 60.—

Krasen položaj, v bližini kopališča, s prostorno teraso

Lepota dela v Nemčiji

Velika razstava modernega rudarstva v Gelsenkirchnu

Pozno ponoči sem se peljal s cestno železnico iz Essena v Gelsenkirchen. Ozračje je smrdelo po žveplu in jodu. Daleč naokrog so se kakor velikanske baklje užigali plameni pri koksarnah in so se svetlikale neštete obločnice pri rudnikih in tovarnah. Sredi poti, na levi od ceste je naenkrat zrasla pred menoj iz teme velika palača, vsa v lučih. Imel sem vtis, da je iz stekla, da je razkošno razsvetljena zaradi ponočne zabave. Kakor moderen začaran grad

pripomogli k današnjemu razvoju z ogromnim naponom moči. Mesto Gelsenkirchen se je v osmih desetletjih nerazdružljivo zvezalo z zgodovino nemškega rudarstva in industrije.

Da, stara čudna imena imajo rudniki okrog Gelsenkirchna. Globina šahtov vam pove, kako daleč se je človek že zavrtil pod zemljo. O modernih prizadevanjih za polepšanje dela in delovnih naprav pa pričuje razstava, ki je že od marca dalje odprta v Gelsenkirchnu. Imenuje se »Lepota dela v rudarstvu«, priredil pa jo je nemški državni urad za lepoto dela.

Kdor je pred nekaj leti bil v Nemčiji in se danes vrne iznova tja, bo zlasti v industrijskih krajih močno opazil, koliko so Nemci že očistili navlake in kako se trudijo, da tudi tam, kjer je doslej bilo največ nesnage in zanikarnosti po industriji, ustvarijo pokrajini prijazno lice.

V Porurju danes izginevajo oni velkanski hribovi peševja in jalovice. Močvirnata tla so izsušena, voda je spravljena v majhna jezera, naokrog bregovi, obrasli z mladim drevjem. Pušobne trate se izpreminjajo v zelenjadne vrtove, v majhne parke, ali v sportna igrišča. Pa stopimo na razstavo! Takoj pri vходу ostrmim: glej oni pravilni grad, ki sem ga uzrl preteklo noč — to je rudnik »Zollverein 12« v Katernbergu. Velikanska slika. Svetlika se rudnik, kakor da je iz samega marmorja in stekla. Vse je tako ravno, čisto in skladno kakor najlepša igrača. Spredaj se pogumno razraščajo mlada drevesca. Jasni so profili vseh poslopij, ki jih krona krepka silhueta šahtovega stolpa. Tako kakor zunaj, mora biti tudi spodaj po rovih, vse tja do odkopov črnega dijamanta. Mnogo fotografij kaže današnjo notranjo ureditev rudnikov. Umivalniki so tako lepi, da bi jih lahko namestili po hotelih.

Prav posebna novost je »spot pod višinskim solncem«. Ideja ni nova. Toda zdaj jo ustvarjajo. Ze pred dvajsetimi leti je zdravnik prof. dr. Lönne poudarjal, da mora vsak rudnik imeti poseben hodnik, tunel v dolžini kakih 30 metrov, skozi katerega se morajo rudarji iz jame vračati na beli dan. Na poti skozi tak tunel gredo goli, oči pa imajo zavarovane s črnimi očali. Obsije jih močno žarenje kremenčeve luči. Ultravijolična svetloba naj nadomesti izostanek solne luči pod zemljo in naj jim primerno ogreje telo, da se ne bodo pri naglem povratku na beli dan prehladili, kar se tako često dogaja. Dalje vidite na razstavi miniaturo moderne

svetilčarne z vsemi novimi svetilkami in nova delovna in slavnostna oblačila rudarjev. Prav posebno mična je oprava delavskih stanovanj. Pohištvo ni samo idealen produkt kakšne poljubne tovarne, marveč se po enotnem nemškem slogu v resnici izdeluje na debelo in se uvaža v moderna nemška delavska stanovanja. Delavstvu je tu pokazano, kako se uredijo kuhinje in sobice brez vsake navlake, kako naj se živi v snagi in prijetni domačnosti.

Skrb za zdravje in varnost po rudnikih v Nemčiji je lahko že dolgo za zgled. A prav posebno danes so v Porurju prav vsi odločujoči moške odločno na delu, da ponosnemu, težavnemu rudarskemu poklicu snamejo tisto večno grozoto, prisilno »mrtvaško srajco«. Ustvariti želijo rudarju takšne higienske, tehnične in socialne pogoje, da se danes že lahko ponašajo z »nego-

vanjem lepote v rudarstvu«. Razstava v Gelsenkirchnu to potrjuje. Prepričuje nas, da hoče Nemčija resnično imeti v bodočnosti eno samo plemstvo: plemstvo dela.

Tudi slovenska narodna društva v Nemčiji skrbijo za lepoto v svojem delu. Ženska društva imajo zdaj na svojih tablah naslikano Gorenjko v narodni noši, moška društva pa državni grb. Table je brezplačno oskrbela Zveza, ki jo vodi Pavel Bolha.

sestniki pri obliki celotne razstave spoznali ves svet, namreč njegovo kulturno delo. Tu bodo tekmovale: elita kulturnega napredka, umetniške mojstrovine in najnovejše tehnične znanosti vse zemeljske obale. Mnoge države še vedno varujejo v strogi tajnosti podrobnosti svojih paviljonov, ker pač želijo, da čim bolj senzacionalno iznenadijo konkurente pri tem velikem kulturnem tekmovanju. Edino Francoski redno objavljajo, kaj vse pripravljajo in kaj vse so že storili. Med pobudniki in izvrševalci razstave srečujemo imena najuglednejših in po vsem svetu najbolj priznanih francoskih mož.

Kar se tiče stroškov za celotno zidavo, bodo pač vsakega presenetile številke, ki se tičejo samo glavnega vhoda na Place de l'Alma. Tu stoji v sredi veličasten spomenik »Vstajenja Poljske«, ki je bil na tem trgu odkrit že pred petimi leti. Za sam ta vhod so porabili 2.200 ton gradiva, 220 velikih vagonov lesa, jekla itd. Še nekaj podrobnosti: oba stolpa pri vходу sta visoka 45 m, zgrajena sta iz debelih desk, tu so potrebni 48.000 vijakov. Da so celotni ta vhod trdno postavili pokonci in ga zbil skupaj, so porabili 156 ton vijakov in železja (v premeru po 12 in 155 mm), v dolžini pa bi vse to železje lahko razpostavili 65 km daleč. Samo za te vijake so iztržili več kakor 2 milijona lukenj.

In spet želimo ob tej priliki opozoriti čitatelje, naj razstave ne obiščejo pred začetkom junija, ker se bo uradna ceremonija otvoritve izvršila šele konec maja, kakor smo to že zadnjič napovedali. S tem pa tudi še ni rečeno, da bodo natančno do dneva otvoritve že vsi paviljoni gotovi in za občinstvo odprti. Vendar pa lahko upamo, da bo v juniju prav vse pripravljeno za ogled. Kdor potrebuje kakšne informacije, naj se svobodno obrne na naslov: Jugoslov. kolonija, Pariz VII, rue Serpence 25.

Naš parnik v španskih lukah

Sibenik, 30. aprila
Člani posadke parnika »Visa« društva Oceanije, ki se je vrnil iz španskih voda, vedo spet marsikaj zanimivega povedati. Naš parnik »Visa« je bil že nekajkrat zajet od španskih nacionalistov, pregledan in daleč eskotiran. Tako se je zgodilo tudi na zadnjem potovanju. Mornarji pripovedujejo, da je v španskih vodah posebno nevarna — cirilica.

— Naši brodomi imajo ravno tako kakor ruski napise v latinici in cirilici. Nacionalisti nas smatrajo vsakokrat za Ruse. Zaman jim dokazujemo, da nismo Rusi, da smo Jugoslovenci. Nacionalistična ladja naperi na nas vse svoje topove in z reflektorji nas obsveda, da nam jemlje vido. »Drva vozimo!« skuša pojasniti naš kapetan špan skemu oficirju, a ta se samo ironično smeja ter odredi preiskavo na naši ladji. Vse pretaknejo, a ne najdejo ničesar sumljivega. Natančno pregledujejo dokumente, a se jim očitno zdi, da so ponarejeni in da smo Rusi na ruski ladji.

— V Ceuto! — odredi španski kapetan. Med vožnjo so ves čas na nas naperjeni topovi. Ko pristanemo v Ceuti, pride na parnik četa mladih mornarskih kadetov s puškami. Radiopostajo nam takoj zapeta: tijo in potem preiskujejo brod od vrha do tal polnih šest ur. Vodja španskih mornarjev zmerja, vse mu je sumljivo.

— Med vožnjo nazaj smo srečali dva velika ruska trgovska parnika. Eden se je imenoval »Tiflis«. — Kam plujete? — smo jih vprašali. — V Marseille, so odgovorili Rusi, videlo pa se je, da plujejo v nasprotno smer. Ko smo jih vprašali, kaj vozijo, smo dobili nerazumljiv odgovor.

V španskih vodah je mnogo ladij s francoskimi zastavami, a kadar se kak francoski ladji približa španska nacionalistična podmornica, se že znajde kaka francoska vojna ladja in španska podmornica se takoj odstrani. V španskih vodah je tudi mnogo tujih ladij, ki se ukvarjajo samo s tihotapstvom. Ni čuda, saj je vtihotapljen tovor več vreden kakor ves parnik. Tudi nas so španski nacionalisti po krivem dolžili, da se ukvarjamo s tihotapstvom. Menda zaradi tega, ker smo mi edina močnejša trgovska mornarica, ki nima varstva svojih vojnih brodov.

Nedavno je radio-postaja Toulon javila, da so pri Gibraltarju zapazili 20 plavalajočih min, a sta doslej samo dve uničeni. Za vse to se nihče ne zmeni. Vse je zajela vojna in tihotapska mrzlica. Če bi bili normalni časi, bi se zaradi ene same mine alarmirale cele eskadriere bombardirjev in torpedolovcev in vsa plovlba bi bila ustavljena, dokler mine ne bi našli in uničili. Zdaj je pač vojna in vsak pazi nase, kakor ve in zna.

Srečanja z nacionalističnimi ladjami, kakršna smo že nekajkrat doživeli imajo poleg zamude še druge neprijetnosti. Po dolgotrajnih preiskavah z ladje vse odnesejo. Odnesejo zadnji kosček lesa, na brodu ne ostane niti ena cigareta in tudi ne kapljica vina.

dorskimi rožami... opomni mamica.

»Mami — kje jih je kupila? Pri Korziki?« se vtakne publi.

»Goldene Unschuld!« pogladi gospod Ravnig Pubija po glavi in krepko potegne iz čaše.

»Toaletta — vedno to-a-l-e-ta!« se obregne papa. »To ni važno! Pomen! Pomen!«

»Pomislite, gospod major«, ne odneha mamica — »Charlie Chaplin je najel baje celo palačo« —

»Kino! Seveda! Kaj neki hoče prav sedaj v Londonu ta židovski boljševek? Komedijant! Naj ostane tam, kjer je — samt seinen fünf oder sechs Frauen!« se ugreje papa. »Toda — pomen! Pomen! Kaj takega še svet ni videl!«

»Ali svet vidi?« vpraša Pubi.

»Pubi!«

»Kje pa ima oči?«

»To ni svet, kakor ti misliš, Pubi, to se pravi: ljudje!« skuša pojasniti mamica.

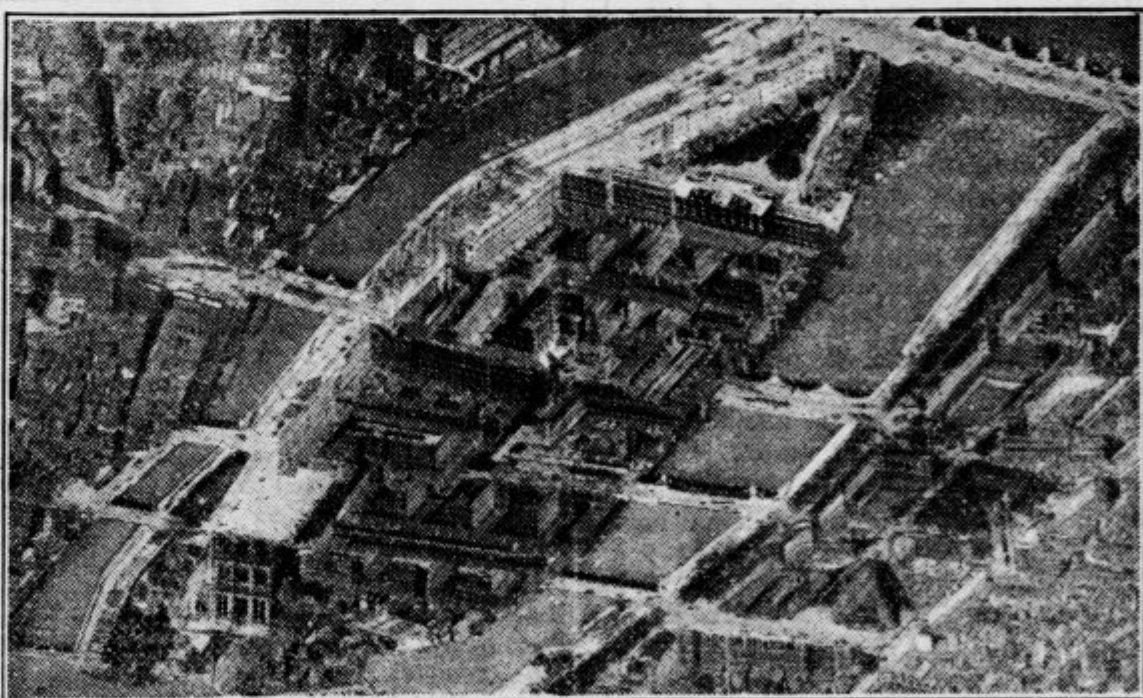
»Ali so bili do zdaj slepi?«

»Zdaj te imam dovolj, ti poba, ti — marš ven k Ančki! zarohni papa. In potem navdušeno k majorju: »Da, da pomen!«

Pubi pa v kuhinji rešuje uganko: Ali je svet slep ali ni?

Veličina razstave v Parizu

Razstavišče je tako obsežno kakor vsa Ljubljana

Slavni pariški otok sredi Seine, odkoder se je razvil današnji Pariz

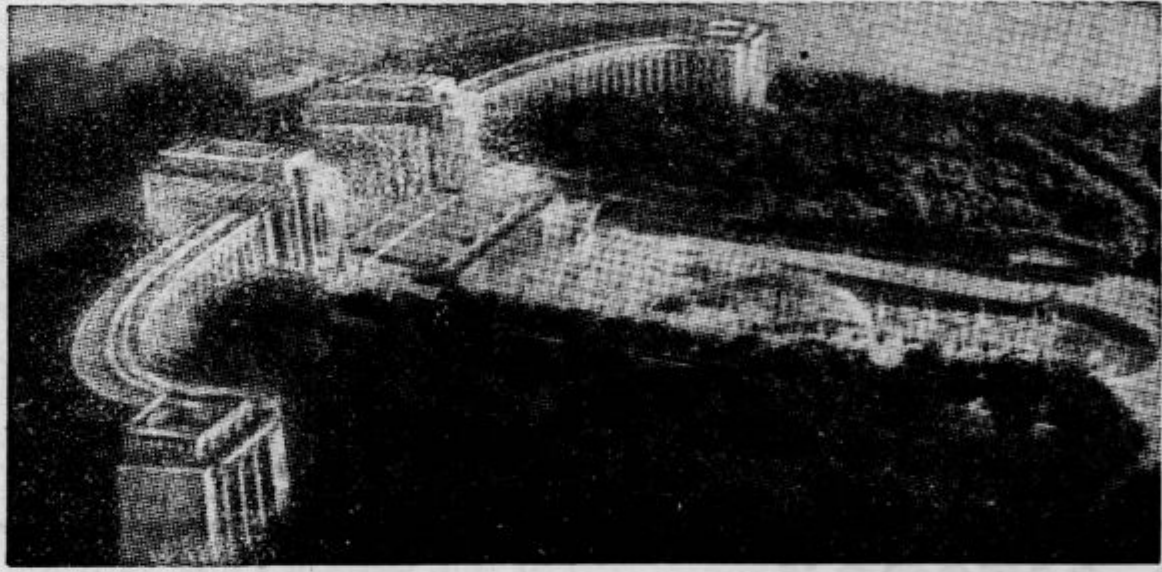
Pariz, 29. aprila.
Kdor je že l. 1925 obiskal veliko mednarodno razstavo v Parizu, si že nekako lahko predstavlja obseg letošnje pariške razstave mednarodne umetnosti in tehnike. Toda predstavlja si res lahko samo obseg, prostornino. Po sami veličini, po gradivu, ki nam ga bo pokazala, pa bo ta razstava — kakor bi rekli bratje onkraj Sotle — čudo nevideno, ki se ne da kar takole popisati v dveh, treh novinarskih člankih. Prostornina letošnje razstave bo za tretjino večja od one v letu 1925. Da si boste to lažje predstavljali: celotni kompleks razstave je približno tako velik, kakor Ljubljana ali Sarajevo ali kakor glavni del Zagreba in Beograda. Ves ta prostor pa je v samem Parizu, počeni na Place de la Concorde pa preko Elizejskih in Martovih poljan, kjer so sicer najlepši parki in šetališča. Dalje sega preko palače Trocadero in okrog Eiffelovega stolpa vključno do otoka na Seini. Seveda, razstava bo na obeh obalah Seine.

Pariški urbanisti so imeli mnogo dela in dovolj nepriilik, preden so našli rešitev, da tako ogromen prostor izolirajo od samega Pariza in da pri tem vendar ohranijo in omogočijo redni promet v celotnem me-

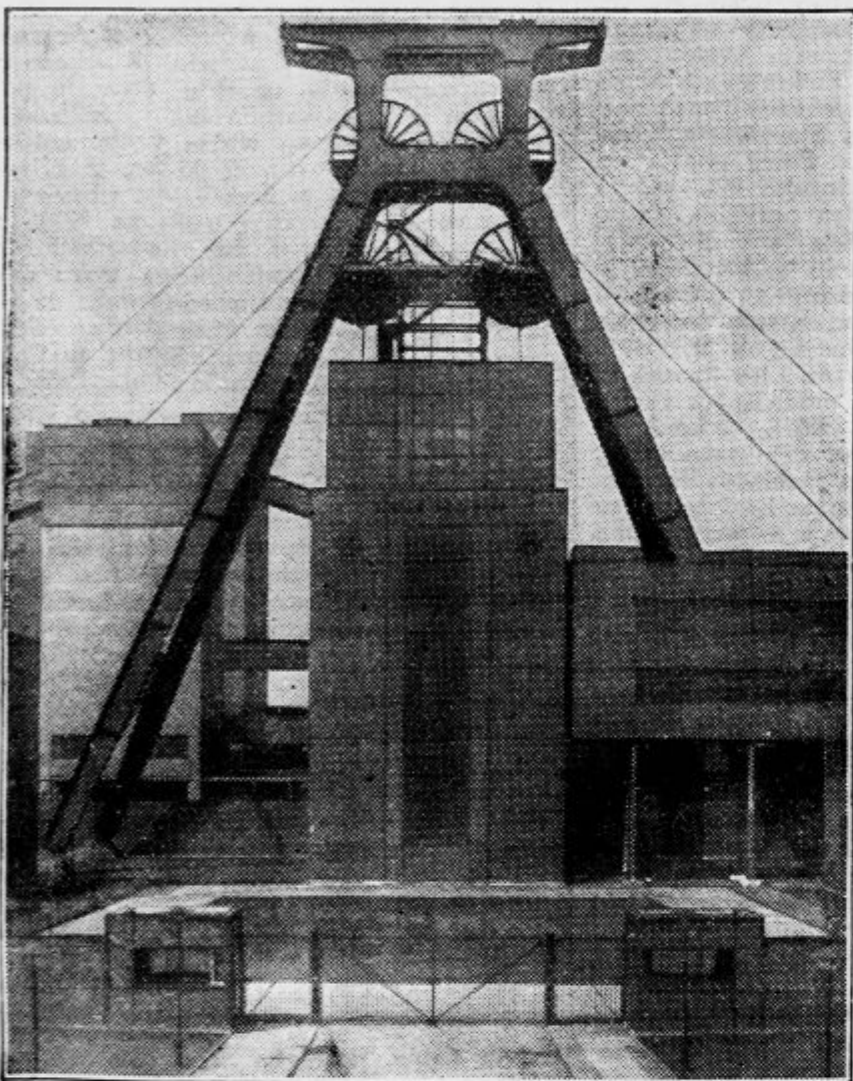
stu, ne da bi bilo treba kilometre daleč naokrog, okoli razstave same. Izrivali so na tisoče dreves. Tramvajске tračnice so itak morali odstraniti, ker že več kakor mesec dni v Parizu ne vozi tramvaj, marveč samo avtobusi. Porušili in odstranili so nekaj zgradb, padla je med drugim stara vojaška pekarija, podrl so gledališče Trocadero in so to palačo iz estetskih razlogov in zavoljo harmonije z ostalimi palačami popolnoma prezidali.

Celotno razstavišče je ograjeno in ima 31 vhodov. Glavni in največjačnejši je na Place d'Alma v bližini našega poslanštva, medtem ko je nekako oficijelni glavni vhod »Porte d'honneur« na Place de Trocadero. Na vzpetini pod Passyjem pred novo palačo Trocadero, takoj na levi strani tega vhoda, je tudi naš glavni paviljon in bosanska kmetska hiša. Čeprav tod ne bo dila glavna reka posetnikov z vseh kontinentov na razstavišče, lahko vendar sodimo, da je položaj našega paviljona odličan, ker se po pač menda vsak posetnik razstave povzpelo do Trocadera, od koder je največjačnejši razgled po vsem razstavišču.

Na razstavi je udeleženih 42 narodov. Po pravici zatorej lahko rečemo, da bodo po-

Trocadero, ves prenovljen: odtod bo najlepši razgled na razstavo

Najmodernejši nemški rudnik »Zollverein 12« v Katernbergu med Essenom in Gelsenkirchnom, last velike družbe »Gelsenkirchener Bergwerks A. G.«

PEEN:

O kronanju in še kaj o Pubiju

O letošnji pomladi ni da bi izgubljal besed. Štirideset svetnikov je, kakor se spodobi, potrdilo svoj mokri sloves. Da je drevje ozelenelo in so češnje v cvetju — to še vse skupaj ni pomlad. To kvečjemu potrjuje moč navade.

Pubi pa vendar čuti pomlad. O, kako jo čuti! Ne da mu spati!

Že na vse zgodaj — v spalnici je še poltema — se dvigne v svoji postelji in se previdno ozre — papa še smrči!

Kako nazarensko smreči! — pomisli Pubi. Le kakó more krščen človek takó smrčati!

Toda dokler smrči — je vse v redu! Pubi vstane na postelji in se obrne k ogledalu. Imenitna stvar, to-le ogledalo od vrha do tal!

Pubi se pači. kremži, škilji, grebe s prstki lase na čelo. kaže zobe in igra strašnega vojščaka, igra divjega Zamorca igra bog ve kaj! Zdaj pa še — hop — na vse štiri. strašen pogled. usta narazen. usta skup — grozni lev — in —

— Hrrrr-r-k! Mmmm — Konec! Brž pod odejo! Papa se je odsmrčal, že pretega rokó — konec lepe zabave, pravkar se bo okrenil proti Pubiju.

Pubi dobro pozna vso jutranjo cere-

monijo! Prav počasi odpre oči in — z odejo do ust — vošči zaspano: »Dobro jutro, papa!«

»O, dobro jutro, Pubi! Tako, tako, priden! Zjutraj se lahko prehladiš, tako je prav, ne smeš se razgaliti!«

Ko bi ti vedel! — misli Pubi. — Sicer je pa le dobro, da smrčiš, tako človek vsaj vé, kdaj je treba nazaj pod odejo!

Kmalu potrka Ančka na vrata in prinese papanu čaj in časopise. Papa sreba čaj, lista po časopisih. Včas, kar med branjem, še malce podremlje — časopis se počasi nagne in mu pokrije glavo. To je silno hecno! Pubi od veselja grize odejo.

»Papa, kaj še ne greš denarčka služiti?« hinavsko vpraša Pubi.

»A. da, da, nu — pa vstanimo!« zagode papa in odide iz spalnice.

Takrat plane Pubi kakor tiger po časnikih Brž. brž, zadnjo stran! Tu je! Profesor Bizgec! Puleks na ladijskem dimniku! Eh, to mu bo prebrala Ančka, potem v kuhinji pri kavi!

Pubi je moderen deček Zanj je časnik dnevna. kulturna potreba. In če je takih dečkov več — kako rožnate perspektive se odpirajo naši žurnalistiki v bodoče!

Pubi resda začne z zadnjo, najvažnejšo stranjo, toda tudi ostalih ne zanemarja. (Le prvo ignorira — je brez slik!)

Kakor kak Rockefeller — ki tudi ne prebira časopisov sam — posluša Pubi z važnim obrazom branje svojih tajnikov, ki so trije: mamica, Ančka in (včas) papa. In — prav tako, kakor Rockefeller — povpraša tu in tam: Kako? Stoj — zakaj? Kje?

»Kaj pa je to?« vpraša Pubi in pokaže s prstom na sliko v časopisu.

»To je krona, kraljevska krona!« pravi papa.

»Pojd no — to ni nobena krona!« ga zavrne Pubi.

»Also — Pubi — kako pa se odgovarja — a?« vzkipi papa. Pubi se ne da ugnati, šine s stola in privleče od nekod kos papirja in obgrizen svinčnik.

»Taka je krona!« pravi in nariše krono, kakor jih nosijo sveti trije kralji, pravo krono z rogli na gornjem robu.

»Nu, da, also — dobro! Dobro, Pubi!« se zadovolji papa in pomežikne gospodu Živku, ki se je ta dan bogve na kak način prislilil h kosilu. »Ta-le, veš, ta je angleška krona, krona angleškega kralja!«

»Mamica, daj, napravi mi iz papirja angleško krono!« poprosi Pubi.

»Ne, srček, to pa ni mogoče! Več, ta krona je vsa iz zlata, posuta z demanti in z dragimi kamni — ne da se napravi iz papirja!«

»In tale, ta mala?« pokaže Pubi.

»To pa je krona angleške kraljice!« pojasni papa.

»Pa to?«

»Pa to?«

»To pa je žezlo, kraljevska palica!« pravi papa.

»Koga pa tepe ž njo angleški kralj?«

Vsi se nasmejó, mamica in gospod Živko na vsa usta.

»Podlo — — — zine gospod Živko, a ne skonča bogokletne besede. Kaznovani papinov pogled mu je zaprl usta.

»Poredne fante!« zamaže papa protivladavinski izpad. »Sedaj pa v kuhinjo, Pubi! Alo! Hitro!«

Tako se je seznanil Pubi s kraljevskimi insignijami britanskega imperija!

»Ich für meine Person —« prične upokojeni major gospod Ravnig, utrne cigaro in srkne iz čaše — »ne maram Angležev! Aber dies-mal, moram že reči — bi bil rad zraven! Grandiozno! Epohalno — nur diese exakte Vorbereitungen!«

»Kraljica bo imela toaletto... Pomislite, gospod major — čisto zlato! S tu-

Šaljiva zgodba za nedeljske čitatelje „Jutra“

SESTANEK MOJE ŽENE

Moja žena — — —

Ne ustrašite se takega začetka, kajti ni to neka pritožba na preljudbo javnosti ali v skrajnem primeru na bližnje sorodstvo, nego je to samo potreben uvod za opis nedolžnega dogodka, ki se je zgodil meni danes; ali se lahko zgodi jutri vam; sosedom in prijateljem pa poputrnjem.

Moja žena ima — tudi s te strani ste popolnoma varni, ker ne naštevam, ni česar nima — vse zobe, dve polni vrsti vrsti svetlih belih zob, potem hčerko, potem sestanek in nazadnje kurja očesa. To ni bog ve kaj! Res ne, posebno če se pomisli, da sem pri prvih treh stvarih jaz udeležen skoraj 50% vloženega kapitala, to je: pri nekaterih več, pri drugih manj. Samo pri poslednji od naštetih dobrin sem popolnoma nedolžen; kurja očesa ima sama, na svojo odgovornost in užitek, in še stroškov bi se rad odkrižal, če bi zakrament sv. zakona dopuščal kako dišpenzo.

Torej zobje! Čisto novi so, račun in potrdilo zadnjega plačanega obroka sta skrbno spravljena poleg zavarovalne police in poročnega lista in na to stran je menda ljubi mir zagotovljen. Do kedar, pa se nikoli ne ve. Ko sem se nekaj obotavljal s poslednjim obrokom, mi je dopovedovala, da bo treba ponovno pregledati, da »kaj ne počit, zdaj — kakor rečeno — pa je mir. Hčerko, kako pak, ima tudi sama, najmanj polovico je podobna meni in kadar — dokler hčerka ni bila omožena — je bila na njo huda, takrat je trdovratno vstrajala, da je čisto in samo — moja. Zdaj seveda je drugače, in ne priznava mi niti zakonitih 50%. Sestanke je tudi do nedavnega imela sama, danes pa se je tudi tukaj vse spremenilo. Tudi pri sestankih sem postajal kompanjon.

Torej: ta njena — o čem? Najina — hčerka in pa — samo njena — kurja očesa so za sestanke moje žene usodno polne važnosti. Brez hčerke ni sestanka, toda tudi brez kurjih očes ne gre. Moja žena, njena hčerka in kurja očesa — facitunt collegium!

Ta najina hčerka je omožena in ima že Bobi in Bobi ima že tri leta in vse kar spada pod naslov Bobi in starost treh let, Vi ga sigurno ne poznate, toda to naj vas pri čitanju ne loti: poznate pa sigurno kakšnega drugega fantka, ki ima tri leta in sliši na ime Bobi. Te vrste roba si je tako podobna med seboj, da jo lahko zamenjate, pa niste pri nobeni hiši povzročili — v organizatornem in disciplinarnem oziru — s tem ne škodo ne korist.

Bobu zavija v mariborskem dialektu, kar naj vam dokáže, da je hčerka omožena več postaj od Ljubljane, nego jih mora moja žena privoziti v prestolico, kadar gre s to skupno hčerko na sestanke. Ti sestanki so koledarsko točno utrjeni. Gonišila sila njihova pa so — kurja očesa. Prav zaradi teh sestankov mislim goji žena kurja očesa. Goji skrbno in brezskrbno, goji — če smem rabiti primeri iz naravoslovja — kakor šparglje in v Ljubljani ima pedikerja — tako mislim se piše — ki jih vsak mesec reže s veliko ljubezno in s ostrim nožem. In je ob rezanju kurjih očes vselej prista tiste stranke — ne, ki je na vladi — nego tiste, pri kateri so možje onih, ki jih reže kurja očesa. Pri današnjem havziranju s političnim pričanjem je to gotovo jako originalen in vsega priporočanja vreden kriterij. Ze celo vrsto let so se odvijali ti sestanki, ki popolnoma normalno kakor večnost: rastle so kurja očesa in dorastle, žena je pisala, da mora v Ljubljano in h gospodu Pedikerju, hčerka da mora v Ljubljano in h gospej Švilji. Če je bilo spomlad: ogledala bi si rada letošnje slamlake, če je bilo jeseni: ogledala bi si rada nove klobuke. Vse pa je šlo, kakor po olju, samo me je drugi dan, ko se je žena vrnila, vselej glava bolela:

toliko čudnih stvari je videla, čula in seveda vse meni sporočila. Kako je Bobi zdrav, srčan, inteligenten in živ in kako je hčerka dobro izgledala. Komaj pa je žena prišla domov, že se je veselila na nova kurja očesa in na nov sestanek, kajti je Bobi tak, da mu ga ni para in le kje se je vzel, ko v naši famliji vendar ni nihče posebno živ. Take občutke sem mirno prenašal mesec za mesecem; zadnjič pa se je pokvaril ta ženin servitut.

Nekaj sem se bil prehladil in pri mojih letih so kolena pač kolena. Pa sem moral v posteljo, gledi smo in ovijali in dnevi so potekali. Toda ista usoda je preganjala kurja očesa na našem domu, a želja po šivilji na totem hčerkinem domu. Kolena pa se niso nikamor premaknila. In je pisala hčerka: »došlo ne bom mogla odlašati« in je godrnjala žena: »saj skoro ne morem več iz sobe zaradi kurjih očes!« Tolažil sem in branil svoje stališče: kaj so kurja očesa v primeri s koleni: ne po položaju in po obliki ne morejo konkurirati! Toda je bila na drugi strani šivilja na tehnični, v takem slučaju pa so kolena za tekmo preslaba. Zuriš sem z ozdravljenjem. Hčerka pa je nestrpnejša od žene in pride pismo: prihodnji teden moram v Ljubljano! V tork popoldne žena ni več strpela. Čuj, oddala bom telegram, zdaj si že čisto dober: v četrtek se do dobimo v Ljubljani. Vdal sem se. Telegram je oddala. Čez eno uro pa je prinesel pismonoša telegram moji ženi. Brzjavila je hčerka: V sredo pridem v Ljubljano, ne morem več odlašati, pridri gotovo!

Obšla me je žena. To se zgodi vselej, kadar slutim nesrečo. Toda dolgoletna zakonska skušnjava me je naučila spoštovati pregovore kakor: »molk je zlato.«

Nazvil moji absolutni nevrtnosti, ki bi jo velesile lahko vzele za vzgled v španskem vprašanju, pravi žena čez nekaj časa: »Stvar pa le ni jasna, kaj bo sedaj prav, ali kar ona brzjava, ali kar jaz?«

Z moje strani ne sluha ne duha.

Sploh pa sta se telegrama srečala, odnosno zgrešila!

Jaz: kakor da me ni.

I tak vendar svetuj nekaj, dedec nemarni, saj gre vendar za tvoje očrka!

Kaj naj svetujem? Boš že naredila, da bo prav!

Kaj bom naredila — kako bom naredila — kaj mora biti prav, ko si pa ti vse zmešal?

Jaz? Zmešal?

Kdo pa drugi, ti in pa tista tvoja nesrečna kolena.

Argument je bil hud, pa sem se zopet umaknil v rezervno.

Nemir je naraščal z vsako minuto.

Čez eno uro bo pošta zaprta, tak po vej no, kaj naj storim!?

I — jaz bi brzjavil, da naj bo tako, kakor želi hčerka, pa pojdi jutri!

Rečeno — storjeno. Toda čez pol ure dostavi sluga nov telegram: »Pa naj ostane pri četrtku, kakor ti želiš!«

Telegrama sta se zopet srečala. Kako je bilo pri tem srečanju na žici, ne vem ali vem, kako je bila pri nas, ko so se nekaj minut na to zaprla vrata postnega urada.

Noč je bila dolga. Izgledalo je, da ne bo nikoli več belega dne.

Pred zoro pa je ob mojem pritrditvenju izdala žena sledeči službeni komunik: »Danes grem jaz v Ljubljano, da opravim pri pedikerju in kar še treba, če bi pa hčerka ne prišla — kdo se bo dandanašnji zanesel na pošto in telegrame! — potem pojdeš jutri ti, kajti kar tako je vendar ne moremo pustiti in Bobi se te gotovo že tudi jako veseli.«

Zvečer je prišla domov — res brez kurjih očes — toda kakor osa razdra-

žena: ti bilo ne hčerke ne Bobija. To pa znači polovico manj užitka, kakor jih ženi sicer, vselej nudijo dobro gojenje kurja očesa.

Drugi dan sem šel jaz in se zvečer vrnil pobit in utrujen: prišla sta bila hčerka in Bobi. Oh!

I tak govori no — povej no! Kako je bilo? Me je sprejela z lučjo zvečer že na stopnicah. »Ali je zdrava? Kako izgleda? Kakšen je Bobi?«

Jaz sem vihral, da bi potolažil žejo radovednosti, toda od utrujenosti sem bil le po malem kos pričakovani nalogi.

»Zdravo, vse zdravo. Najpoprej me je ozmernjela, zakaj sem prišel jaz in ne ti. Da ni telegrafa na tem svetu, lepo bi se živelo. Kje imam sadike od paradiznikov in paprike, pa seme od slaka in počepinčaka in ne vem kaj še vse sem pozabil. Da drugi ni treba, da bi kolena bolela tak čas, ko mami ne more v Ljubljano, ko nima drugega na tem božjem svetu, ko tisto malo kurjih očes in še to se ji tako brezsrčno kviri.«

Kaj pa Bobi? Ženi so gorele oči.

Hm, Bobi je zdrav, morda še preveč

Sprehodi okrog domačije

Rebro ajdovske deklice

V Cngrobu visi kost predpotopne živali

Če se voziš od Ljubljane proti Škofji Loki, odnosno še naprej čez Sorško polje proti Kranju, imaš čudovit razgled na obe strani. Na levi te pozdravljajo turistom priljubljeni vrhovi, Oolnik Sv. Ožbolt in Lubnik. Od časa do časa se prikaže starodavni škofješki grad, v davnini preteklosti sedež brziških škofov in nekdanjih loških vladstevnikov, danes pa urušeni samostan z deliškišimi šolami in zavodi. Še nadalje so Sv. Urh na Kršnji gori, Sv. Gabrijel na Planici, pa Sv. Jošt in Šmarjenska gora. Na desni stoje veličastne kulise Kamniških planin in Karavank. V ozadju kipijo kvikviš nebolični snežniki, spodaj v ravnini pa se raztezajo plodna polja, med njimi gozdovi, bele vasice in cerkvice. Pač ena izmed najlepših slik in pokrajin na naši slovenski zemlji!

Tam pod Sv. Joštom stoji na griču znamenita, starodavna cerkev v Cngrobu, ki te že od daleč opozarja nase s svojim velikanskim stolpom. Omerob je dokaj nenavadno ime. Tolmačijo si ga iz nemškega: zu Ehrengruben (Mara zu Ehren in Gruben). Novejši etimologi pa domajo: zgodovinarji, med njimi magr. Stešela pa imajo proti takemu tolmačenju svoje pomisleke, češ, da Cngrobska cerkev, čeravno večkrat prezidana, nikdar ni stala v jami. Tja v Cngrob smo namenjeni, tja gre naša pot. Če gremo s škofješke postaje, s Trate, na desno, pridemo skozi Varmše v vas Sv. Duh, ob cesti iz Škofje Loke v Kranj. Severno od tod stoji slikoviti Ajmanov grad, nekdanji Ehrenman. Grad je dobil ime po zdravniku dr. Hejmannu, ki je tukaj prebival v dobi francoske okupacije. Takrat je bilo v gradu sodišče in ječe. Še poprej, v srednjem veku so gospodovali tudi tukaj brziški škofje. Lastniki so se v novejši dobi menjavali in je bil gospodar Ajmanovega gradu dalje časa eden zadnjih kraniških delniških glavarjev. Otom pl. Detela. Zidaj na je graščina last primarija dr. Jerneja Demarja. V bližini stoji rojstna hiša slovenskega pisatelja Fr. Ce. gnarja. Po kolovozih, pešpotih ter skozi globeli in redke šume, ki pa nudijo v polno vročino prijetno senco, dospemo kmalu v Cngrob. Semkaj pridemo tudi iz mesta Škofje Loke, od kapucinske cerkve naprej skozi Staro Loko. Na desni ostaneta širok, oblašt gršč Kamniški, kjer je v srednjem veku še našla vinkova trta, in nizka loška vrvica. Med plodnimi njivami in zelenimi travniki gremo mimo na levi skrite vasi Pevna ter dospemo do starinske, s freskami poslikane kaple, ki ji ljudje pravijo Rdeče znamenje. To hišo imenovano kužno znamenje, je bilo zidano na živo skalo okrog leta 1510. Kapla ima zelo stare, a še prav dobro ohranjene gotske freske ter v stene vrezane podobe romarjev iz 16. in 17. stoletja, najstarejši podpis ima letnico 1526.

Še nekoliko minut skozi smrekov gozdič in malo po bregu navkreber in še stojimo pred veličastno Cngrobsko cerkvijo. Got-

skop cerkev v Cngrobu spada k starošolski župniji in izvira iz 14. stoletja. Prvotna cerkev pa je bila zidana okrog leta 1250. Umetnostni zgodovinarji smatrajo to cerkev kot eden izmed najbolj znamenitih in najstarejših umetnostnih spomenikov v Sloveniji. Zlasti se odkar so bile leta 1935, izpod ometa odkrite starodavne freske, deloma v celoti, deloma na zunanjih stenah, ki nam zanimivo kažejo, poleg svetniških in svetih prizorov, življenje v 15. stoletju, tako tudi pjančevanje in nečistovanje. K preloju pri glavnem vhodu je priložena cerkvena lopa, prizidana v poznejši dobi. Steljske s kriznimi lokji lo spreminja v lepo gotsko dvorano. Na zunanjih cerkvenih steni nas predvsem privlači sv. Krištof s čudovito lepim božjim detetom v naročju. Najlepši na njem je nežen, prekrasen obraz. V desni drži zemeljsko oblo, z levico na l'čevito drži sv. Krištofa za lasce, v strahu, da ne bi padel dol. Silka, ki ima letnico 1464, sega čez vso steno od strehe do tal in je vidna daleč tja čez polje proti Loki. V oni dobi so slikali svete Krištofo tako velike, ker so bili ljudje takrat prepričani, da oni, ki tisti dan vidijo sliko, ne bodo umrli, vsaj ne nesrečno.

Pa stopimo v cerkev! Arhitektonsko zelo zanimiv in starinski znamenit je gotški prezbiterij, ki ga imajo naši strokovnjaki za redko posebnost v naši domovini. Na stropu je vlastelinsko znamenje nekdanjih loških gospodarjev, brziških škofov, grb z zamorcem in levom. Prekrasen je zlasti baročni veliki oltar, ki je eden izmed največjih zlatih oltarjev na Slovenskem. V oltarju je še več oltarjev. Poleg oltarja sv. Martina visi »rebro ajdovske deklice«. O tem je ohranjena narodna pravljica, ki nam pripoveduje nastopno: Bila je v davnih časih orjaška deklica, nekdo točkan da je stala z eno nogo na Šmarjni gori, z drugo pa na Šmarjnti gori pri Kranju ter prala plenice v Savi. Pomagala je tudi pri zidavi prvotne Cngrobske cerkve ter nosila iz Save pesek in skale v pridpanski in podajala zidarjem, ki so zidali cerkev. Ajdovska deklica se je pri delu tako umela, da se je ubožica močno prehladila in umrla. V spomin nanjo in iz hvalečnosti so ljudje obesili njeno rebro v cerkev. Tolklo o tem pravljica. Legendarne kosti, ki so v zvezi z narodnimi pravljicami, se naša jajo le v starodavnih cerkvah. In v Cngrobu je pač ena izmed najstarejših kraniških cerkev. V starih časih je bila navada, da so ljudje izredne stvari, ki si jih niso mali tolmačiti, odnosno si jih je ljudska domišljija razlagala po svoje, obesili kar v cerkev kakor v nekakšen muzej. Mogoče je, da so prinesli to »rebro« s seboj brziški naseljenec, ko so prišli v naše kraje. Podobne kosti imajo tudi v nemških deželah in krajih, tako n. pr. v Innichenu v bistrški dolini (Pustertal) ki je spadal pod Brzišn (Freising) in še drugod. Vsekakor visi ta kost v Cngrobu že izza srede 16. stoletja.

Že Valvasor piše o njej: »Marijina cerkev v Cngrobu je najbolj odlična in znamenita, zato pa se vršijo tamkaj vsako leto, da skoro vsak dan velika romanja. V tej cerkvi visi pri oltarju sv. Martina velika kost, rebro, katero splošno amatrjo za rebro ajdovske deklice. Druga viliro v njem rebro orjaka, ker je tako veliko in močno. Vendar mislim, da izvira ta kost od kita ali kake druge morske pošasti.« Erasmus Francoso, pripominja k temu, da visijo v Nemčiji v raznih cerkvah podobne orjaške kosti, ki jih pripisujejo kitonu. Take kosti so imele v prejšnjih davnostnih časih poseben pomen, kar dokazuje, da jih je prevzelo krščanstvo po svoji zmagi nad poganstvom in jih dovoljevalo tudi v krščanskih cerkvah. Ta kult izvira pač iz zelo stare dobe in je nastal v času, ko utrčev se niso sezgajali temveč so jih hoteli s pokopavanjem kolikor mogoče dolgo ohraniti. Če je kako plemo nomadov zapu, stilo svoja časna bivališča, je kosti spet izkopalo in vzele s seboj. To se je ponavljalo, kolikorkrat se je bivališče spreminjalo. Če se je pa na ta način večina kosti, ki so jih vlačili po svetu, tekem časa pozgubila, je zadostovala kot spomin lobanja na pojedina kost, pokojnega in potovala naprej.

Tak kult do pokojnih je bil svet tudi najbolj divjim in sirovim narodom. Gojili so ga Indijanci, Azteki ter divji avstralski, afriški in ostali narodi. Ljudstvo, ki so meso uživali, lobanje in druge kosti pa jemali s seboj na svoje pohode in potovanja. Tudi v nemških in evropskih vojnah sploh je bila obča navada, da so trupla padlih in umrlih odličnih vojskovođij in plemičev kuhali ter meso od kosti odločili. Ker je bila ta navada splošno razširjena, je papež Bonifacij VIII. (1294—1303) zagrožil, da bo zločini vsakogar, ki bi trupla razsekali in kuhali, v namen, da bi lažje vzeli kosti s seboj v domovino. Toda kljub cerkvenim prepovedim in grožnjam so se ljudje vedno znova vračali k svojim stariim navadam. Kostni pokojniki, katere so razna plemena in narodi branili, čuvali in razstili, niso pustili odnati, ker so jih smatrali za narodno svetinjo. Če so jih poglavarji, knezi, kralji itd. oddajali drugam, je po potrebi prišlo do javnih uporov. Za prenašanja kosti, zlasti onih odličnikov in plemenskih poglavarjev, se je razvila vera, da je njihova posest za narod koristna in znamenitostna, da ljudje so verovali, da take kosti celo pomagajo življenju in zdravju. Slovci so verovali, da so trupla njihovih poglavarjev v korist plodnosti in miru njihove dežele. Zato jih pozneje niso sezgajali, kakor ostalih svojih pokojnikov, temveč so jih nedotaknjene pokopavali v gomile. Drugod so jih pokopavali na štirih kraljih, da bi deželi prinašali štirikratno plodovitost. Če je bil prvotni prednik kakega plemena po ustnem izročilu orjak, ali če so častili v pozanskem kultu, kakor je to bila splošna navada, kaj orjaškega, je slučajna najdba kosti kake predpotopne živali tako vero le podpirala, seveda je koristila tudi ugledu plemena. Da je tak blagoslov donesajoče pojmovanje prešlo tudi v krščanstvo, o tem nam priča legenda o sv. Krištofu, ki si je spreobil od Boga, da naj bi bil »kraj, kjer bo ležalo njegovo truplo, obvarovan tako od toče kakor od ognja, kure in lakote«.

Toda vrnimo se v Cngrob in si ogledimo še zvonik. eden najvišjih cerkvenih zvonikov v Sloveniji! Visok je nad 60 m in torej dosega višino ljubljanskega Gradu. Nad sto stopnic vodi do zgorajšnjih lin, odkoder se ti odpre čudovito lep razgled po Gorenjski in tja doli proti Ljubljani. Zunanje zvonikove stene merijo po širini deset in pol metra in je to najširši zvonik v ljubljanski škofiji. V cerkvenem stolpu visijo zgodovinsko znameniti zvonovi, ki jim je prizanesla celo strašna in brezobzirna vira svetovne vojne. Zanimiv je napis na velikem zvonu v slovenskem jeziku: »Kader sam bju prvih šest mesec preletel lubiza myru dar 1763. O Bog dai ker sim edel mreht de bi tudi ga ušvala usaka stvar 1807«. Veliki zvon mogočno domi daleč naokrog po Sorškem polju, tja do Kranja in Škofje Loke.

Pri cerkvi v Cngrobu je stala do srede preteklega stoletja staro romarsko prenočišče in se posebno duhovska hiša, kar dokazuje velikanski obisk in naval romarjev v minulih časih. Ker pa se po polopila že močno razpadala, so jih porušili. Največje romanje je bilo o binkošti, udeležilo se ga je do trideset procesij iz raznih župnij, od katerih so bile nekdne zelo oddaljene, n. pr. pohorvogrška, trijska, šentpetenska iz Ljubljane itd. Se dandanes sta največje romanje in največji praznik v Cngrobu na binkošti ponedeljek.

Po ljudski veri se utrne od rebra ajdovske deklice v Cngrobu vsako leto po ena kaplja. Ko se bo utrnula od kosti zadnja kaplja, bosta prišla konec sveta in poslednja sodba. Nu, pa smo glede tega lahko mnenj: se vedno meri blizu tri metre in je do konca sveta torej še precej daleč...

Rudolf Dostal.

Kakšna bo sezona?

Naša letovišča in zdravilišča se nadejajo dobrega

Ljubljana, konec aprila. Kakor vsako leto, smo se tudi letos obrnili na naša vodilna zdravilišča in letovišča s prošnjo, da nam odgovore na nekaj najvažnejših vprašanj v zvezi z letošnjo turistično sezono. Odgovore, kakor smo jih prejeli, objavljamo v izveščku in brez komentarja, ki ni potreben, saj odgovori sami dokazujejo, da imajo naši turistični kraji zadosti pravega in zdravega razumevanja za tujski promet in za pravilno propagando zanj.

BLED pričakuje spričo izredno velikega povpraševanja iz inozemstva, zlasti iz Nemčije, da bo letošnja turistična sezona zelo dobra. Posebna privlačnost Bleda do letos nogo igrišče za golf, ki bo otvorjeno julija. Zdraviliška komisija je letos razvila posebno živahno propagando v Nemčiji, Avstriji, Češkoslovaški, Angliji in na Nizozemskem in je izdala prospekte v jezikih teh držav. V tem pogledu Bled prvič. Nekaj pritožb ima Bled: naši oficielni turistični uradi v inozemstvu ne vrše svojih nalog tako, kakor bi morali, naše ceste pa so kljub neprestanim prošnjam in opominom še zmerom tako slabe, da se avtomobilski turizem pri nas ne more razviti v tako veliki meri, kakor bi bilo potrebno.

DOLENJSKE TOPLICE prav tako pričakuje v letošnjem letu boljšo sezono, kakor v dosedanjih, čeprav je Dolenjska še zmerom preveč zapostavljena. Za letošnjo sezono je kopališka uprava obnovila notranjost zdravilišča in povisala številu

tujskih sob. V celoti je pogodila park na levem bregu Sušice in preuredila pota v okolici zdravilišča. Načrti za bodočnost: kopališče na prostem in razna sportna igrišča. Uprava vrši propagando v vseh sosednjih državah, posebno se v Avstriji in Italiji, od koder prihaja čedalje več gostov. Dolenjske Toplice razpolagajo s slovenskim, hrvatskim in nemškim propagandnim gradivom. Spet pritožbe: organizacija ni enotna, ker ne obstoja nobeno združenje, kakor določa § 357 obrtnega zakona. Nekatera zdravilišča so sedaj včlanjena v zvezi kopališč, druga v turističnih zvezah. To vprašanje zahteva nujno rešitev, prav tako je potrebno urediti vprašanje razmerja zdraviliških komisij do zdraviliških uprav, ki imajo svoje lastne interese. Časih popolnoma nasprotne interesom zdraviliških komisij. Huda pritožba velja tudi za ceste, avtobusne zveze in posebno za poštne razmere. Poleg vsega tega je treba očistiti Putnika, da posveča Dolenjski premalo pozornosti.

KAMNIK toži zmerom o svoji stari rani, o §-u 11 železniške tarife, ki se mu nikakor noče nasmejati, vendar pa je kljub vsemu optimist in pričakuje izboljšanje turističnih razmer. Do sezone bodo vse važnejše točke (Mali grad Zale, Kalvarija) preurejene dalje je potrebno urediti park ob novem kopališču. Kamniške potrebe modern hotel, biljetarnica Putnika (?), izpopolnitev sportnega igrišča. Kamnik vrši propagando s prospekti v domačem in nemškem jeziku, kar za sedaj zadostja. Nem-

ške želje: usmiljenje s strani §-a 11 železniške tarife, ceste, ceste, ceste, pravočasno sklepanje turističnih pogodb z inozemstvom, znižanje cen bencina, nov vlak, ki bi odhajal iz Ljubljane okoli 10. zvečer, nedeljski izletniški vlak pa naj bi iz Kamnika v Ljubljano odhajal eno uro pozneje... in naposled še enkrat: § 11

LASKO je tudi optimistično in pričakuje dobro sezono, za katero je vsaj v sušni osnovi uredilo park ob Savinji, ki bo dokončno urejen, ko bo rešeno še zmerom aktualno vprašanje regulacije Savinje. Potrebe: moderna kavana, plavalni bazen s termalno vodo na prostem, privatni pensioni, glasbeni paviljon, sportna igrišča. Lasko vrši za sedaj propagando samo v naši državi, ker za inozemstvo nima na razpolago zadosti sredstev. Vsekako pa lahko pričakujemo, da se bo tudi to naše lepo zdravilišče še bolj razvilo in zavzelo med našimi zdravilišči mesto, ki ga po kakovosti zdravilne vode in po lepoti vsekako zasluži.

RADENCI smo mnenja, da izgledi za letošnjo sezono niso ravno najboljši, — kriv naj bi bil Pariz, ki nam bo odvzel veliko število zlasti naših domačih gostov. Poleg Pariza je za slabo prognozo kriv tudi turistični dinar, ki naj bi ne ostal samo pobožna želja naših turističnih krajev. Za letošnjo sezono so se v Radenci pripravili, kakor v nobenem drugem našem turističnem kraju. Naj naštejemo: nova velika in moderna kavana s drugimi zabavišči in pokritimi terasami, nov zvočni kino, nova zgradba z dietetično kuhinjo, okoli 50 novih tujskih sob, nov 20.000 m² velik cvetlični park, nova medicinska dvorana, 12 novih kabin za oglikovne kopeli, premeštev prav nič dekorativne kotlane

in naposled: položeni so bili prvi temelji za obrambo proti komarjem, najbolj neprijetnim številnim gostom naših Radencev. V propagandnem pogledu so Radenci prehiteli skoraj vsa druga naša zdravilišča. Uprava je namreč dala izdelati 400 m dolg propagandni film, ki je zelo uspeh in ki predstavlja danes najmodernejšo turistično propagando. Nekaj pritožb in želja: Zaradi marsikdaj nujnejših razmer v našem turizmu so se Radenci popolnoma osamosvojili in hodijo čisto svojo pot. Velik vzrok za tako odločitve tiči v dejstvu, da država s svojimi subvencijami v prvi vrsti favorizira srbska kopališča in nato Jadran, Slovenijo pa dosledno zapostavlja. Enak način dela vidimo tudi pri Putniku, ki 90% svojega dela posveča samo Jadranu in Srbiji. Zdravo je stališče Radencev, da kolektivna reklama v sedanji obliki za nas ni primerna. Bilo bi potrebno v čim večjem številu angažirati jugoslovanske novinarje in naše časopise, v drugi vrsti seveda tudi tuje, da bi načrtno in čim bolj pogosto opozarjali na lepoto in vrednost naših zdravilišč. Se le poleg takih člankov bi kolektivna reklama prišla do izraza in pomena. Naposled naj omenimo še eno, kar je »Jutra« že večkrat poudarjalo: dolžnost banske uprave je, da nadzira občinske uprave, kako in za kaj porablja dohodke od lokalnega tujekega prometa. Radenska občina in še nešteto drugih v Sloveniji namreč dosledno uporabljajo dohodke od turizma za kritje rednih proračunskih izdatkov, banska uprava pa se doslej kljub našemu opozarjanju za te nepravilnosti še ni zmenila.

RIMSKE TOPLICE pričakuje letošo dobro sezono, za katero je uprava uredila 20 sob s tekočo toplo in hladno vodo, zgradila pri kopališču na prostem nekaj

novih kabin, postavila novo teraso s paviljonom za godbo ter uredila nasade in parke. Pritožb in želja Rimske toplice nimajo dosti: vsi brzovalci naj bi se ustavljali v Rimskih toplicah in železniška dirke naj bi tudi temu našemu zdravilišču posvetila malo več pozornosti in svojo uvidevnosti.

ROGASKA SLATINA za letos samo upa, da bo dobra sezona, noče pa biti prerok. Priprave za letošnjo sezono: na novo je bila asfaltirana cesta, ki vodi skozi zdravilišče, popolnoma renoviran je bil hotel »Aleksandrovo doma«. »Ljubljanski dome« je dobil novo pohištvo in dvigalo, naposled pa bo dograjeno tudi plavalno kopališče, ki bo med najlepšimi v državi. Želje: čedalje boljše sezone zahtevajo nov in popolnoma ziden hotel, ki ga bodo še letos začeli zidati. Propaganda: največ v Jugoslaviji, Avstriji, na Madžarskem in v Grčiji, precej zanimanja za Rogasko Slatino pa se kaže tudi v Levantu in v Angliji. V propagandnem pogledu si Rogaska Slatina želi še več takih vzornih turističnih ustanov, kakor je mariborska Tujakov prometna zveza. Pritožbe: zimski vozniki red je naravnost nemogoč. Z Zagrebom Rogaska Slatina pozimi sploh nima nobene zveze, v glavni sezoni pa obratujejo na lokalnih progah do Rogaske Slatine samo stari, že zdavnaj dožujezni vagoni. Najnujnejše potrebna bi bila direktna zveza s Celjem brez vsakega prestopanja. Naposled še važna misel Rogaske Slatine: turistične razmere v naši državi so tako različne, da razni ukrepi, ki enim krajem koristijo, drugim lahko škodujejo. Turizma tedaj ne smemo šablonizirati, temveč ga za vsak kraj razumeti in skrbeti zanj čisto individualno.

Kraljestvo mode

Otroci in moda

Zares, od rojstva do smrti zasleduje moda človeka, za vsako priliko, za vsako starost mu ustvarja oblačila, ki so modi podvržena in z njo stalni izpremembi. Tako se niti otroci ne izognejo tej svetovni veslesli, ki pa je — hvala bogu, se tolikan uvidevna, da gre naprej vzporedno z načinom sodobnega življenja in je torej vse, kar ustvari za otroke, praktično, higiensko in v svoji preprostosti lepo. Kajti otroku je treba zraka, svetlobe in prostosti v gibanju in vse to je moda tudi upoštevala.

Pa ne samo to, da morajo biti otroške obleke lahke, zračne, dovolj suhe in volj kratke — prenesti morajo tudi stalni čiščenje, ki mu bodo zlasti ob toplem vremenu podvržene, ko so na dnevnem redu igre na prostem. Biti morajo torej gladke, enostavne, da jih hitro operemo in polikamo ter iz dobrega tvoriva, da vse to stalno čiščenje tudi zdrži. Proč torej z volančki, cipkami, nabranimi deli in podobno navlaiko, ki so nam pri tem le v napoto! Primerno okrasje so n. pr. gube, ki obliko praktično razširijo in ki jih moremo hitro polikati ali mali žepi, ki so otroku obenem potrebni ali bel ali pikčast ovratniček, ki prijazno pozivi obleko in ki

ga lahko izmenjamo, če se umaže. Vsako drugo okrasje je nepotrebno, ker ovira otroka ali pa — kar je še slabše — zbuja

NAJNOVEJŠE MODNE TROKINE **MANUFATURA Soiran**

v njem vtis, da je v svoji nacičkanosti bolj ali od preprostejših oblečenih tovarišev in tovarišic.

Zadnje čase je za deklice jako priljubljena obleka z naramnicami, ki je nekakšen kompromis med celo obleko in krilom. Več pralnih bluz in pa takšna obleka nadomestujejo potem celo garderobo za šolo igrice in izlete. Večinoma imajo te obleke nagubana krila, kakor n. pr. obleka na naši skici, ki ima vrhu tega še naguban prednji del. Deklica jo nosi v zvezi

Kdor mnogo sedi

trpi večkrat radi neradne stolice. Dobro odvajalno sredstvo je Darmol. Je dobrega okusa in deluje brez bolečin. Vzemite zato tudi Vi Darmol.

DARMOL

s preprosto, pralno bluzico pastelne barve (1. skica.)

Iz surovega platna ali iz podobnega, trpežnega in pralnega tvoriva so kratke hlače, ki jih nosi deček pomlad za v šolo. Sem spada srcaja iz temnejšega pralnega tvoriva, ki se manj maže, kakor bela in ki v zvezi s svetlejšimi hlačkami posebno čedno učinkuje. Opremo pa jo z belim ovratnikom, z belo progno ob vratnem izrezu in z enakimi manšetami (2. skica.)

Lahka vsakdanja obleka za večje deklice je lahko iz pralnega, volnenega platna ali iz platna v lepi pastelni barvi. Ob vsaki strani života ima po dva prešita robova, ki se na krilu razpuščata v gube. Tudi rokavčki imajo ob zunanji strani dvojno prešito progno. Obleka je ljubko okrašena z garnituro iz belega, pikčastega tvoriva (3. skica.)

Mala »dečva« je iz enobarvnega platna živodre barve. Pridna mamica lahko pošlje nabrano krilce z vencem preprosto izvezenih cvetlic. V ta namen je seveda treba uporabljati prejšnjo, ki pri pranju ne izgubi barve. Tudi pičice na životu in krilcih, ki obrobijo ramena, so izvezene z večbarvno prejšnjo. Sem spada še bela, nabrana bluzica (4. skica.)

Tudi obleka deklice, ki komaj hodi, je opremljena s stranskimi gubami. Gube so pač letos moda za velike in male! Obleka ima prekriti bel ovratniček in je zapeta s štirimi gumbki (5. skica.)

Za slavnostne priliko nosi naša najmanjša obleka iz organdija, posutega z drobnimi cvetlicami. Kratko krilo je bogato nabrano in toli lahkonota, da je deklica v njem kakor: pisan metuljček. Male

gati z raztezalom, da je noga smuknila v čevlji. . . .

Dama: »Nu, potem se pravi, da mi je ta čevlji nekoliko tesen. . . .«

Prodajalka: »Milostiva, znano je, da se vsak čevlji, ko ga nekaj časa nosimo, uda. Tega ne smemo pozabiti posebno pri tem finem usnju, ki ga imate zdaj na nogi. . . .«

Dama: »Torej prosila bi vas za čevlji številka pet in trideset.«

Prodajalka: »Prosim, milostiva. . . . To je čevlji številka pet in trideset. . . . Ali se vam boljše prilaga od prejšnjega? . . .«

Dama: »Mnogo boljše! Ampak, povejte mi ali se ne bo preveč razširil, ko ga bom nekoliko časa nosila? . . .«

Prodajalka: »Milostiva, čevlji iz dobrega usnja se nikoli ne razširi, širijo se samo čevlji navadne kakovosti. . . . Dober čevlji mora trdno sedeti na nogi, da se lahko upre vanj, sicer se človek čuti nesigurnega v hojo. . . .«

Dama: »Nu, če imam ta čevlji delj časa na nogi, se mi zdi, da mi je za eno samo malenkost, recimo za en atom, premajhen. . . . A številka šest in trideset mi je zopet prevelika. . . . Kaj naj storim? Ali se ne bi dali čevlji številka pet in trideset malce razširiti? . . .«

Prodajalka: »Kadar ga boste nekaj časa nosili, se bo že malo udal. . . . Ampak milostiva ima priliko vsak čas zamenjati čevlje, če ji ne prija. To pri nas vedno radi storimo, da postrežemo našim kupcem. . . .«

Dama: »Ah, veste, kadar enkrat nekaj kupim, ne zamenjam rada nikoli več! Če se za nekaj odločim, najrajša ostanem pri tem. . . . Prosim vas, zavijte mi te čevlje. Imam namreč yta, da mi izvrstno prija. . . .«

Prodajalka: »Milostiva, dovolite da vam povem, da je pri kakšni številki časih lahko pomoč. Prosim, izvolite poskusiti ta čevlje. . . . Ali ne bi hoteli stopiti na nogo? . . .«

Dama: »Ah, iz te nesrečne številke šest in trideset mi bo zopet ušla peta, se bo jim! . . .«

Prodajalka: »Milostiva, da ne bo tako huč, milostiva. . . . Sedaj sem morala poma-

pentije v barvi cvetlice rabiše na okras (6. skica.)

Praznična obleka za dečka sestoji iz temnih hlač — v črni ali temnomodri barvi — in bele bluzice iz pralne svile. Hlačke so z belimi gumbi pripete na bluzico, ki ima s pisirano progno obrobljen ovratnik in manšetke (7. skica.)

Obleka večje deklice se že bolj opira na modo odraslim. Ima ob straneh života dve koničasto vstavljene, drobno nagubani prog, ki se na krilu razpuščata v širše gube. Pisirani so tudi rokavčki in pa mali ovratniček (zadnja skica.)

Zdravniška posvetovalnica

R. S.: Najboljši znak, da je opisana bolezen ozdravljiva, je ta, da se lahko ljudje ponovno inficirajo, kar ne bi bilo mogoče, ako bi še imeli kal bolezni v sebi. Vaše zdravljenje je zadostno, v čemer me posebno potrjuje število kur in pa negativni izvid vseh preiskav. Od te strani ne bi bilo nikake ovire za poroko. Da se pa popolnoma pomirite, vam svetujem, da si daste leto dni po zadnji preiskavi ponovno pregledati v istem pravcu, kot doslej. Za svojo osebo sem itak mnenja, da bo zopet vse negativno. Svetujem vam pa to samo radi vas. V tem sedanjem štadiju ne morete seveda nikogar okužiti.

A. V. P.: Ker mi ne sporočate, da čuti te kake bolečine pri uriniranju, sem mnenja, kolikor je sploh mogoče na daljavo reči, da je voda taka zaradi primed različnih soli, odnosno peska. Ako pa hočete biti v tem pogledu popolnoma na jasnem, bi bilo najbolje, da odnesete urin k vašemu zdravniku, da ga pregleda. Na podlagi pregleda vam bo pojasnil, kaj je temu pojavu vzrok in vam bo tudi predpisal odgovarjajočo dieto, odnosno zdravila.

L. M. Kranj: Obrnili ste se na napaden naslov. V tem pogledu bo imel pač prvo in zadnjo besedo profesor odnosno učitelj petja.

Iv. S. Lrč: Dasi ne krvavite, imate kljub temu hemoroide. Priporočal bi vam odvajalna sredstva in eventuelno hladne obkladke. Mogoče je pa tudi, da imate kak kožni lišaj, ali pa črvesne zajedalce. Eno kot drugo bolezen je težko odnosočno več ali manj nemogoče zdraviti z domačimi zdravili in bo treba končno le k zdravniku.

E. D. Jesenice: V vašem slučaju mislim, da bi bila zdravniška preiskava nujno potrebna. Vzrok krvavenja je lahko vnetje ali pa kaka tvorba na maternici. Naj bo vzrok ta ali pa oni, že z ozirom na slabokrvnost, ki se mora po takem obilnem krvavenju pojaviti, ne smete odlašati in pojdite takoj k zdravniku.

R. L. J.: Tudi jaz sem mnenja, da imate lišaj na prsih. Ne smete pa biti nestrpna in morate potrpeti, kajti zdravljenje te bolezni je včasih zelo dolgotrajno in mučno. Najbolje bo, ako greste ponovno k vašemu zdravniku, ki vam bo predpisal še kaka druga zdravila. V naravi bolezni je, da včasih šele kombinacija različnih zdravil vodi do uspeha.

H. J. J.: Ako nimate priljaja, pridejo kot vzrok razne druge bolezni, n. pr. posebne vrste golša tkiv. Basedowova bolezen, pa tudi druge. Ker ne vsebuje vaše pismo nikakih tozadevnih podatkov, iz katerih bi mogel sklepati na kako tako bolezen, vam tudi ne morem nič določnega odgovoriti.

Radenska priročna mineralna voda

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO z rdečimi srci!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

»Ali ste poročeni?« je vprašal ravnatelj moza, ki se je potoval za službo blagajnika.

»Dosele še ne,« je odvrnil ta.

»Potem mi je žal, ne morem vas sprejeti, ker hočem nastaviti samo poročenega moza.«

Popoldne se je kandidat zgledal v ravnateljstvu zasebnem stanovanju: »Ali vas smem prositi za roko vaše hčere?«

Prodajalka: »Ali smem milostivo prositi, da stopi k blagajni? Tukaj je blok za blagajničarko.«

Dama: »Moji stari čevlji se mi zdijo kar za dve številki preveliki. . . . Bojim se, da jih bom med potjo izgubila z nog. . . .«

Prodajalka: »Potem si dovoljujem dati ponuditi te vložke tukaj. Napravijo namreč noge precej manjše, vrhu tega pa čuvajo tudi svilene nogavice. . . . Ali smem dodati morda tudi par raztezal? . . .«

Dama: »Hvala lepa, ne bo treba, ne bi namreč rada novej čevljev že takoj v začetku take raztegnila, da bi mi potem padali z nog. Veste, imam smolo, da mi postane kmalu vsak čevlji prevelik. . . .«

Prodajalka: »To rada verjamem, milostiva! Saj tako drobcene, majcene nožice. . . . Skoro bi dejala, da nisem še nikoli videla manjših. . . .«

Dama (vzdihne tiho zase): »Pač. . . . Manjši od mojih nog so vedno. . . . moji čevlji. . . .«

M. Zoženko:

Treba si je znati pomagati

V občinski hiši je živila Maruša Korabova, zelo koketna ženska. In zelo mlada. Približno osemnajst let stara. Tudi precej afektirana je bila — in za meščansko ugodje dokaj sprejemljiva. Učila se je slabo. A tega ji tudi ni bilo treba, zakaj njen ideal je bil: ugažati moških.

Barvala si je obrvi in si pudrala kožo, parfimirala pa se je naravnost nezno. Če je dobila v roke kolinsko vodo ali kakšno drugo dišavo — obilvala se je s tekočino kakor morsa. Ne glede na skromno do-

ŠAH

Pretekli teden se je vršila v Zagrebu važna seja širšega odbora Jug. šah. saveza pod predsedstvom g. predsednika Nar. skupščine dr. St. Čirika. Za slovenske klubbe sta seji prisostvovala 1. podpredsednik saveza gg. univ. prof. dr. M. Kasal in prof. Sila. Na seji je bilo načelno sklenjeno, da savez sprejme Slov. šah. zvezo kot svojo podzvezo, za tehnično ureditev tega vprašanja pa je bil določen krajši rok. — Za naš nacionalni mojstrski turnir je bila sprejeta ponudba Rogoške Slatine da turnir izvede Turnir se bo začel najbrž sredi junija ter bo imel okoli 16 udeležencev, med njimi tudi goste iz inozemstva, predvsem iz Čehoslovaške. Ugotovljeno je bilo tudi razveseljivo dejstvo, da so že na razpolago denarna sredstva za našo reprezentanco za šah. olimpiado v avgustu v Stockholmu. S tem je udeležba naše reprezentance zagotovljena. Za sestavo našega moštva bo služil kot osnova predvsem turnir v Rogoški Slatini.

S turnirja v Ostendu poročajo listi še zanimive podrobnosti, kako je uspelo Grobu doseči delitev prvega mesta. Kar tri partije je dobil s tem, da so njegovi nasprotniki prekorajčili v dobrih pozicijah čas. Med temi nesrečnejši je bil tudi Keres, ki je radi neke pomote mislil, da ima še dovolj časa na razpolago.

Naš najboljši šahovski klub Ljubljanski š. k., je po trimesečnem trajanju zaključil svoj interni prvenstveni turnir. Zmagal je sigurno Furiani, ki je ves čas vodil ter dosegel brez poraza 12 točk iz 14 možnih. Slede: II. Marek 11, III. Sikošek 10, IV. Preinčalk 9½, V. inž. Weiss 9½, VI. Muzlovski 8, VII. Matcencovič 7, Cibic 6½, Kumelj, Peterman, Samec 6, Mlinar 5½, Samobor 4½, prof. Čop 3½, dr. Sever 1.

Na turnirju v Pragi je dalo žrebanje sledečo razvrstitev: 1. Prokop, 2. Foltys, 3. Keres, 4. Hromadka, 5. dr. Trifunović, 6. Eliskases, 7. Opočensky, 8. Pelikan, 9. gđ. Grafova, 10. Zinner, 11. Dobias (pseudonim Boleslav), 12. Gilg. Po 2. kolu vodi Keres z 2 točkama, sledita Eliskases in dr. Trifunović z 1½. Dr. Trifunović je v 1. kolu pokvaril dobljeno pozicijo s Pelikano na remis, v drugem je porazil gđ. Grafovo.

S turnirja v Margate-u je še naslednja partija.

Sicilijanska obramba.

Bel: Dr. Aljehin

1) e2 — e4

2) Sg1 — f3

3) d2 — d4

4) Sf3 : d4

5) Sb1 — c3

6) Lc1 — g5

Črni: Foltys

c7 — c5

Sb8 — c6

c5 : d4

Sg8 — f6

d7 — d6

Sedaj je to »modna varianta« v sicilijanki. Eno prednost ima sigurno: da prepreči »zmajevo« varianta« (g6 ter Lg7), ki je včasih lahko belemu neprijetna.

Dr. Aljehin sam je svojčas uvedel tu z uspehom potezo 7) Sb3, nakar pa so pozneje je našli za črna močnejši odgovor v a6 ter nato Lc7. Novost, ki jo z Lb5 dr. Aljehin poskuša, vodi ob pravilni obrambi pač samo do enake igre, ima pa prednost, da stavlja nasprotnika pred še neznane probleme.

Črni: Lc8 — d7

h7 — h6

g7 — g6

Lf8 — e7

Dd8 — c7

Bel: f2 — f4

Črni je z enostavnimi potezami dosegel enako pozicijo.

12) f2 — f4

Seveda ima pozicija še svojo ostriro: eventualno bo poskušal beli napad na kraljevo krilo, kjer je sedaj stoji agresivno; ali pa se bo spravi nad slabega kmeta d6, ki se ga črni ne bo mogel dobro izbežati, ker beli preprečuje osvobodilno potezo d5. Vseh teh nevarnosti pa se je bilo s hladnokrvno igro (0 — 0, Tf8 ter Se8 ali Sa5 — c4 najbrž mogoče ubraniti.

12) g7 — g5?

Črni pa mesto tega nervozno poskusi z napadom.

13) Lh4 — g3!

Res ni šlo 13) fg5 : hg5, 14) Lg5 : d5! ter na 15) g3 potem Se4 : , na 15) Lf4 pa Dd6 + z boljso pozicijo. Kombiniral je torej črni pravilno. Beli pa se njegovi kombinaciji enostavno izogne in obdrži boljso pozicijo.

13) g5 : f4

14) Tf1 : f4.

Beli hoče hitro izrabi odprto linijo.

14) Se6 — c5

Črni je res dobil lepo polje za svojega skakača.

15) Dd1 — f2

16) Tf4 — f1

Grozilo je 17) Lh5, kar je bilo treba preprečiti. Da pa je črni prišel rokirati v zelo oslabiljeno pozicijo na kraljevem krilu, dokazuje, da je bila njegova 12. poteza pozicijsko zgrešena.

17) Lc2 — h5

17 — f6

Središče črna izgleda sedaj nekočeno čudno, omogoča pa še dokaj živahen pasiven odpor. Seveda beli kmet e4 drži vse tri nasprotnke kmete.

18) Lg3 — f4

19) Tal — e1

20) Tel — c2

Kg8 — g7

Dc7 — c4

Beli seveda noče menjati dam. Njegova dama hoče predvsem pomagati pri napadu na točko h6.

20) Ld7 — e8

21) Lh5 : e8

22) Df1 — c1

23) h2 — h3

24) Kg1 — h1

25) Dc1 — e3

26) Sb3 — d4

27) b2 — b3

28) Sc3 — a4

Ni šlo b5, 29) Sb6, Dc7, 30) Lg5 : ter Se6 : Obenem pa je sploh grozilo 29) Sb6.

29) c2 — c4

Beli vedno bolj ojačuje svojo pozicijo, med tem ko črni ne more več ojačati svoje obrambe. Sedaj grozi beli Tc2 ter nato c4 — c5.

29) Dc8 — d7?

Napaka v slabši poziciji, ki omogoči belemu, da razbije sovražno središče ter hitro odloči partijo.

30) c4 — c5!

Seveda ne dc5 : , 31) Sc5 : ter Lg5 : in Se6 :. Beli pa je tudi grozil dc6 : ter Sb2 in Sc4.

31) Lf4 : g5

32) c5 — c6!

Tudi na Se6 : bi prišlo 33) Sc5.

33) Sa4 — c5

34) Sc5 : e6

S kmetom e6 je padla opora črne pozicije. Kmetje f6, c6 in d5 so postali slabi, obenem se je belemu odprlo važno polje f5.

34) Tg5 — g3

Omogoči še eno elegantno kombinacijo. Pa tudi po Tg5g, 35) ed5 : , 36) Sf4, Tg3, 37) Dd2 : s grozijo Sf5 je bil črni izgubljen.

35) Dc3 : h6+!

36) Sd4 — f5+

37) Sf5 : d6

38) Tf2 — f1

39) Sd6 : e4

40) Se6 : d8

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Po Td8 : , 41) Tf6 : nima seveda z dvema kmetoma manj nikakih izgledov na rešitev.

41) Kh7 : h6

Kh6 — h7

Se5 — d3

d5 : e4

Tg3 — g6

Črni se vda.

Opica ugrabila človeka

Dramatičen doživljaj v sumatranski džungli — Opasno srečanje z »gozdnim človekom«

Dunajčan Emil K. vodi že dolga leta podružnico neke velike holandske izvozne trgovine na Sumatri. Vsako leto obišče svoje rodno mesto in tako je storil tudi pred kratkim. Ob tej priliki je pripovedoval svojim znancem nenavadno zgodbo, ki ga je doletela v sumatranski džungli.

V poletju lanskega leta je napravil inspekcijsko potovanje

na eno izmed velikih plantaž svoje tvrdke v notranjosti dežele. Bil je s svojimi spremljevalci kakšnih sto kilometrov od te plantaže, ko mu je pridiral na konih naproti trop malajskih poljskih delavcev, ki so bili o njegovem prihodu obveščeni. Že od daleč je mogel iz njihovih

razburjenih kretenj

spoznati, da se je bilo zgodilo nekaj nekega nenavadnega. In res, ko so se srečali, so mu začeli delavci vsi zasopljeno pripovedovati zgodbo, kakršne ni bil pričakoval.

Dva dni prej so štirje delavci z vozom potovali skozi pragozd, da bi pripeljali žive iz sosednje naselbine. Samo trije so se vrnili. Skupina se je vračala po stezi, ki so jo bile napravile

črede slonov skozi pragozd

Imeli so večji del poti že za sabo, ko so se konji zdrznili in obstali. V naslednjem trenutku so delavci v neposredni bližini opazili mogočnega orangutana, ki jih je z napol zaprtimi očmi opazoval pol radovedno, pol boječe. Pripravili so puške, toda

streljati niso hoteli.

ker so menili, da jim »gozdni človek« ne bo storil nič hudega in ga niso hoteli razdražiti, če bi ga ne zadeli. Nenadno pa je segel orangutan po vozniču Togu, ga strgal z voza in splezal z njim na najbližje drevo. Še preden so premagali svojo grozo, je kosmata, rjasta žival izginila v šumi in slišali so še samo od daleč obupne Togoove

krike na pomoč

K. je takoj sklenil, da bodo nesrečneža poiskali. Že naslednje jutro je dal pripraviti čolne za daljše potovanje po mogočnem reki, ki je rezala pragozd. Odveslali so nato proti nekemu delu pragozda, kjer so vedeli, da je dosti orangutanov.

Štirinajst dni so veslali skozi šumo, se tu in tam ustavljali ter iskali. Opic so videli mnogo, toda nič ni kazalo, da je v bližini tisti orangutan, ki je bil

ugrabil človeka

Na dan, ko so bili že na svojo žalost sklenili, da končajo to iskanje, pa je prišel h K. eden izmed njegovih malajskih spremljevalcev, ki so bili še enkrat odšli na ogled v pragozd ter mu ves prepoten povedal, da je odkril Togo.

Cim so se vsi zbrali, so odšli pod vodstvom tega Malajca z vso previdnostjo proti ne preveč oddaljeni iasi, kjer bi naj

bil ugrabljeni mož. Res so zagledali sredi jase ogromno drevo, v katerega krošnji je bil

orangutan spletel svoje gnezdo.

Ob gnezdu je čepela mogočna opica, poleg nje pa temna postava, ki so jo spoznali za Togo. Iz gozda pa niso hoteli stopiti na jaso, da bi jih zver ne zagledala prezgodaj. Odločili so se za čakanje.

Deset ur so tako prežali, preden je opica splezala z drevesa, očitno z namenom, da bi odšla po hrano zase in svojega ugrabljenca. Cim se je žival zadostila približala,

so počili strel.

Opica se je zgrudila, takoj nato se je dvignila in se opotekla z divjim rjovenjem proti rešiteljem. Ni pa prišla do njih, kajti prej se je zopet zrušila in obležala mrtva, a ugasle oči so ji bile uprte v gnezdo.

Rešitelji so našli Togo živega, toda skoraj zmešanega. Mršav je bil

kakor okostnjak.

Počasi se je zbral, a ni mogel podati jasne poročila o tem, kar je bil v vseh teh dneh doživel. Orang je bil skrbel zanj, kolikor je vedel in znal. Prinašal mu je sadike in mehke korenine, enkrat na dan ga je nesel tudi do bližnje reke, da se je napil. Zdravnik, ki je Togo preiskal, pa je ugotovil, da je imel nesrečnež tri rebra zlomljena. Nežneje pač zver s svojimi mogočnimi šapami ni znala ravnati s svojo živo igračo.

Umetne stanice

Ze mnogo učenjakov je skušalo ustvariti umetne stanice, da bi na njih proučevali življenje v njegovi praobliki. V marsičem je tudi uspelo posneti značilna dogajanja v živih stanicah. Odkrili so mešanice nežnih snovi, v katerih so opazovali tiste pojave kakor v živih stanicah. Takšne umetne stanice se lahko gibljejo, množijo z delitvijo in celo rasejo.

Nekatere izmed teh tvorb sprejemajo kisik in oddajajo ogljikovo kislino, lahko bi rekli, da dihaajo. To, kar manjka umetnim stanicam, pa je stanično opno, ki izbirčno propuša v stanico potrebne snovi, nezaželenje pa odklanja, ki pri tem razpada, a se tudi neprestano obnavlja. Ta lastnost staničnega opna je tako skrivnostna, da se bavi posebna stroka fiziologije z njenim proučevanjem.

Kako bo z letošnjim poletjem?

Po sončnih pegah sodeč, se nam obeta hladno in deževno poletje

Trajni pritok toplega zraka je dajal zadnji zimi v Srednji Evropi poseben značaj. V normalnih letih je Barentsovo morje posebno v svojem vzhodnem in severnem delu, pokrito z ledom. Tu je izhodišče za valove mrzlega zraka, ki potujejo pozimi preko severozapadne Rusije in Finske ali Skandinavije proti Srednji Evropi. V letošnji zimi pa je topli zrak, ki se je cele mesece neprestano pretakal z Atlantskega oceana preko Zapadne in Srednje Evrope, skozi Skandinavsko in Finsko proti Lednemu morju, odpravil hladni zrak v evropskem predelu polarnega morja proti zapadni Arktidi, od koder je mraz prehajal v Severno Ameriko.

Tako je prišlo do nenormalne toplote, ki je vladala od začetka februarja v evropskem predelu Lednega morja in je dosegla v januarju svoj višek. Zavoljo te toplote je bil ta predel tečajnega morja do razdalje 500 do 600 km od tečaja večinoma brez leda. V februarju je postajala tu temperatura spet normalno zimska, ki se je pa izoblikovala na daljnem severu šele v marcu.

Spričo nenormalnih razmer letošnje zime nastaja vprašanje, kakšno bo letošnje poletje. K temu bi bilo pripomniti, da je iz poteka prejšnje letne dobe vedno težko sklepati o značaju letne dobe, ki sledi. Vreme tople letne dobe zavisi od popolnoma drugih faktorjev nego v mrzlem letnem času, v prvi vrsti pa od lege in akcijske sile azorskega maksima ter od položaja v vzhodnem grenlandskem morju. Če je azorski maksimum zelo močan, tedaj so poletja suha in vroča, če pa ima premoč polarni mrzli zrak ob vzhodni Grenlandski, tedaj prinašajo atlantske depresije hladna, deževna poletja. Za sedaj je še prezgodaj, da bi mogli reči, kateri izmed obeh elementov, ki dajeta poletjem svoj značaj, bo prevladoval. Pomlad je prehodni čas, ki je vsaj v svojem začetku še preveč neuren, da bi mogli po njem z gotovostjo sklepati, kam bo obrnil jeziček vremenske tehtnice.

Pomlad je potekala doslej sicer prilično normalno, vendar je značilna po nesprenmenljivo živahnem delovanju atlantskih ciklonskih tvorb, ki drugače baš v tem letnem času zelo popuste. To neprekinjeno nastajanje ciklonskih tvorb je bržkone v zvezi z ojačenim delovanjem sončnih peg. Kakor znano se bližajo maksimalnemu nastajanju sončnih peg, ki ga je pričakovati za 1938/39. Raziskovanja mnogih učenjakov, posebno Rusov Šostakoviča in Rosenbauma, so dognala, da prinašajo leta pred visokom sončnih peg pretežno hladna, deževna poletja. Zadnja viška sta bila l. 1928. in 1917. in pred vsakim teh viskov smo imeli po pet bolj ali manj hladnih in mokrih poletij, to je v letih 1912. do 1916. ter 1923. do 1927. Seveda pa so se ta poletja

za različne dele Srednje Evrope še vedno dovolj razlikovala med seboj.

Vsekako pa bi bilo sklepati, da smo ta čas v sredini skupine hladnih in deževnih poletij, kakršno bo tudi letos. Bržkone bo pomlad v svoji zadnji tretjini kolikor toliko normalna in bo prinesla morda že zgodaj v maju periodo poletne vročine, toda poletje se bo potem zopet skazilo. Takšna poletja potekajo le redko brez hudih neurij in poplav in lahko se bo zgodilo, da bo letošnje poletje v tem pogledu sličilo poletju l. 1927.

Slepar z 88 zaročenkami

Eno je celo pripravil do tega, da je bila voljna sodelovati pri njegovih zločinskih podvigih

29letni Dunajčan Karl Gallinger, ki se izdaja za trgovca, a je v resnici eden najbolj nevarnih sleparjev, je dolezel izzvalil iz 88 žensk in doletel mnogo denarja, obljubljal jim zakon.

Lanskega marca je otciganil neko služkinjo Leopoldino L. za vse njene prihranke v znesku kakšnih 50.000 Din. češ, da bo s tem denarjem zgradil zanj in zase udoben dom. Kmalu nato so ga zavoljo podobnih primerov iz prejšnjega časa prijeli. Njegova zadnja žrtev Leopoldina je ob istem času izginila brez sledu. Gallingerja so osumili, da jo je umoril. Toda med sodno razpravo se je Leopoldina sama javila in je skušala sleparja s svojimi izpovedmi celo bolj razbremeniti. Obsodili so ga na 18 mesecev, pa je pobegnil še pred nastopom kazni in je živel od lahkovernosti žensk, ki bi se rade poročile. Večinoma je stanoval pri Leopoldini, ki ga ni mogla zapustiti, čeprav je dobro poznala vse njegove zločinske podvige.

Pred nedavnim se je odpeljal v Gradec, kjer je iz neke služkinje, ki se je isto tako imenovala Leopoldina, na isti način izzvalil denar. Med tem ko je dekle v nevestini opravi s svatji čakalo nanj je mož ušel na Dunaj. Tu so ga končno prijeli in mu prisodili še 15 mesecev. Preden so ga oddali v ječo, je simuliral težko bolezen in mu je

ZA POMLAD

NOVA OBLEKA — NOV PLAŠČ!
Lepo sortirano zalogo blaga vam nudi
tvrdka.

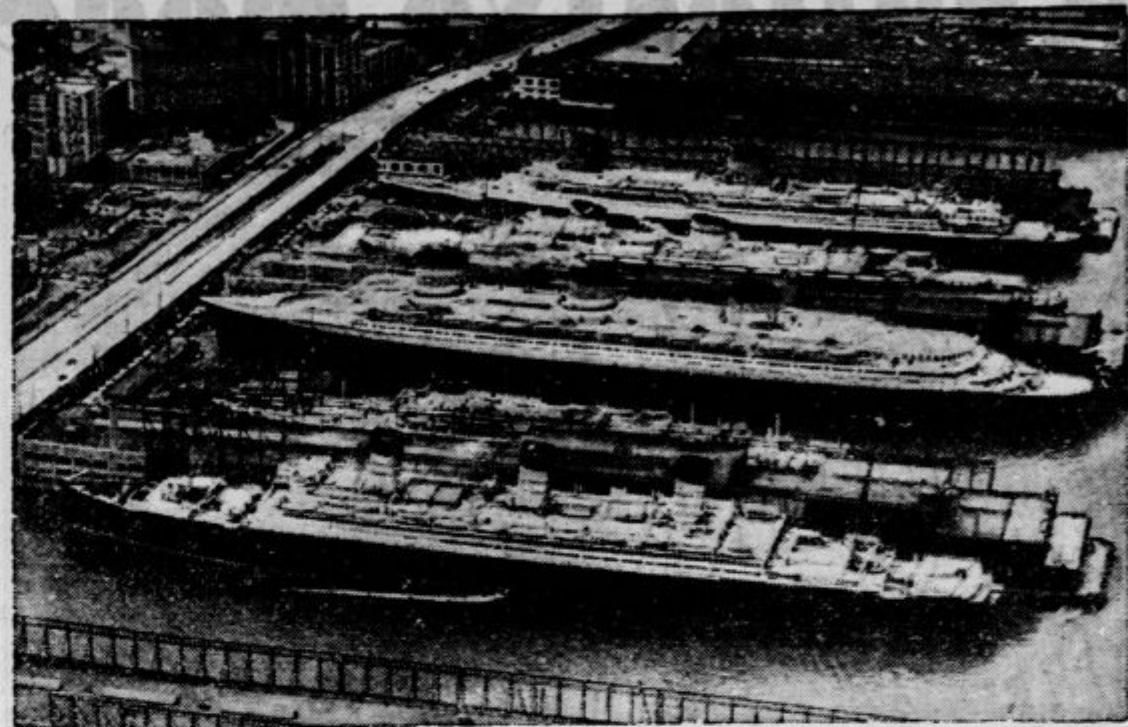
DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA, Aleksandrova c. št. 7
V zalogi tudi izgotovljena oblačila
ali pa se na željo izgotove tudi po
meri.

Kolonizatorsko delo v Afriki

Italija je začela urejevati v okupirani Abesiniji v področju velikih jezer moderne ceste. Na sliki vidimo valjar na delu

Pet ladij, ki obvladujejo Ocean

V njujorskem pristanišču so nedavno fotografi napravili redek posnetek, sliko petih največjih ladij, ki oskrbujejo potniški promet med Evropo in Ameriko. Te ladje so: Berengaria (52.000 ton), Georgic (28.000 ton), Normandie (82.000 ton), Rex (51.000 ton) in Europa (50.000 ton). Manjka torej samo še »Queen Mary«, ki je tedaj ni bilo v Ameriki

Si mož ali cunja?

Klasificiraj se sam! — Nova angleška družabna igra

Tu vam predlagamo spet eno izmed družabnih iger, kakršne imajo radi posebno na Angliškem. Možem damo priliko, da ugotovite, ali so sploh možje ali pa — cunje.

Zamislite se odkritosrčno nad naslednjimi dvajsetimi vprašanji. Ko ste to storili, klasificirajte sami sebe. Dajte si na vsako vprašanje primerno število točk, od 0 do 4. Cim bolj ste možati v kakšnem pogledu, tem manj si dajte točk. Če dosežete potem skupaj nad 65 točk, ste cunja, kompletna cunja. Pri 50 točkah ste še precejšnja cunja, 35 točk je že precej možato, 16 točk je silajno, če pa ne sešeteje niti 16 točk, potem ste bodisi mož, kakršnih je le malo na svetu, ali pa navaden lažnivec... Ki laže zavestno celo samemu sebi...

1. V kolikšni meri se tresete, če vidite kri?
2. V kolikšni meri postanete nervozni ob misli, da vam bodo izdili zob?
3. V koliko se bojite tega, da bi v temi ali ponoči osteli sami doma?
4. V koliko se dajete vznemirjati po miših, stenah ali kačah?
5. V koliko ste plahi, če se seznanite z neznanim človekom?
6. V kolikšni meri vpliva na vas, če vas kdo ne mara in to reče ali pa vam da spoznati s svojimi dejanji?
7. V kolikšni meri se dajete vplivati, da bi začeli v filmu ali gledališču jokati?
8. Kako prenašate bolezen?

9. V kolikšni meri se uprete agresivni osebi, ki bi vas hotela pripraviti do dejanja, katerega sploh ne bi hoteli izvršiti?

10. S kolikšno lahkoto se daste pregovoriti, da bi komu posodili denar?

11. V kolikšni meri popustite samemu sebi, če bi morali storiti neko delo, pa nimate zanj nobene volje?

12. V kolikšni meri popustite, če vas hoče nekdo, ki ga ljubite, pripraviti na svoj način do tega, da bi nekaj storili, česar ne bi smeli storiti?

13. V kolikšni meri izgubite pogum, če vam neka stvar takoj ne uspe?

14. V kolikšni meri mislite, da je življenje težko, nepravilno ali grozovito?

15. V kolikšni meri dopuščate, da bi bili drugi ljudje do vas nepravilni, da bi vas goljufali ali da bi se vedli sebično do vas?

16. V kolikšni meri se dajete vplivati po mnenju, domislekih, teorijah ali muhah drugih ljudi?

17. V kolikšni meri zahtevate — celo na deželi ali na počitnicah — ves moderni komfort?

18. Kako bi prenesli, če bi vas neka žena, ki jo ljubite, zapustila zavoljo drugega?

19. V kolikšni meri se bojite groma in bliska?

20. V kolikšni meri ste boječi, če bi morali govoriti pred skupino ljudi?

Rekordni požeruh

Posledice poljubnega obeda za 50 centov...

V Chicagu je neki možakar, kar se tiče teka in množine pospravljenih jedi, postavil vse dosedanje rekorde v senco. To je 21letni William Gusan.

Mladi mož je v izlozbi nekega podjetnika, toda po vsej kriliki malo nepredvidljivo, da je v izlozbi za 50 centov vsak lahko pojedl, kolikor na svojem sedežu prenese. To si ni dal dvakrat reči. Plačal je svojih 50 centov in je v nekoliko urah snedel dva krožnika krompirjeve juhe, štirinajst porcij svinjske pečenke s solato in drugimi prilogami, štiri

porcije jajčne jedi s špageti, pet celih tort, tri krožnike mešane solate, tri čespljeve pudinge, 4 štručke mlečnega kruha, dve porcij hladetina, pet steklenic paradiznega soka, kozarec posušenih sliv, porcijo sladoleda, pet skodel kave in dve skodeli čaja.

Gusan bi bil jedel še naprej, toda tedaj je začel natakati stankati, češ, da je že na smrt utrujen. Gusan se je oddaljil nato z nezadovoljnim obrazom. Menil je, da so ga osleparili, kajti za 50 centov bi bil lahko pojedl še veliko več.

Prvi lahkoživec v Rusiji

Zasnovani atentat na Stalina in Vorošilova — Poneverbe iz državne blagajne — Zasliševanje v Lubjanki — Dragoceni kožuhi prijatelje rdečega rablja

V kratkem se bo začela obravnava proti bivšemu šefu GPU Henriku Jagodi. Višji državni pravdnik sovjetske unije je že sestavil obtožnico proti njemu in moskovski listi jo priobčujejo.

Obtožnica je seznam Jagodovih grehov združila v šest točk. Pred vsem mu očita, da je

pripravljaj zaroto

in ko ta ni uspela, je začel pripravljati načrt za atentat na Stalina. Ta atentat naj bi se izvršil s peklenimi stroji. Z osmi generali, ki so že aretirani, je izdelal načrt za vojaški upor. Med drugimi osebnostmi naj bi umoril tudi maršala Vorošilova, Jagoda pa naj bi postal vrhovni

poveljnik rdeče vojske.

Mož je nadalje po obtožnici poneveril za poldrugi milijon rubljev državne denarja. Ker je vedel, da so njegovi dnevi kot poverjenik za pošto in brzojav šteti, je spravil v inozemstvo velike vsote denarja in mnogo liapa. Vse to je spravljeno sedaj v nekih velikih filadelfijskih bankah. Jagoda je hotel doseči, da bi ga poslali na vojaško inspekcijsko potovanje na Daljni Vzhod, odkoder bi skozi Mandžursko in Japonko

pobegnil v Ameriko.

Ko so ga aretirali, so ga zasliševali v isti sobi v Lubjanki, glavnem stanu politične tajne policije, kjer je prej sam z vsemi pripomočki izsiljeval iz svojih žrtev priznanja.

Nekatere podrobnosti, ki so že sedaj znane, kažejo, kako velika odkritja o delovanju GPU utegne prinesiti razprava proti bivšemu šefu te organizacije. Ta mož je med drugim dal aretirati in usmrtiti 34 »kontrarevolucionarjev«, ki so bili v resnici prepričani komunisti, a so bili na glas pripovedovali, da vodi Jagoda zapravljivo in

razkošno življenje,

da prireja orgije in uporablja državni do-

nar za svoje osebne namene. Njegova oficialna plača je znašala mesečno 2400 rubljev, toda na razpolago je imel ogromne vsote za podkupnine in druge namene, glede katerih ni bil

pod nobeno kontrolo.

Samo enkrat ga je hotel neki sodnik pozvati na odgovor. Kovinar Džervolski se je bil v kantini Putilovih delavnic, kjer je bil Jagoda nekoč sam nameščen, pritoževal, da nosijo Jagodeve prijateljice dragocene kožuhe in zaplenjene dragocenosti aristokratov, da prireja Jagoda vesele

noči s šampanjcem.

med tem ko rusko ljudstvo strada. Vanjo Džervolskega so aretirali, priti bi moralo do javne razprave, da bi z »obrekovanjem stebrov komunizma« statuirali eksempl. Preiskovalni sodnik Akselovič je zaslišal veliko število prič in je nabral veliko obtežilnega gradiva proti — Jagodi. Preden pa je prišlo do razprave, je Akselovič nedavno umrl in sodni akti so izginili. Džervolskega so našli

v njegovi celici obešenega.

Njegova žena Jelena, članica komunistične stranke in pisateljica več šolskih knjig, je ob njegovem pogrebu napravila škandal: povedala je javno na ves glas, da so njene moža umorili, da bi zakrili Jagodove grehe. Prijeli so tudi njo in jo zaprli v blaznico. Čez leto dni je tam baje zares znočila in izvršila samomor.

Jagoda je med tem nadaljeval s svojimi terorističnimi akti. Kradel je državni denar, prirejal orgije in se je ponašal s tem, da je »prvi lahkoživec« v proletarski državi. Njegova žena je šele po njegovi aretaciji zvedela, da je imel nič manj nego

štiri prijateljice istočasno. ki so trenutno tudi zaprte. O Jagodovi ženi pa je tudi znano, da je izvršila samo-

mor in da je ostavila pismo, ki očita Stalinu, da je Jagoda samo njegova žrtev. Kakor je videti, se kopiči gnoloba v komunistični državi na vseh straneh do neba.

Hubertus milo,
res domače,
slovensko milo!

A NEKDOTA

Nekega praškega kritika so vprašali kaj misli o igralci K. »O, s to pa sva že skupaj spala,« je odvrnil. Vse je bilo ogorčeno. »Namreč ona nedavno tega pri liricnem prizoru v Claudelovem delu na odru, jaz pa spodaj v parketu,« je pripomnil kritik.

VSADAN ENA

»Gospod doktor, moja žena trpi na histenji, hipohondriji, nevralgiji, neurozi in nevasteniji.«

»Za božjo voljo, odkod pa ima vse te bolezni?«
»Z lekssikona, v katerem je citata o vsaki bolezni.«
»Le Montaigne!«

Ne boš več kadil, prijatelj?

Takojšnja abstinenca je koristnejša kakor počasno odvajanje

Odvadil se boš kajenja, prijatelj? Prav. Likerja, črna kava, slaščice — nu, ne rečem, človek se z njimi ne zastrupi, toda vsa ta reč je zdravemu človeku nepotrebna. A kakor črv, ki uničuje zdravo drevo, je nikotin. Ne samo zdravje, tudi žep strahovito razjedajo. Sleherni dan izprazni mošnjiček za 5 do 20 dinarjev, prav pogosto do zadnje pare. Kolikokrat skeli po njem buča, kolikokrat se nam ustavi najboljša jedl Zakajena so — zlasti pozimi — stanovanja in pisarne. Mar je družinskemu očetu, če krevhajo otroci, ker jim spečim puha pod nos in jim draži rahla pljuča? Mar je prijatelj, če tiho preklinjaš, da se hodiš na hodnik zračiti, ker ne moreš izdržati v zakajeni pisarni? Reci le besedo, takoj bo užaljen in bo konec prijateljstva vsaj za teden dni. Če si sam kadilec, bodi pripravljen, da bo sleherni dan seglo pet, deset rok v tvojo dozo. A kadar boš sam pri kraju z zalogo, boš moral zbrati vso svojo ponižnost, da poprosiš prijatelja za čik, — in ga seveda ne boš dobil, kajti vedeti moraš, da je tvoj prijatelj vselej večji siromak od tebe.

je skupina priložnostnikov, drugi pa so nikotiniisti, ljudje enake vrste kakor alkoholiiki in morfinisti. Samo pri nikotiniistih lahko govorimo o posledicah, ako se začnejo odvajati tobaka. Nikotinizem in pojavi abstinence — to sta dva pojma, ki spadata ozko skupaj.

Prvo je vprašanje, kakšen je notranji proces, o katerem sodimo, da ga povzročajo posledice abstinence. Gotovega žal o tem ne vemo nič. Sodimo lahko samo, da se je organizem ljudi, ki nagibajo k boleznim in bolečinam, tako navadil na gotovo nasičenje z nikotinom, da kmalu potem, ko ni več rednega dotoka tega strupa, tudi ni več kemičnega ravnovesja v živčnem ustroju. To so abstinence pojavi nasproti dejanskemu učinku nikotina. Pri priložnostnih kadilcih ni govora o kakršnem koli kolebanju ravnovesja v organizmu.

Nadaljnje vprašanje je, kakšni so posamezni pojavi abstinence. Italijan Buccelli je nekoč pravilno govoril o tem, da predstavljajo abstinence pojavi nekakšen »negativ« žep preostanek zastrupljen z nikotinom. Tako je mogoče razumeti, da ta ali oni nikotiniisti po opustitvi tobaka težko prebavljajo in odvajajo, kajti prej je zastrupljanje z nikotinom vedno močno dražilo črevesne živce in črevesne mišice. Kdo drugi začuti po opustitvi kajenja neprijeten nemir in je naenkrat precej razburjen. Prej je pač nikotin, kakor narkoza ali mamilo, krotil in pomirjal razdražene živce, zdaj so pa naenkrat sproščeni.

Ni mogoče, da bi tu obravnavali različne pojave in majhne posledice. Zadržimo se, če povdarimo, da so praktično lahko pri tem udeleženi vsi organski sistemi: utripanje srca je lahko počasnejše ali nepravilno, krvni pritisk postane močnejši, tek je lahko izdatnejši, ali pa sploh nekaj časa ne poželite hrane, zmanjša se količina sluzi, večkrat vas dere zgaga, ali pa se čutite prenasršeni, nastopi lahko potrtost, neprijeten nemir in še kaj slničnega.

A kakorkoli so lahko pojavi različni, prav tako je treba na drugi strani povdariti, odločno povdariti, da se nikotiniisti ni treba bati resnejšega stanja, še celo ne takega, ki bi ogrozilo življenje! Ali hočete velikih dokazov? Prosim, pogledajte samo v kaznilnice. Dunajski

zdravnik dr. Hofstätter je nedavno objavil, kako so mu vsi kaznilniški zdravniki izrečno zatrdili, da še prav nikoli niso pri kaznjencih, ki so pač večidel nikotiniisti, opazili kakšnih resnih posledic, čeprav je bila popolna abstinenca takoj z nastopom kazni izsiljena.

In to nas vodi k poslednjemu, najvažnejšemu vprašanju: Kaj je koristnejše, ali nenadna prekinitev kajenja, ali pa počasno odvajanje? Ni mogoče dovolj poudariti, da je nenadna prekinitev neprimerno koristnejša, kakor vse odvajalne metode, pa naj so še tako pametne in dobrohotno premišljene. Še vedno se je pokazalo, da se odvajanje pri vsakdanjem zmanjševanju količine tobaka mnogo lažje izmisliti, kakor pri nenadni, odločno prekinitvi. Volja, odločitev, da ne boš več kadil, se lahko zlomi, ako zavlečeš odvajanje na več dni ali celo na več tednov. Vedno se ponavljajoči, četudi zmanjšani užitek nikotina pač prelahko spet vodi k slabosti in popuščanju. Pri tem pa tudi nikar ni treba misliti, da se morebitne posledice abstinence pokažejo v milejši obliki. Nasprotno, — čim dalje zavlačuješ končni obračun, čimdalje šteješ gume in se v domišljavi poži žalostnega Hamleta izprašuješ: kaditi ali ne kaditi, čim dalje se sam mrcvariš, tem slabše se počutiš, tembolj si zagrenjen. Da, marsikateri nikotiniisti občuti takšno počasno odvajanje kot neprijetno mučeništvo.

Kakšna je torej naša končna sodba? Prvič, če se hočeš odvaditi kajenja, potem se odloči za to v enem dnevu. Drugič, ni mogoče tajiti posledic, ki nastopijo z abstinenco. Toda — tretjič — po vseh dosedanjih opažanjih niso vse te posledice prav nič hude in nikakor ne ogrožajo življenja.

Treba je torej le želeti, da se v prid ljudskemu zdravju in v prid zdravemu pokolenju odločijo vsi trezni možje — še bolj pa seveda ženske — h končnemu obračunu z nikotinom. Nikar ne pozabite, da je nikotin v svoji strupenosti popolnoma enakovreden bratcu pruske kisline. Po takem moramo pač uprjeti, da je čudno, če ljudje, ki se sicer toliko brigajo za dobro prehrano, spet uničujejo vse pridobitve koristi z uživanjem tako škodljivega strupa.

Jetiki — boj!

Kako se okužimo s tuberkulozo

Kochovi bacili pridejo v človeka z vdihavanjem okuženega zraka ali pa z različnimi okuženimi predmeti. Neposredno ali primarno se naselijo v ustih, v nosu, v pljučih ali v želodcu.

V ustih se vsidrajo v sluznici, pridejo v mezovalnice in po teh nadaljujejo svojo pot v žleze. Te zatečejo in skušajo obdržati sovražnika ter ga uničiti. Zato vidimo veliko otrok s povečanimi in trdimi žlezami pod spodnjo čeljustjo in ob strani na vratu. Če se ne posreči krvnim telescem uničiti prodirajočih bacile, se žleze sčasoma zgnojijo in gnoj išče izhoda skozi kožo, kar imenujemo skrofuloza. Ker pa posredujejo to jetiko žleze, se imenuje posredna ali sekundarna.

Ti otroci so se okužili z bacili v dlesnu (zobno meso gnilih zob); tam so našli bacili ugodna tla za pomnoženje in prodiranje. Organizem jih je ustavljal v podčeljustnih žlezah in začel izdelovati protistrup. Če so se pa naselili v nosni sluznici, tedaj se razširjajo v podobni metulja po koži, najprej navadno na nosu in čez obe lici in to tuberkulozno obolenje imenujemo kožno tuberkulozo ali lupus.

Navadno in najpogostejše pa vdihavamo bacile jetike v okuženi bolnikovih sobi v pljuča in se tam najprej naselijo v žlezah, ki se nahajajo ob vstopu bronhov (zračnih pljučnih cev) v pljuča. Tudi tam zatečejo žleze in rentgenološko se vidi na tem mestu senca, ki jo te povečane žleze povzročajo. To imenujemo povečan h-

lus. Od tod najprej prodirajo bacili po mezovalnicah ob bronhih v dotični krpi osobito proti vršičku pljuč. Tam se navadno zaradi neugodnih anatomskega razmer začnejo razvijati in ugonabljati pljuča. Istotako pa lahko pljučni vršiček oboli posredno od vratnih žlez, katerih pot se otipa kot rožni venec na zunanji strani vratu do ključnice in pelje dalje pod njo, prodre do pljučne mreže, ki se vname (vnetje pljučne mreže vršička) in nato preide obolenje v pljučni vršiček sam.

V neugodnih življenjskih razmerah se specifični katar pljučnega vršička hitro razvija, prepoji celo tkano gornje krepce, preide nato v srednjo krpo desnih pljuč in tudi na vršiček levih pljuč. Med tem je že tuberkuloza navadno uničila in razjedla tkano v desnem vršičku, ki je najprej obolen in napravila se je v njem votlina (kaverna).

Značilno za tuberkulozo pljuč je dejstvo, da oboli skoraj 80% vseh jetičnih bolnikov najprej na desnem vršičku in le majhen del na levem vršičku. Vzrokov in domnev navajajo veliko, najbrž bo pa pravi vzrok ta, da so tudi desna pljuča močnejše razvita kakor leva, kakor so tudi drugi organi (roka, noga) močnejši. Ta lastnost človeka je delno prirojenega od staršev, ki so bili desničarji, delno pa pridobljena v življenju, ko je moral bolnik že kot otrok opravljati vsa dela z desnico. Zaradi tega morajo desna pljuča oprav-

ljati svojo nalogo tudi deloma z levo, ki so zaradi tega stisljena.

Na žleznih in črevesnih tuberkulozi pa oboli otroci, hranjeni z nekubanim mlekom krav obolih za jetiko. Ravno tako vsebuje mleko akutno bolne matere bacile jetike. V takem mleku se nahajajo seveda živi in življenjsko zmogni (virulentni) tuberkelbacili. Ti se naselijo v žleznih sluznicah, se množijo in prodirajo po mezovalnicah želodca, črev in trebušne mreže. Na črevih se pokažejo podolgovati in povprečni čirji; s prostim očesom vidimo na teh mestih zelenkasto rjavo umazano razjedeno in raskavo sluznico. Normalna sluznica je temno rdeče barve in gladka. V začetku je tuberkulozno vnetje subega značaja, pozneje pa se začne v trebušni votlini nabirati voda, trebuh zateče in poprek je izbočen.

Na tuberkulozi se oboli najprej neposredno (primarna infekcija) na tistih delih, v katere se lahko vseli bacil jetike naravnost od zunaj. To so: pljuča, želodec, nos in koža. Od tod posredujejo razširjenje tuberkuloze v skoro vse organe človeškega telesa; mezovalnico (limfatična pota) ali pa, ki sicer redko, krvne žile. Okuženje drugih organov imenujemo posredno (sekundarna infekcija). Te mezovalnice (limfatična pota) in krvne žile lahko vpeljejo bacile jetike iz obolenega organa ne samo v sosednji organ, ampak tudi v oddaljene organe.

Sodelovanje bolnika

Pri vseh obolenjih, posebno pa pri onih, ki so dolgotrajna, ni le potrebna stalna zdravniška kontrola, ampak tudi resnično in voljno sodelovanje bolnika za uspešno izboljšanje zdravja in zopetno uspostavitve delazmožnosti. K tem dolgotrajnim boleznim moramo upoštevati tudi jetiko iz dveh vzrokov.

Prvič je za bolnika samega važen značaj bolezni, ki traja lahko leta in leta, in je vedna nevarnost, da se poslabša pri najmanjši napaki bolnikovi proti zdravniškim navodilom. Drugi vzrok je pa zelo važen za bolnikovo okolico, nalezljivost jetike na brate, sestre in druge sestanovalece. Prav zaradi drugega vzroka mora sodelovati vsa bolnikova okolica, da prepreči še večje zlo, okužbo sorodnikov.

Če je le mogoče, naj se bolnik izolira v bolnišnici odnosno v zdravilišču, kjer je pod stalnim nadzorom zdravnikov in strežnikov. Tam se bolnik navadi na hišni red in nauči se higijensko življenje, da prepreči okužitev okolice in ponovne okužitve samega sebe. In če se bo zdravil nekaj mesecev v zdravilišču, mu bodo tamošnji predpisi prešli tako v navado, da ne bo več nevaren okolici, ko bo zapustil zdravilišče.

Ze iz tega razloga bi bilo dobro za vsakega bolnika na pljučih, da preživi nekaj časa pod strogo sanatorijsko kontrolo. Poučen bo o potrebi ležalne kure, o zdravilni moči čistega zraka, s seboj bo odnesel navodila glede solnjenja, vodne kure in pravilne prehrane. Znal se bo ravnati pri kašlju, pri razkuževanju izmečka, rok, obleke in sobe. Na ta način bo preprečil ali vsaj zmanjšal možnost okužbe svojcev.

Dr. Tone Jamar

Vsi složno v boj zoper jetiko!

Najdražje, kar imamo je zdravje. Tudi največje bogastvo nas ne more osrečiti, ako zdravja nimamo. Zato pa je naša dolžnost, da vse storimo, da si ohranimo zdravje in da se obvarujemo bolezni.

Prihodnji teden je posvečen borbi za zdravje, borbi zoper eno najnevarnejših bolezni — jetiko. Jetika je tako resna in težka ljudska bolezen, ki povzroča narodu tako ogromno gospodarsko in socialno škodo, da mora v borbi zoper njo nastopiti složno ves narod. Potrudimo se torej vsi, da bomo v teh dneh vsak po svojih močeh storili čim več, da se jetika med našim narodom zatne ali da se njene žrtve čimbolj omeje! Potrudimo se, da bo ves narod pravilno poučen o nevarnosti jetike in o tem, kako se je more ubraniti! Odprimo v teh dneh svoja srca sočutju do nesrečnih žrtv jetike, odprimo v teh dneh darežljivo tudi svoje roke in pomagajmo vsak po svojih močeh, da bo naša borba zoper jetiko širokogrudna in uspešna.

Ban dr. Marko Natlačen.

Boj morilki naroda!

Boj proti morilki naroda, tuberkulozi, bo tedaj uspešen, če se posreči zamašiti vire te bolezni. Na prvem mestu teh virov stoji siromaštvo obširne plasti našega ljudstva. Če niti za otroke niti za odrasle ni zadostne hrane, se mora oslabilenega in pomanjkljivo razvitega organizma polastiti tuberkuloza. S siromaštvom v zvezi sta dva druga vira: alkoholizem in zdravstveni nedostatk stanovanja in obleke.

nikov ni hotel imeti bombe pri sebi doma, skrivali so jo v Maksimiru in neprestano je potovala po vseh delih mesta. Zarotniki so jo v bombi dali ime »beba«.

Po dogovoru je 8. junija l. 1912 Jukić sedel v gostilni »Kovačič« ter čakal na Cuvaja. Znano je bilo, da se bo Cuvaj pripeljal mimo z avtomobilom. Jukić je računal, da bo Cuvaj sedel na desni strani in je zato tudi streljal v to smer. Cuvaj pa je prejel slučajno zamenjal svoje mesto z banskim svetnikom Hreljanovičem. Tako je naključje Cuvaju rešilo življenje, svetnik Hreljanović pa je po nedolžnem postal žrtev atentata.

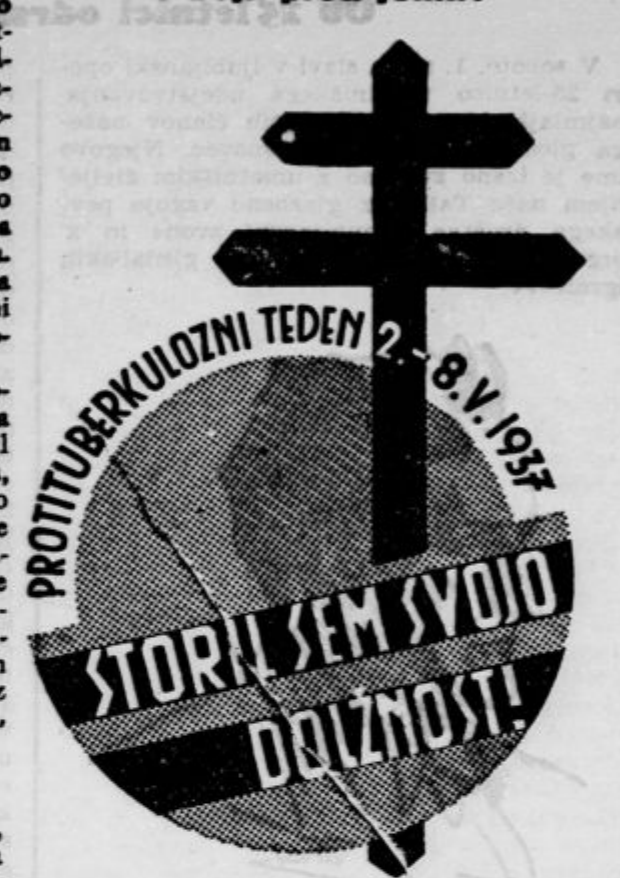
Po atentatu je Jukić bežal proti Griču. V tem času na ulici ni bilo ljudi. Gričunja je opazil neki stražnik ter stekel za njim. Zarotniki tovariši so pridržali na ulico, da bi ustavili stražnika. Slišali so, kako je Jukić stražniku zaklical:

— Stoj, brate, drugače moram streljati!

Stražnik se za svariilo ni zmenil, tekel je še nekaj korakov, potem pa je padel, zadet od Jukićevega strela. Ko je Jukić pritekel do gledališča, še ljudje na ulici niso vedeli, kaj se je zgodilo, in ko so detektivni in stražniški vpili: »Primitve lopov!« — so vsi ljudje na ulici mislili, da je Jukić tat, in udri so za njim. Začela se je divja gonja. Jukić je bil še ves izčrpan. Obstrelili je še nekega detektiva in nekega policijskega pisarja. Potem pa ga je zgrabil neki učitelj Medved, ki je mislil, da je ujel kakega razbojnika. Hudo žal mu je bilo pozneje, ko je zvedel, koga je pomagal ujeti. Vsi znanci so učitelja Medveda proglasili za izdajalca.

Luka Jukić je bil obsojen na smrt in odločitev o njegovi usodi je bila v rokah cesarja in kralja Franca Jožefa. Mnogo Jukićevih tovarišev so zaprli, ostali pa ni-

Naj ne bo lastnika lokala, izložbe, avtomobila itd., ki ne bi prispeval v boju proti jetiki!

PROTITUBERKULOZNA ZVEZA v Ljubljani

Te vire more zamašiti dosledno in pravilno usmerjeno socialno skrbstvo, katero spada med dolžnosti javne uprave. Njej v pomoč so zasebne institucije in organizacije, pred vsemi protituberkulozna zveza, ki naj javno in zasebno vodi dramo za borbo proti tuberkulozi. Dela je torej dovolj za vsakogar, ki si svoje socialne in človečanske dolžnosti zaveda.

+ Dr. Gregorij Rožman, Škof.

Za borbo zoper jetiko!

Ze nekaj let sem je eden teden meseca majnika posvečen propagandi borbe zoper jetiko. V resnici je hvaljevredno vse, kar se zgodi, da se omejuje in zatira ta nevarna bolezen. Zlasti je treba pohvaliti delo Protituberkulozne zveze, ki ustanavlja v vseh večjih krajih protituberkulozne dispanserje in druge zavode za zatiranje in zdravljenje sušice, in ki širi razumevanje tega problema med vse sloje naroda. Pri tej borbi zoper jetiko naj bi vsi sodelovali, zlasti inteligenca. Radi tega sem to sodelovanje že ponovno priporočal in bi priporočal svoji duhovščini. Bog naj blagoslovi vse, ki delujejo za fizično in moralno zdravje našega naroda!

Maribor, dne 27. aprila 1937.

+ Ivan Jožef s. r. Škof lavantinski

A N E K D O T A

Avstrijska cesarica Marija Terezija je vprašala nekega diplomata, če tudi on misli, da je knežinja M. najlepša ženska na dunajskem dvoru. Poslanik je odgovoril: »Še pred dvema minutama sem bil tega mnenja, zdaj pa sodim čisto drugače.«

★

Leon XIII. je nekoč vprašal mladega moža, ki je obiskal Vatikan v skupini romarjev ter mu je poljubil roko: »Vi ste pač Francoz?«

»Sem, sveti oče, je odgovoril nagovorjenec.

Nato pepež: »Obdržite to zase, da ne bodo drugi užaljeni, ker niso vam enakega polkovanja.«

★

V Cambridgeu si pripovedujejo zgodbi o nekem docentu, ki se je rad pritoževal in hudoval. Bil je velik zbiralca knjig in nekega dne je tožil, da je njegova knjižnica že kar prevelika: »Ne vem že več, kaj naj s knjigami storim!« je vzdihnil. »Morda bi jih prebrali!« je menil neki študent.

★

Znan angleški parlamentarec je v civilni živnozdravnik. Po srđiti debati ga je hotel neki nasprotnik nekoč užaliti in je dejal: »Povejte mi, ali niste živnozdravnik?« — »Čemu me vprašate, ali ste morda bolni?« ga je položil živnozdravnik.

Mladina v naši nacionalni revoluciji

Pred 25 leti je mladina vodila borbo proti nasilju tujcev, tvegajoč pri tem tudi svoja življenja

Ko so se v letih pred svetovno vojno v Sloveniji oklepali jugoslovanske nacionalno-revolucionarne ideje samo posamezniki, ki so pozneje po večini stopili v skupine vojnih dobrovoljcev, je dala mladina Hrvatske in Bosne večkrat duška svoji ocpornosti in mrznji proti tujemu nasilju tudi kot masa. Pred 25 leti se je posebno videlo, kako važno vlogo je igrala mladina v naši nacionalni revoluciji.

Ko je »apostolski cesar in kralj Franc Jožef razpustil pred 25 leti hrvatski deželni zbor in postavil dotedanega bana Cuvaja za komisarja, so bili dijaki začetniki in tudi organizatorji burnih protestov, ki so oblastnikom povzročili mnogo skrbi in škode, ker so odmevali daleč po svetu. Ko se je Cuvajev teror razbomel po Zagrebu, so bili v Sarajevu srednješolci na čelu burnih demonstracij. Avstrijski oblastniki v Bosni in Hercegovini so bili sveto prepričani o uspehih svoje taktike — nenejna nezaupanja in mrznje med Srbi, Hrvati in muslimani. Burne demonstracije so jih hudo razočarale, zakaj proti tujim oblastnikom so složno nastopili srbski, hrvatski in muslimanski študentje. Vojaki in policisti so prelivali nedolžno kri in to krvavo nasilje je v največji meri okrepilo narodno slogo.

Zagrebski visokošolci v Beogradu

Prepričevalne dokaze nacionalne revolucionarnosti mladine je nudil v burnih časih pred 25 leti obisk hrvatskih visoko-

šolcev v Beogradu. Avstrijski diplomati so o tem obisku mnogo pisali. Visokošolci iz Zagreba so prispejali v Beograd 19. aprila 1912. Beograščani so jih slovesno in pristransko sprejeli. Na kolodvoru je sviral vojaška godba. Visokošolce sta spremljala rektor zagrebskega vseučilišča in prof. dr. Miller. Ko so šli visokošolci v sprevedu mimo dvora, se je pojavil na balkonu kralj Peter I. Vodja visokošolcev, tedanji predsednik visokošolskega združenja v Zagrebu, Janko Baričević je dijaški spreved, ki je navdušeno pozdravljaj srbskega kralja, ustavil ter med vzkliki: »Živela Hrvatska! Dol! Madžarska! Dol! Avstrija! Živel jugoslovanski kralj!« — poljubil srbsko zastavo.

O vsem tem je avstrijski poslanik v Beogradu baron Ugron takoj obvestil grofa Bertholda, ki mu je še isti dan naročil, naj intervenira pri predsedniku srbske vlade Milovanoviću. Pozneje je poslanik grofu Bertholdu sporočil, da mu je predsednik srbske vlade obljubil preprečiti demonstracije v Beogradu in po drugih krajih, katere, bodo obiskali zagrebski visokošolci.

Ko so se hrvatski visokošolci vrnili iz Srbije, je postalo zagrebsko vseučilišče še v večji meri žarišče nacionalnih in socialnih idej. Zaradi policijskega in vojaškega nasilja nad srednješolsko mladino v Sarajevu je bila na zagrebskem vseučilišču proglašena tridnevna stavka. Režim je na ta protest odgovoril s poostreno cenzuro in s prepovedjo vseh zborovanj. Zagrebski visokošolci pa so organizirali koncert

srednješolske mladine v prostorih Hrvatskega Sokola. Na sporedu tega koncerta je bila tudi pesem »Zlotvorci«, ki je bila panflet na vseмогоčnega komisarja Cuvaja. Koncertne točke je vodil sedanji direktor zagrebske opere Krešimir Baranović, iniciator in prvi vodja prireditelje je bil visokošolec Luka Jukić. Pravi namen na videz nedolžne koncertne prireditve je bil pripraviti naučnokrivitejšega protesta proti režimu in proti Cuvaju. Na prireditvi so se zbrali vsi oni dijak, ki so zasnovali atentat na Cuvaja. Luka Jukić, poznejši atentator, je recitiral pesem »Zlotvorci«.

Atentat na Cuvaja

Luka Jukić je bil velik idealist, mehka pesniška narava in vse njegove lastnosti dokazujejo, da so morale biti razmere neznosne. Tako strašne so bile, da so največji idealisti segali po morilnem orožju. Po koncertni prireditvi so Jukić in tovariši ustanovili dve skupini za izvedbo atentata. Prva skupina naj bi atentat izvršila, druga pa naj bi polkuzila vse za rešitev atentatorjev. Jukić se je sam ponudil, da bo streljal na Cuvaja. Napad je bil določen za Telovo. Vse je bilo natančno pripravljeno. Jukić je stal na določenem mestu, ostali zarotniki pa so se zbrali v Bakačevi ulici, da bi takoj, ko bodo začeli strelati iz Jukićevega revolverja, napravili zmedo ter tako omogočili atentatorju beg in rešitev. Jukić pa ni streljal, ker se je bal, da bi z revolverjem ali pa z bombami ranil kakega otroka v telovski procesji. Oba zarotniška odpora nista opustila svojega namena. Sklenjeno je bilo, naj se atentat izvrši 8. junija, ko bo Cuvaj obiskal učiteljske. Za ta atentat je bila pripravljena bomba. Nihče od zarot-

so mirovali. Neki Planinšak je na Markovem trgu med prvo balkansko vojno streljal na Cuvaja, a ga ni zadel. Atentatorja so ubili na trgu policisti, pozneje pa so listi pisali, da si je na Markovem trgu živel življenje neki blaženec.

Zaradi mednarodne situacije in tudi zaradi tega, da bi se zarotništvo pomirilo, je bil Jukić pomiloščen na dosmrtno ječo. Polagoma so vse njegove tovariše pustili in ko je bil odpuščen Cuvaj, so se duhovni nekoliko pomirili. V primer, kako osvojeval je bil režim in njegov predstavnik Cuvaj in kako močno so se razširile nacionalno-revolucionarne ideje, služi poskus atentata na Cuvajeva naslednika Škrleca.

Do tega dogodka je prišlo slučajno. Nekega hrvatskega rojaka, ki je že dolga leta živel v Ameriki, so tako razburila časopisna poročila o dogodkih v domovini, da je sklenil odgovoriti v Zagreb in tam za vsako ceno ubiti osvojevalca Cuvaja. Ko je prisel v Zagreb, Cuvaja že ni bilo več. Rojak iz Amerike morda tega ni niti vedel in je v cerkvi sv. Marka streljal na bana Škrleca. Strelji niso povzročili nobene nesreče, moža pa so dolga vlačili po ječah in umorilnih ah.

Balkanske vojne so mlade jugoslovanske nacionalne revolucionarje v Avstriji pripravile, da so se treba za svobodo in pravico boriti, da je treba porušiti Avstrijo na vsak način, za vsako ceno. V tem prepričanju so demonstracije v masah izgubljale svoj pomen in mladi zarotniki proti Avstriji so se lotili dejanj, ki jih ni mogoče zaupati ulici. Nekateri so hiteli na jug, da se na bojišču pridružejo srbskim bratom, večina pa se je med svetovno vojno znašla v pokretu jugoslovanskih vojnih dobrovoljcev.

Kulturni pregled

Lujo Drenovec
Ob 25 letnici odrskega delovanja

V soboto, 1. maja slavi v ljubljanski operi 25-letnico umetniškega udejstvovanja najmlajši izmed najstarejših članov našega gledališča g. Lujo Drenovec. Njegovo ime je tesno zvezano z umetniškim življenjem naše Talije, z glasbeno vzgojo pevskega društva »Ljubljanski zvonec« in z organizacijskim delom »Zveze gledaliških igralcev«.

Rodil se je 24. oktobra 1. 1891. v Ljubljani. Že v zgodnji mladosti je vstopil v dilektantsko gledališko društvo; tako je bil že v naprej začetna njegova življenjska pot. Prvi učitelj odrske umetnosti mu je bil pok. Molek, krstni in njegovi večji vlogi pa sta bili Horonarij v »Tajfunu« in Pešek v »Noči na Karlejšku«, odigrani na odru sedanje ljubljanske opere pod vodstvom H. Nučiča, ki mu je mnogo pripomogel do odrske kariere. Nastopal je tudi v naslovni vlogi Finžgarjeve ljudske igre »Divji lovec«, kar mu je naposled določilo poklic. Tedanji upravnik Deželnega gledališča Fr. Govekar, ki je prisostvoval premieri, je namreč poljska Drenovca po predstavi na odru, mu toplo čestital k uspehu in ga vpisal v Dramatično sodelovanje Deželnega gledališča. Po končani študiji je kreiral naslovno vlogo »Brata Sokolca«, ob tej priložnosti pa ga je kot odličnega igralca angažiralo tudi gledališče. Vzvišenega igralskega poklica pa se ni veselil dolgo. Poklicali so ga v vojsko, kjer bi moral odslužiti triletni vojaški rok. Na intervencijo upravnika Fr. Kobala, pa so ga že po enoletnem službovanju odpustili, in tako se je vrnil 1. 1913. spet v Ljubljano. Sprejel je ponovno angažman in se neumorno udejstvoval pod vodstvom največjega slovenskega dramskega umetnika Ignacija Borštnika. Po izbruhu vojne je Drenovec ponovno oblekel vojaško suknjo in odšel med trdnjavske zidove v Pulj. V Pulju, kjer je služil ves čas svetovne vojne kot telegrafist, je ustanovil s Pavlom Debevcem, Grčarjem in Matom slovenski vokalni kvartet.

Po svetovni vihrini srečamo Drenovca v prenovljenem slovenskem gledališču, kamor ga je pritegnil intendant Fr. Govekar. Po enoletnem službovanju v Ljubljani ga je privedla življenska pot v Oslje, nato v Zagreb, v začetku sezone 1. 1921. pa se je vrnil v Ljubljano, kjer je ostal do danes. Kot človek prikupne zunanosti, ljubeznivega nastopa in toplega čustva si je pridobil v Ljubljani mnogo prijateljev in znancev, kot umetnik idealne odrske pojave pa gledališko občinstvo. Poleg svoje glavne domene, vloge ljubimca, je igral tudi karakterne vloge in pokazal v njih mnogostranost svojega talenta. Ob tej priložnosti naj spomnimo njegovega Janeza (Divji lovec), Kvasa in Marjana (Deseti brat), Erasma (Za pravdo in srce), Tončka (Mogočni prstan), Orsina (Kar hočete), Kristjana (Cyranos), Francka (Obrt gospe Wareneve), Vronskega (Ana Karenina), Clementa (Skopuh), Lingstranda (Gospa z morja), Alarika (Pegica), Tita (Postržek) itd. Zanimivo je, da je skoro v vseh Nučičevih igrah »Navaden človek«, »Naradni poslanec«, »Sumljiva oseba« in »Dr. igral naslovne vloge. — Delo v dramatičnem gledališču je bilo za Drenovca vso njegovo življenjsko pot. Morda si je želel spremembe, ali hotel spremeniti vduh, da bi prišel do polnega razuma svojih odskih htonj. In naj je bilo to ali ono, srečamo jubilarja 1. 1926. v opereti, kjer lahko beležimo njegove najlepše uspehe. Drenovec je kot izrazito dramski igralec visoko dvignil povprečno operetno igro, k čemur mu je mnogo pripomoglo njegovo resno pojmovanje vloge ter lahkotna igra. Omenimo naj samo njegovega Tassila v »Grofici Marici«, ki ga je pel 65 krat, dalje nam bo v spominu njegov Radjani v »Bajaderici«, Bolo v »Poljski krvi«, Aleksander v »Orlovu«, Schober »Pri treh mladenkah«, grof Luksemburški »Adam v Tičarju«, Hans v »Dolarski princesi« itd. Preveč bi bilo vlog, če bi jih naštevati vse. Povdariti hočem le, da je s prvimi zgoraj omenjenimi operetnimi partijami dosegel višek svoje igralске umetnosti. Iz operete je današnji slavljence prešel 1. 1931. spet v dramo, kjer se je znova z vso pridnostjo lotil svojih vlog.

Slovensko gledališče je preživljalo pod črno-zolto vlado težke čase. Boriti se je bilo treba za obstoj, za nacionalni izraz našega gledališča proti politiki, ki je želela Slovencem le slabo do najslabšega. Vse te borbe je preživel tudi Drenovec, ki se je z vmo lotil organizacijskega dela igralcev. V osvobodilni domovini so dosegli podpravljanje in si s tem zagotovili existenco. Vsem starejšim članom naše Talije bo še v spominu mučni položaj slovenskega igralca pod avstrijskim režimom, ko so člani našega gledališča prejimali plačo le za 7 mesecev, ostalih pet pa se je moral vsak sam preživljati z gostovanji v Trstu, Gorici, Kanalu, Ajdovščini, Tolmini in drugod, kamor jih je vodil sedanji režiser zagrebškega gledališča H. Nučič. Prav ta doba se je močno dojmila mladega igralca Drenovca, ki je po naravi borben in ima čut za vsa socialna vprašanja. V borbi za svoj stan in prežet s prepričanjem o vzvišenosti igralskega poklica, je Drenovec spoznal, da je za napredek gledališke umetnosti treba predvsem igralca socialno dvigniti, mu tako zagotoviti življenjski obstoj in ga uvrstiti v vrste »solidnih« poklicev. Njegove zasluge na tem polju so nemilne. Vedno je bil in je v prvih vrstah borbe za svoje tovariše in njihov socialni položaj. Predsedstvo organizacije je

prevzel 1. 1921., izključil iz nje osebe spore, vzpostavil disciplino in razvil izredno delavnost. Da bi popravil finančno stanje organizacije, je priredil koncert in tako popolnoma saniral blagajno. Ko je tedanja uprava prenehala izdajati »Gledališki list«, ga je Drenovec odbor obnovil in si tako pridobil novih sredstev. Dalje je marljivo organiziral ustanovni sklad za onemogle, obenem pa je s svojo odločnostjo dosegel, da so se službene pogodbe popravile in zboljšali delovni pogoji. Z vso iniciativnostjo se je zavzemal tudi za takratno stanovsko glasilo »Glasnik«, ustanovil pa tudi »Borštnik-Verovškov fond« za postavitev nagrobnih spomenikov. Ko je Glasbena Matica opustila Dramatično sodelovanje, je Drenovec na novo ustanovil pod okriljem »Združenja gledaliških igralcev«. Pridobil je za predavatelje sedanje upravniške Otona Zupanciča, prof. Koblarja, docenta dr. Robida, prof. Šesta, Lipaha, železnika in druge. Da bi obudil smisel za dramatično med širšimi sloji, je v našem največjem delavskem krogu v Trbovljah ustanovil delavsko gledališče. Izposloval ji je redno podporo pri Bolniškem fondu ter tako postavil sodo na trdne temelje. Pri vsem svojem delovanju pa ni pozabil brezposelnih kolegov. Ustanovil je skupno z dramatičnim društvom v Celju stalno gledališče, ki je zaposljevalo poklicne igralce, ljubljanskemu ansamblu pa nudilo stalen vir dohodkov. Pod njegovo upravo je to gledališče prav lepo uspevalo. Leta 1923. se je na jesenskem občnem zboru umaknil iz odbora in tri leta ni prevzel nikake funkcije. Vendar pa je bil tudi med tem časom delegat dramskega osebja in njihov zaupnik na kongresih in skupščinah. Leta 1926. je ponovno stopil v odbor, ki je neobhodno potreboval njegove osebnosti. Naslednje leto je prinesel veliko znanje plač in osebja. Duša vsega pokreta, ki se je tedaj organiziral za neokrnjeni obstoj gledališča, je bil Drenovec. Vedno in v stalni borbi z upravami, neizpovedno do samega sebe, se ne plaši potov, noben napor mu ni pretežak, kadar gre za dobro stvar. Leta 1929. je sprejel v soglasju z »Združenjem« mesto opernega tajnika. Na tem položaju je ostal dve leti, narkar ga je hvaleno članstvo, ki zna ceniti slavljenčeve zasluge, izvolilo za predsednika ljubljanske sekcije, kar je še danes in organizacija je še bolj zaživela pod njegovim predsedstvom.

Razume se, da si je s svojim nesebičnim delovanjem pridobil ugled in spoštovanje pri vseh drugih stanovskih organizacijah in posameznikih, ki poznajo svojega kolega »Lujaka« kot najodličnejšega pobornika za pravice in ugled igralskega stanu.

Izven dela v Narodnem gledališču je posvečal zadnja leta g. Lujo Drenovec mnogo pažnje dramatičnemu odseku sokolskega društva na Viču, kjer je v prvi vrsti postavjal na oder domača dela. Požrtvovalni sokolski edinciji je zrežiral Finžgarjevo »Divjega loveca« in prav tako njegovo igro »Verigo«, dalje Medvedovo »Za pravdo in srce«, Vomergerjevo »Vrnitev«, Meško-vega »Na smrt obsojen« in še druge gledališke komade, ki so bili z največjim uspehom uprizorjeni na odru viškega Sokolskega doma.

Med svoje prve člane ga šteje tudi pevsko društvo »Ljubljanski zvonec«, h kateremu je pristopil že 1. 1908. Kot odlični organizator je bil izvoljen v letu 1923 za predsednika. Pod njegovim organizacijskim vodstvom je društvo koncertiralo 1. 1924. v naši prestolnici, naslednja leta pa v Mariboru, Celju, Kranju, Litiji, Trbovljah, Rogaske Slatini, Kamniku, Hrastniku, Škofji Loki, skratka skoro po vseh slovenskih mestih in trgih. G. Drenovec je še danes predsednik priznanega ljubljanskega zbora, ki se je prav pod njegovim vodstvom povzdignil na dostojno umetniško višino.

Odličnemu umetniku in vztrajnemu organizatorju želimo tudi mi mnogo uspehov v njegovem poklicu, in druženem in zasebnem življenju!

4. številka „Misli in dela“

prinaša na uvodnem mestu članek »Mednarodne pogodbe«, ki razpravlja o aktualnem vprašanju, katere mednarodne pogodbe so najtrdnje in zato tudi najučinkovitejše. Nedvomno šteje, ki jih zagotavljajo enaki ali vsaj sorodni državni in politični nazori obeh narodov, ki pogodbo sklepata. »Zato so v dobi zalona humanitarnih idealov posebno važne tiste mednarodne zveze, ki temeljijo na realnih osnovah. Vezi narodne sorodnosti, skupnih neskaljenih kulturnih in političnih idealov ter iz njih izvirajočih mednarodnih odnebov so najtrdnjše opora, na katero je mogoče zasnovati mednarodno sodelovanje. Iz izvajanja logično sledi sklep, da je naša zveza s Češkoslovaško tiso dragoceno prijateljstvo, ki ga je treba ohraniti. Češkoslovaška je naša državi nenadomestljiva duhovna in politična opora, saj je la bratska država res središče slovanstva v Srednji Evropi, ognjišče slovanske kulture, prave humanitete ter politične in družbene demokracije v težkih časih neukture, brezpravnosti in brezobzirnih egoizmov.

Ing. Janko Mačkovič je prispeval članek »O raznih nemških mejah med Gospo Sveto in morjem«, ki se bavi predvsem z izvajanjem nemškega geografa Peneka o nemških kulturnih tleh in nemški kulturni meji in z najnovejšimi spisi njegovih epigonov, ki na tej podlagi reklamirajo za Nemce velik del slovenskega ozemlja. Geografska skica na poseben priloge nazorno pojasnjuje, kako daleč segajo nemške skomine po slovenski zemlji. Članek bi moral prečitati vsak naš javni in kulturni dejavec.

Dr. Branko Vrčon razpravlja v članku »Stajka in dinamika Podonavja« o geografskih in geopolitičnih osnovah srednjeevropske politike ter prikazuje iz teh faktorjev izhajajočo strateško povezanost srednjeevropskih držav, zlasti še Male antante. Članek je spisan s prodornim pogledom k samemu jedru našega mednarodnega položaja in postavlja nasproti iluzionizmu prehodnih političnih sporazumov hladno resnico o geopolitičnih danih, v borbah preteklosti trdno preizkušenih zvezah, kakor je Mala antanta la velika ovira ekspanzijskih pritiskov na stari evrazijski osi Berlin-Bagdad.

B. Borko razglablja v članku »Drama humanitete« nekatere idejno-politične probleme v najnovejši drami Karla Čapka »Bela bolezen«. Igra volumnega češkega dramatika in pisatelja prikazuje tragično zapletenost današnjega položaja, ki ga karaktizira usodni konflikt demokracije in diktature,

V Obzorniku je našel daljši članek o pokojnem Temi Zupanu. Prof. Ivan Kolar je jasno in mikavno, kakor še noben drug pisec orisal osebnost in delo tega originalnega moža, ki je v sebi združil skoraj stoletno zgodovino našega naroda. Posebno zanimive so razne Zupanove ustmene izjave, ki so tu prvič objavljene. — Daljši pregled najnovejših mednarodnih političnih dogodkov in pojavov je dr. Branko Vrčon strnil v članek »Problem malih in igri velikih«. Iz študije zunanega ministra dr. Kamila Krola je objavljen izvešek o Beneševih načelih in metodah. Notranjopolitični pregled in pripevek S. B. »Bolgarsko delovno pravico zaključuje Obzornik.

Med poročili je našel daljši referat o velikonočni anketi »Prager Presse« z naslovom »Knjiga in duhovna kriza«, dalje oceno knjige L. Aldovrande Marescottija »Guerra diplomatica« (L. C.). Številko zaključuje stran priljubljenih »drotin«.

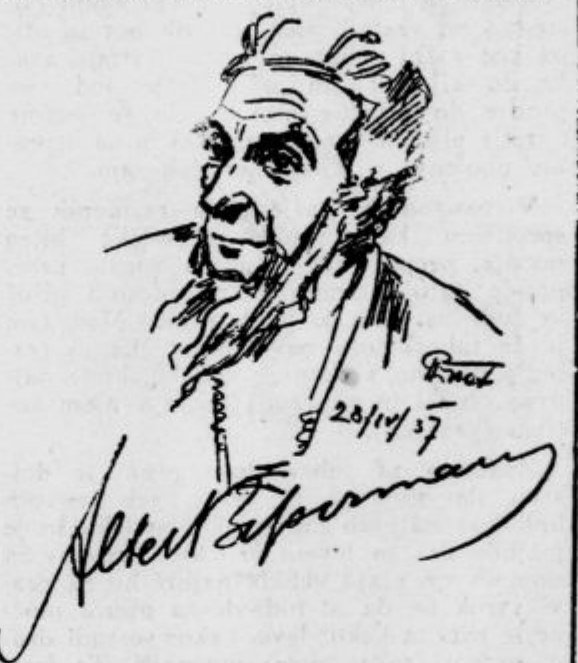
Kakor kaže pregled vsebine, je ta zvezek »Misli in dela« v glavnem posvečen nekaterim problemom srednjeevropskega kompleksa, saj članka inž. Mačkoviša in dr. B. Vrčona obravnava vsak s svoje strani dinamiko nemstva. B. Borko pa prikazuje na Čapkovski drami idejni konflikt demokracije in diktature, malega naroda in imperializma — vprašanja, ki so prav v Srednji Evropi zelo žgoča. Pogledano z druge strani, pa stoji v ospredju glavnih razglabljanj Češkoslovaška kot najpozitivnejša točka tega kompleksa. Vseokoli zanimiva in tehtna številka!

Zapiski

Pirnatov Puškin na razstavi v Jakopičevem paviljonu. Novo plastično delo Nikolaja Pirnala, kipl pesnika A. S. Puškina, ki smo o njem poročali pred tedni na tem mestu, je razstavljeno na umetniški razstavi v Jakopičevem paviljonu. Nanj posebej opozarjamo ljubitelje Puškina.

Poljsko-argentinški koncert. Glasbena Matica ljubljanska je priredila v ponedeljek v mali filharmonični dvorani že dolgo napovedani in zaradi raznih ovir dvakrat preložen koncert moderne glasbe, pri katerem so bila na sporedu dela poljskih in argentinskih skladateljev. Prevladovali so Poljaki, ki o bili zastopani s skladatelji Koffler, Perkowski, Szymanowski in Marek, medtem ko je bil Argentinec edini Gianne. Pri večeru so sodelovali: sopranistinja Milena Strukelj-Verbičeva ter pianista prof. Pavel Sivie in ga, Maria Ostere. Prireditev je pokazala pretez skozi sodobno ustvarjanje mladih poljskih skladateljev Kofflerja in Perkowskega, katerega se je pridružil na tem sporedu, da si ne načelno pred kratkim umrli Karol Szymanowski, ki že dolgo velja za enega najbolj markantnih skladateljev sedanjega časa sploh. Zivahnum romanskemu temperamentu je odgovarjala skladba Gianne, »Sulta«, ki bi jo lahko šteli med zmerno moderne. V celoti seveda vsek včera ni mogel biti izčrpen, ker je bil podan le osek izsek iz sodobnega ustvarjanja. Vsi nastopajoči so se kar moči potrudili, da bi ponekod težko dojemljive in krhke skladbe privedli do pravega učinka, kar je bilo še najlaže doseči pevki. Pianist prof. Sivie je umerjeno in s posebno točno natančnostjo podal s težkimi in nprane skladbe svojega sporeda, medtem ko se je pianistka ga. Ostere z vmo in temperamentom posevila interpretaciji. Ker je bil koncert prav pičo obiskan, tudi na zunanji ni mogel tako ogreti kakor nekatere druge prireditve letošnjih bogate koncertne seje. (S. K.)

Gostovanje Alberta Bassermanna. V sredo je bilo naše gledališko občinstvo deležno izredno lepega umetniškega dogodka. Na svoji turneji po Jugoslaviji se je v Ljubljani ustavila družina, ki jo je zbral okrog sebe veliki gledališki in filmski igralec Albert Bassermann, in nastopila v opernem gledališču z vpriizoritvijo Lessingovega »Modrega Natana« v predelavi Ernsta Lotharja. Hiša je bila polna do zadnje

ga kotička, a med gledalci je bil številno zastopan predvsem tisti del naše nemške, pa tudi slovenske družbe, ki do manifestacij domače umetnosti in kulture po navadi ne kaže živega odnosa. Upriizoritev, ki jo je vodil režiser dr. J. Reich, je dosegla velik umetniški in stvaren uspeh, hrupni aplavz pa je veljal, razume se, predvsem Bassermannu, v katerem smo od blizu spoznali genialnega mojstra geste in besede. Njegov lik Natana ni bil več igra, bil je življenje, kakor se snuje same iz sebe, človekova veličina in bolečina obenem. Bassermannova umetnost izhaja iz čiste naravnosti, si ne nadeva nobenega naličja in učinkuje samo z zvokom in tišino, samo z gibom in mirom, zato pa tudi tako neposredno prehaja z odru na gledalca in vsega osvaja. Tudi v njegovi družini — ga. Eliza Bassermannova zaradi nenadne oboletosti ni nastopila — je nekaj resničnih, uvaževanja vrednih talentov, da opozorimo samo na kreacije L. Skalle (Sita), T. Götza (jeruzalemski patriarh) in A. Mainzerja (samostanski brat), v ostalem pa izvedba ni dosegla nivoja našega ansambla. V veliki meri je igra žela uspeh pri občinstvu tudi zavoljo miselne vsebine dela: zavoljo starega, dobrega duha humanitete pa resne in verske strpnosti, ki ga v današnjih dneh tako bridko pogrešamo na vseh koncih in krajih.

Blitva

Kljub vsestranski porabi v kuhinji in za krmo domačim živalim, zlasti prašičem in perutnini se ta rastlina pri nas ne upošteva, kakor zasluži, ne v vrtnarstvu, ne v poljedelstvu. V cenikih naših trgovcev s semeni je navedena z nemškimi imenom mangold, v Trstu ji pravijo bledes, v Dalmaciji pa blitva. Botanično ime je Beta vulgaris Cicla L.

Blitva je dvoletna, peši sorodna rastlina, ki pa ne naredi korena, temveč ima korenino, ki ni debelejša od stbla. Kakor je

različna vsa povrtnina in poljčina, tako je tudi blitva voč sort z zelenim, rumenim in belim listnim pojčim, z gladkim in nabuganim listjem.

V Dalmaciji gojijo na splošno v vsakem vrtnu že od davnih časov blitvo z zelenimi peclji. Drže jo kot najboljšo povrtnino, ki jim kljub tamošnji redni vsakoletni suši daje obilo listja za prehrano. Drugod pa je najbolj razširjena sorta z belimi peclji, imenovana srebrna blitva, ki ima večje in širše peclje.

Blitvo sejemo aprila na stalno mesto v razdalji 40 do 50 cm, ali pa gosteje na poseben prostor za presajanje. Seme posajamo plitvo, do 2 cm globoko v zemljo, kakor pesno. Globokeje sejana ne kali. V redki setvi, ali redko presajena zraste z mnogimi do pol m dolgimi in do 20 cm širokimi listi. Po potrebi porabe trgamo, (ne režemo), pri posameznih rastlinah po nekaj zunanjih listov, ko nekoliko odraste in nadalje do zime.

V južnih krajih sejejo blitvo v glavnem za porabo v kuhinji po 5 do 10 cm narazen. V taki gostobi naravno ne morejo zrasti tako veliki listi, kakor pri redki setvi ali pri redkem nasadu, zato pa tam žanjejo blitvo sproti, kakor odrasla. Tako namreč zahtevajo tamošnje gospodinje za porabo v kuhinji.

Za lego ni blitva izbirična. Uspeva tudi v vsaki zemlji, da le ni preveč mršava. Ker rastejo korenine v globočino, je tudi proti suši dokaj odporna, kar je zlasti za suhe lege in kraje velike važnosti. Od nje dobivamo pridelek za prehrano ali za krmo, ko druge v to svrhu gojene rastline odpo-vedujejo.

V vinorodnih krajih prezimi blitva na stalnem mestu dokaj dobro in celo v Ljubljani, ako ni ostre zime. Prezimljena na prostem odganja že rano pomladi novo listje, ki se ga lahko nabira do časa, ko doraste že nova setev. Kesenje pa odžene v semensko steblo. Ker zaradi posamezna rastlina obilo semena, zadoščate ena ali dve v ta namen, druge pa izkopljejo in osnažimo za krmo.

V kuhinji pripravljajo blitvo za prikuho, kakor spinačo. Južnjaki pa jo uživajo kuhano in zabeljeno z oljem in octom ali še boljše z oljem in limonovim sokom. To je njim vsakdanja hrana. Debele peclje, zlasti od srebrne blitve, ki je po okusu najboljše, pripravljajo gospodinje kot špaglje.

Priporočam gospodinjam, naj poizkusijo gojiti to rastlino v razdalji 40 do 50 cm za krmo, ko druge zelenjave poleti ob suši primanjkuje, zlasti za prašiče. Tudi gospodinjam se bo prijubila, pa naj jo na katerikoli način pripravijo. Ze en din semena zadošča za precej velik nasad.

Josip Štekelj.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 1. maja: Zaprt.
Nedelja, 2.: Rivala. Izven.
Ponedeljek, 3.: Zaprt.
Torek, 4.: Matura. C.

OPERA

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 1. maja: Veseli studenček. Opereta.

Premiera. Proslava 25 letnice gledališkega udejstvovanja gosp. Lojzeta Drenovca.

Nedelja, 2.: ob 11. Otrok in ples. Izven. Pri redki plealka Katja Delakova z njenimi gojenkami. Cene od 30 Din navzdol. Ob 15.: Vesela vdova. Izven. Cene od 30 Din navzdol. Ob 20.: La Boheme. Izven. Debut gdne. Ksenije Vidalove. Cene od 30 Din navzdol.

Ponedeljek, 3.: Zaprt.

Elektno operetno premiero bomo imeli 1. maja. V Jankovičevem »Veselim studenčku« bo proslavil naš član g. Lojze Drenovec 25 letni jubilej. Občinstvo bo imelo na ta način priložnost videti simpatičnega igralca zopet v opereti, v kateri je želel svojčeski veliki uspeh. Glavno vlogo Lojzke po pela ga. Marica. Brumen Lubejeva, poleg nje nastopijo še Japljeva, Gnušova, Škeletova in Škrjančeva ter gg. Goreki, Peček, Zupan in seveda predvsem naš jubilar g. Drenovec.

Otroška plesna skupina Katje Delakove nastopi v nedeljo ob pol 11. dopoldne v opernem gledališču z izbranim peštrim sporedom. V prvem delu pokaže plesalka iz razne močnejše telesa, uvod v ples, reakcije na besedo, na zvok gonga, na ritmični udarac na les in reakcije na glasbo. V drugem delu bomo videli obzore iz pravljic, tako »Glasnjak«, »Tri vesele čarovnice« »Vilinsko dete se z vetrov igra« »Zgodbo o zlobnem čarovniku in modrem palčku«, »Podganarja« in kot zaključno točko »Veseli je mora bit«. Sodeluje 22 otrok od 3 do 14 let. Cene od 30 Din navzdol.

Debut sopranistke gdne. Ksenije Vidalove v »Bohemu« bo v nedeljo v partiji Mimmi. Mlada zelo nadarjena pevka je Slovenka, doma iz Škedinja pri Trstu ter je študirala solopetke pri prof. Justu Partijo Rudolfa bo pel g. Gostič.

SENTJAKOBKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 2.: Na Trški gori.

Četrtek, 6.: Na Trški gori. Zadnjič.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 1. maja: Na ledeni plošči. B.

Nedelja, 2.: ob 15. Dolarska princesa. Ob 20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

20. Sveta Ivana. Znizane cene. Zadnjič.

15.35: Beethoven: Godalni kvartet v A-molu. — 16.40: Plošče. — 19.30: Orkestralni koncert. — 20: Koncert orkestra, godalnega kvarteta in solistov. — 20.30: Dunajske melodije. — 21.35: Plošče. — 22.30: Ura čmajske glasbe. — Berlin in vse druge nemške postaje: proslava narodnega praznika. — 18: Bötcher: Oratorij dela (moški, ženski, otroški in mešan zbor, bariton, sopran in orkester). — 19: Sim. orkester. — 20: Poskočne melodije. — 23: Plesna muzika. — 24: Nemška lahka in narodna glasba.

Nedelja 2. maja

Ljubljana 8: Telovadba (vodi prof. M. Dobovšek). — 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve. — 8.45: Verski govor (dr. Roman Tominec). — 9: Čas, poročila, spored. — 9.15: Balalaške (plošče). — 9.30: Koncert delavske godbe »Zarja«. — 10: Otvoritev protituberkuloznega tedna. Zakaj se borimo proti jetiki (dr. Fr. Debevec). — 10.30: Koncert delavske godbe »Zarja«. — 11: Pisan drobšč (plošče). — 11.30: Otroška ura (vodi gđc. Manca Komanova). — 12: Saksosfon (plošče). — 12.15: Operni spevi. Sodelujejo: štefka Korčencova, g. Martec in radijski orkester. — 13: Čas, vreme, spored, obvestila. — 13.15: Operni spevi (nadaljevanje). — 16: Plošče po željah. — 17: Kmetijska ura. Najnevarnejše bolezni krompirja (inž. F. Mikus). — 17.30: Originalna švicarska godba (trije bratje Malenšek), vmes vesele zgodbe. — 18.45: Plošče. — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Prenos smarnice. — 20.15: Slovenska Marijina božja pot. — 20.45: Koncert pevskega seksteza, vmes plošče. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Lahka glasba (radij. orkester).

Beograd 16: Vojaška godba. — 17.15: Narodne pesmi. — 20: Pester glasbeni program. — 22.20: Ples. — Zagreb 20: Klavirske skladbe. — 20.45: Lahka godba orkestra. — 22.20: Plesna muzika. — Praga 19.25: Koncert orkestra. — 20.15: Zvočna igra. — 21.05: Orkestralni koncert. — 22.35: Plošče. — Varšava 19.20: Plošče. — 21: Majska revija. — 21.30: Lisztove klavirske skladbe. — 22.05: Lahka godba. — Dunaj 11.50: Orkestralni koncert. — 15.40: Komorna glasba. — 16.50: Lahka godba s plošč. — 18: Orkestralni in pevski koncert. — 19.35: Operne arije. — 20.15: Veseloigra. — 22.30: Plesna muzika. — Berlin 18: Zvočna igra. — 19: Mali koncert. — 20: Veliki operni koncert. — 22.30: »Poziv na ples«. — München 18: V kraljestvu čebelic. — 20: Zabaven program. — 21.20: Pesmi in balade. — 22.30: Prenos iz Berlina. — Stuttgart 19: Vedra glasba. — 20: Prenos iz Berlina. 24: Nočni koncert s plošč. —

Ponedeljek 3. maja

Ljubljana 12: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Vreme, poročila. — 13: Čas, spored, obvestila. — 13.15: Debussyjeva simfonična pesnitev Morje (plošče). — 14: Vreme, borza. — 18: Zdravniška ura (dr. Ivan Matko). — 18.20: Domski kozaki pojo (plošče). — 18.30: Slovenska narodna pesem (g. Fr. Marolt). — 19: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Predavanje Protitub. lige: Resnični dogodki iz zdrav. dela v dispanzerju (dr. Tomaž Furjan). — 20: Rezervirano za prenos. — 22: Čas, vreme, poročila, spored. — 22.15: Operetna glasba radijski orkester).

Beograd 18: Zborovsko pet

SPORT

Dve važni kolesarski dirke

Jutri bosta na progi Ljubljana—Zalec odn. Maribor—Zalec in nazaj izbrali dirke obeh slovenskih kolesarskih podvez za sestavo naše reprezentance za dirko Beograd—Sofija

Kakor je bilo že objavljeno, bodo jutri v nedeljo izbirne dirke podvez Ljubljana na progi Ljubljana—Zalec in obratno km 137, s startom in ciljem pred gostilno »Kazije« Tyrševa cesta. Start ob 6. zjutraj, na cilj pa bodo prišli dirkači okoli pol 11. Za izbirno tekmovalce vlada velika zanimanje v javnosti kakor tudi med posameznimi dirkači, ker gre za to, kdo bo zastopal slovenske barve na veliki mednarodni etapni dirki Beograd—Sofija.

Do sedaj sta se prijavila za tekmovalce olimpijca Gartner in Valant ter dirkači Kačič, Močnik, Oblak, Štrn ntd. Pričakovati je

veliki medsebojni boj, kajti, kakor je znano, so vsi v najboljši formi in je težko že vnaprej napovedati plasman najboljšega. Prav tako jutri priredi tudi podveza Maribor izbirne dirke na progi Maribor—Zalec in obratno km 135,2. Za obe podveze je obrat v Zalecu, katerega aranžira klub slovenskih kolesarjev v Celju pod nadzorstvom predsednika g. Fajsa.

Ponovno se opozarjajo vozači naj se strogo ravnajo po policijskih cestnih predpisih in se v času vožnje ne poslužujejo tuje pomoči, ker bodo sicer brezpogojno diskvalificirani. Prijava za posameznika znaša Din 10.

ŽSK Hermesa Table-teniški turnir

Danes in jutri v kolodvorski restavraciji Kakor vsako leto, priredi agilna tableteniška sekcija ŽSK Hermesa tudi letos, in sicer je petič veliki propagandni tableteniški turnir v salonu kolodvorske restavracije v Ljubljani. Te prireditve so bile vedno zelo privlačne, že radi propagandnega značaja. Tudi letos bo, vključno pozno, mu terminu, izredno dobra zasedba. Tako pridejo: SK Celje in Jugoslavija iz Celja, I. SSK Maribor, Gradjanski iz Karlova, Makabi, Mladost, TTTK, ZKDKM in YMCA iz Zagreba, TTK iz Bjelovara, ČPTK in YMCA iz Beograda, in drugi klubi iz Pančeva, Osjeka, Sarajeva itd.

Posebno privlačnost so dragoceni pokali za prve posameznike disciplin. Glavna lovorika tega turnirja je sigurno pokal dr. Draga Marušića, ki ga prejme vsakokratni prvak v tekmovalnih moštev. Zanimivo je, kako je ta pokal, ki je prehodni in preide v trajno last tistega tekmovalca, ki si ga osvoji trikrat zaporedoma ali petkrat v presledkih, prešel v zadnjih petih letih v roke Slovencev, ki imajo sedaj sigurno primat v tem sportu. Tako so si ga osvojili po vrsti: 1. 1933 Makabi (Z), 1. 1934 Makabi (Z), 1. 1935 ZKD »Kraljice Marije« (Z) in 1. 1936 Ilirija (Ljubljana). Za letos je precej siluren favorit ŽSK Hermesa in bo tako mogoče prvič prešel v roke prireditelja. Tudi za pokal trdnice Spectra, za zmagovalca v tekmovalni posamezniki, je bila vsa leta ogorčena borba. Osvojili so si ga: 1. 1933 Weiller (Makabi Zagreb), 1. 1934 Hexner (Makabi), 1. 1935 Hexner, 1. 1936 Marinko (Hermesa). Pokal za damsko prvakino ima naslednjo zgodovino: 1. 1933 Dečman Pavla (Ilirija), 1. 1934 Gerušić Nada (Ilirija), 1. 1935 Kononenko (Hermesa), 1. 1937 Florian (ZKDKM, Zagreb). Tekmovalne moštve je še posebno zanimivo zaradi tega, ker se igra po znanem Davis-cup sistemu, po katerem se vrše vsako leto tekmovalna svetovna prvenstva moštev v tenisu.

Opozarjamo vse ljubitelje tega lepega sporta, da ne zamude ugodne prilike, in si ogledajo to zadnje sezonsko prireditev, ki je v propagandne svrhe vstopnine prosta. Čas igranja: danes od 15 dalje tekmovalne moštve od finala, v nedeljo od 8. odnosno 14. dalje.

O plavalni šoli SK Ilirije in še kaj

Ze v eni prejšnjih števil s smo objavili spored plavalne sekcije SK Ilirije. Bil pa je to samo spored tekem, ki je zanimal predvsem tekmovalce.

Odhod plavalne sekcije pa je sprožil novo akcijo, po vzorcu planjske smučarske šole — plavalno šolo. Ta se bo začela nekako v pričetku julija, počevši bodo tukajšnji in tuji strokovnjaki in bo trajala približno do konca avgusta.

Ker je veliko število mladih fantov in deklet, ki bi radi že sedaj pričeli s treningom, je odbor ustregel tudi tem, in sicer tako, da je poklical na delo trenerja Bela Hohlja, ki je letos treniral srednješolske reprezentance Budimpešte ter je obenem član prve mednarodne madžarske garniture. Hohl bo pričel z delom že v ponedeljek.

Kakor je bilo tudi že omenjeno, se prične jutri v nedeljo 2. t. m. propagandni teden ekakšev, in sicer ob 10. dopoldne, nadaljnje dneve pa ob 4. popoldne. Vstopnine in prijavnine ni.

Po vzgledu Beograda je sklenil odbor plavalne sekcije prirediti tudi »ustne« sportne novosti, in sicer samo v internem krogu. V ponedeljek dne 3. t. m. bo prvi takšen pouk v klubovem lokalu. Za članstvo je udeležba obvezna, prijatelji pa so vabljeni. Na sporedu so tri predavanja o značaju sporta, v glavnem plavanja.

Zadnji rezultat iz zimega bazena so naravnost odlični. Zihler 100 m prosto 1:08,2. Slabši je Frisch s časom 1:04,8. Schell 100 m hrbet 1:16, dočim je Pestevšek kot eden najmlajših hrbeštev potreboval za isto progo 1:25! Omembe vredni je tudi čas mladega Bohinca, ki kaže redne sposobnosti, po konaj nekaj tedenskih treningih je preplaval 50 m prosto v 33 sek.

Nasj prvi gostje iz Hannovra bodo od potovali na turnejo že v nekaj dnevih. Startali bodo proti najmočnejšim klubom, kot n. pr. reprezentanci Dunaja, dalje proti UTE v Budimpešti (neoficijelnemu svetovnemu prvaku), reprezentanci Brna, Berlina, Milana, Geneve, Innsbrucka i. dr. Pred kratkim so imeli v gostih junjorsko reprezentanco Madžarske. V plavanju niso nobeni pokazali posebnih rezultatov, dočim so water-polo končali neodločeno (4:4). Uspeh Hannovra je kljub temu zelo lep, ker se moramo zavedati, da je junjorska reprezentanca Madžarske samo nekaj slabša od prvega moštva.

Sekcija poziva še enkrat vse, ki se hočejo priključiti v njeno plavalno ali na skakalno šolo, naj to store do nedelje odn. ponedeljka v zimskem kopališču SK Ilirije.

Občni zbor I SSK Maribora

Maribor, aprila. V lovski sobi pri »Orlu« se je danes vršil 18. redni letni občni zbor I SSK Maribora, ki ga je otvoril in vodil dolgoletni zaslužni predsednik g. dr. F. Stamoil. Uvodoma se je spomnil tragične smrti enega najzvestejših članov, pokojnega Sava Domicija, čigar spomin so navzoči počastili s klicem »Slava«. Nato je dr. Sta-

moil v kratkih obrih poročal o delovanju kluba v preteklem poslovnem letu ter poudaril, da je moral klub lani opustiti tri odseke, in sicer lahkoatletskega, plavalnega in tableteniškega. Tudi nogometni odsek je tik pred likvidacijo, in sicer iz razloga, ker nima kluba lastnega igrišča. Predsednik se je v svojem poročilu izčrpno bavil s skritim profesionalizmom ter pomanjkanjem pravega idealizma med mladino.

Zatem je poročal agilni tajnik g. J. Konič, ki se je v svojem poročilu predvsem bavil z vprašanjem nogometnega igrišča. Poskusi upravnega odbora, da bi se našel sportni prostor v mestu ali vsaj v neposredni bližini mesta, so ostali brezuspešni, ker so stroški za izvedbo takega načrta mnogo previsoki. Doslje je nogometni odsek uporabljal igrišče SK Rapida, to uporabo pa je sedaj Rapid odpovedal. Zimskosportni odsek radi neugodne zime in finančnih nepravilnosti ni mogel razviti svojega bogatega sporeda. Edino teniški odsek je ostal kakor doslej eden najmarljivejših ter je zlasti s pritegnitvijo juniorjev zasigural bodočnost slovenskemu tenisu v Mariboru.

Iz blagajniškega poročila, ki ga je namesto odsotnega blagajnika g. Loosa podal g. Pfeifer, je razvidno, da se je preteklo poslovno leto zaključilo s prebitkom din 3.340,40. Zatem so poročali še načelniki posameznih odsekov, in sicer za nogometni g. Pavla Končiča, za teniški prof. Sevnik, za zimskosportni g. Golubovič in za lahkoatletski g. Koštomaj.

Po kratkem odmoru so sledile volitve in je bila soglasno izvoljena naslednja nova uprava: predsednik dr. F. Stamoil, odborniki: ravnatelj F. Rodošek, Julij Guštin, J. Konič, ravn. J. Loos, inž. Baran, dr. Z. Ravnikova, S. Koštomaj, dr. S. Lutman, ravn. Miloš Rybář, prof. Sevnik, L. Simončič, dr. Vauhnik, Srečko Voglar, Načelniki sekcij: nogometne A. Desnica, teniške ravnatelj F. Babič, zimskosportne V. Golubovič, Namestniki odbornikov: inž. Brodar, J. Hutter, M. Kane, ravn. A. Krejčič, dr. Marinič, Ivan Preac, F. Šerec in F. Zupanc. Nadzorni odbor: Aleksander Borčić, B. Pogačnik, inž. F. Mastek. Častno razsodišče: dr. Ravnik, dr. Štor in dr. Tomišek.

Pri slučajnostih so se obravnavala vsa prečeta sportna vprašanja, spregovorili je med drugim tudi dr. Tomišek, ki je nastopil na zborovalce nekaj bodrilnih besed, nakar je predsednik zaključil uspešno zborovanje.

V nekaj vrstah

Debrovinski Boeckay, ki si ga je savezni kapetan izbral za zadnjo žrtev pred nastopom naše državne reprezentance v Budimpešti in je moral plačati obisk v Beogradu s katastrofalnim porazom 1:9, je naslednji dan nastopil še proti enajstorici Jedinstva, ki je obračunala z njim s 5:0. Zanimanja za tekmo ni bilo nobenega in zdi se, da so gledalci že v prvi igri spoznali, da ta Boeckay baš ni bil pravi nasprotnik za našo elitno enajstorico.

Savez je zdaj dokončno določil sestavo naše prve enajstorice proti Madžarski, ki bo nastopila takole: Urch, Hügl, Matosič, Lechner, Jazbec, Kokotović, Timanič, Moša, Lešnik, Vujadinović, Pleše. Za rezervno je določen vratar Glaser. Značilno je, da se savezni kapetan pri tej sestavi ni mnogo oziral na nasvete zagrebških strokovnjakov, češ da bi to nalogo najbolj častno rešil kar kompletni Gradjanski. Druga naša elitna garnitura, ki bo prav tako v nedeljo 9. t. m. igrala proti Madžarom v Beogradu, pa bo nastopila v naslednji postavi: Mrkušić, Belošević, Andjelković, Domoracki, Lojanič, Jakovčević, Medarič, Antković, Sekulič, Božović, Zečević. O našem Lahu med temi enajstimi seveda ni nobenega sledu več.

Novi državni prvak zagrebški Gradjanski bo izkazal čast prvega nastopa izven Zagreba Bjelovaru, kjer bo odigral dve tekmi s tamkajšnjim soimenjakom za prvolasne velikonočne praznike. V ostalem pa pripravljamo doma velik mednarodni spored, čim bo uspešno ali neuspešno odigral svojo vlogo v tekmah za srednje-evropski pokal. Tako ima med drugim na sporedu gostovanje angleškega profesionalnega moštva Chelsea, pozneje pa dvojico najboljših italijanskih in pa Ferencvarosa iz Budimpešte ter Sparte iz Prage. Zagrebško nogometno občinstvo se torej ni zaman veselilo, ko je Gradjanski prinesel najdragocenejšo lovoriko iz Beograda.

V Beogradu bodo imeli oba velikonočna praznika dvojni spored z dvema gostoma iz tujine, in sicer bosta izmenoma igrala Jugoslavija in BSK z dunajsko Admirto in Ferencvarosem. To pot sta se tudi zedinila za skupen aranžman, kar je deloma morda že posledica posebnih pristranosti obojih, ki so se razvili med Zagrebom in Beogradom od pretekle nedelje.

V Mariboru je jutri na sporedu medmestna tekma Maribor—Ljubljana, v Celju se bosta srečali najboljši enajstorici Celja in Trbovelj, v Ljubljani pa bodo igrali na treh igriščih, v Koleciji, za Kolinsko tovarno in v Mostah. Vse v popoldanskih urah.

Vsem motociklistom! Beograjski tovariši — motociklisti pridejo v Ljubljano na krožni vožnji po naši Gorenjski (Kranj—Tržič—Ankele—Bled—Ljubljana). Ne glede na klub in vreme — vsi sigurno in točno ob 8. pred Nebotičnikom. Motociklisti.

Zbor lahkoatletskih sodnikov. Na lahkoatletski miting S. K. Korolana, ki bo jutri v nedeljo na igrišču ASK Primorja se od-

reja tale sodniški zbor: vrhovni sodnik in starter: Sanci Danilo, voditelj tekmovalcev: Windisch, sodniki in časomerilci: Gorjanc, dr. Kuhelj, Gnidovec, Polokar, Vidic, Premr, Cuderman — Seja odbora bo v ponedeljek 8. t. m. ob 20. v kavarni Prešem.

ASK Primorje (Lahkoatletika sekcija). Za nastop na lahkoatletskem mitingu SK Korolana, ki bo na našem igrišču jutri v nedeljo ob 10. naj bodo vsi določeni atleti v slačnici najpozneje ob 9.30. Atleti, ki niso bili določeni, pa bi kljub temu želeli nastopiti, naj se tudi takrat javijo v slačnici. Načelstvo.

SK Ljubljana, Postava rezervnega

moštva, ki igra jutri, je razvika na okoli lokalna v Beethovnovi ulici.

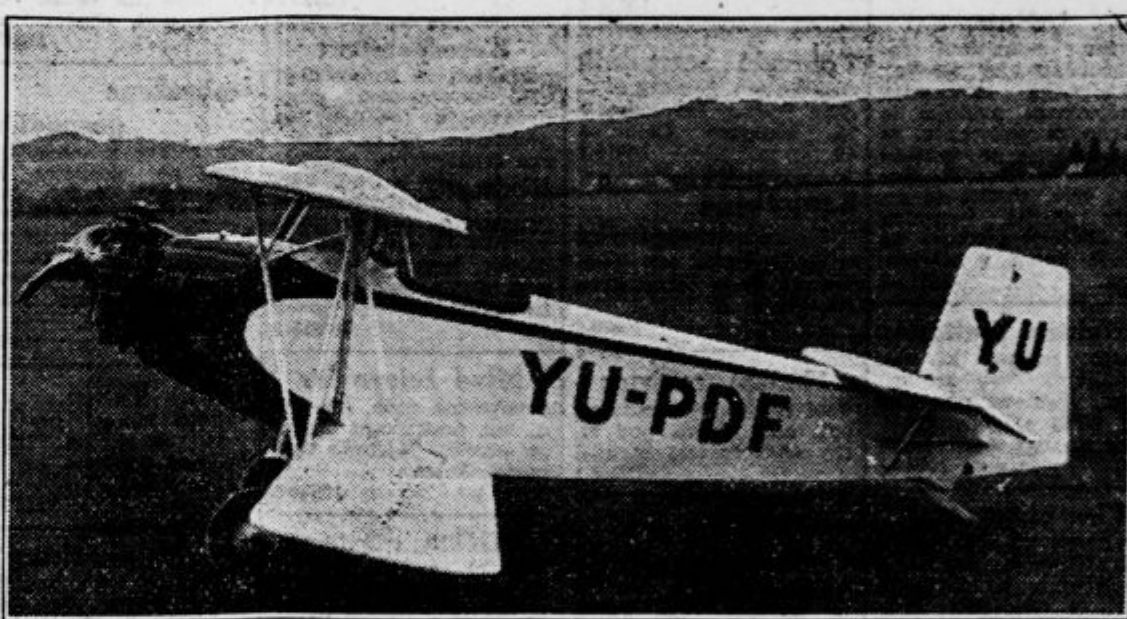
STK Moste. Zaradi tekme s Mladico naj bodo jutri igralci I. skupine ob 14.30 na našem igrišču. Zadržke je treba danes sporočiti načelniku.

SK Mars. Drevi ob 20. sestanek I. moštva na običajnem mestu. Zaradi nedeljske tekme in drugih važnih dogovorov, udeležba obvezna. Točno in vsi!

»Lov na lisice« motociklistov bo 9. maja. Prijavite se čimprej! Razpisne že imajo klubi — MK Ilirija.

Letalska dneva v Ljubljani

Razstava motornega in brezmotornega letala v mestu Letalska prireditve na letališču

Civilno letalo, privatna last g. Hribarja

Ljubljana, 30. aprila

Oblastni odbor Aerokluba v Ljubljani je pripravil celo vrsto letalskih propagandnih prireditev za tekoče leto. Prva bo letalska razstava motornega in brezmotornega letala na prostem. Namen razstave je vzbuditi med občinstvom še večje zanimanje za letalstvo. Ljudje bodo lahko videli motorno in brezmotorno letalo ob blizu. V Zvezdi bo jutri razstavljeno sportno letalo tipe »Comper-Swift« s Pobjoy motorjem 75 HP in brezmotorno letalo tipe »Grunau Baby«. To sta dva predstavnika sportnega letalstva in gotovo bosta vzbudila med občinstvom veliko zanimanje, saj bo pretežno večina prvič v življenju imela priliko ogledati si letalo ob blizu.

V Zvezdi so bodo jutri prodajale vstopnice za razstavo in letalski miting za odrasle po 2, za otroke po 1 din, za potniške polete pa po 20 din. Z zelo nizko vstopnino hoče Aeroklub omogočiti vsem ogled letal obenem pa poset prireditve na letališču. Vstopnice bodo namreč veljale za obe prireditvi. Kdor bo kupil listek za polet, bo lahko letel tudi v primeru, če bi v nedeljo ne mogel, če bi bil kakorkoli zadržan, kajti z listki, kupljenimi jutri ali v nedeljo, se bodo lahko ljudje vsak čas dvignili v zraku višave. Treba se jim bo samo potruditi na letališče in pokazati listke. V septembru priredi Aeroklub veliko tombolo. Srečke za to tombolo bodo na prodaj na razstavi in sicer po 10 din. Izmed prodanih srečk bodo izrebrane tri in tisti, ki jih dobe, bodo imeli pravico do brezplačnega poleta nad Ljubljano. V nedeljo od 8. do 12. bosta obe letali razstavljena pred Narodnim domom, da bodo lahko Ljubljanci združili sprehod v Tivoli ali na Rožnik z ogledom letal.

V nedeljo popoldne bo pa na letališču letalska prireditve, kjer bodo sodelovala klubova, zasebna in vojska letala. Prireditve otvorijo motorna letala v skupini, sledil bo start jadralnega letala, ki ga potegne motorno letalo 1200 m visoko, tam pa izpusti. Če bo vreme ugodno, bo poskusil pilot brezmotornega letala jadrali del časa nad Ljubljano in pokazati občinstvu, kaj vse se da napraviti v zračnih višavah tudi z brezmotornim letalom. Ta čas, ko bo vlekel motorno letalo jadralno kvišku, bo odredil klub enega svojih najmlajših učencev v pilotaji, da nam bo pokazal svoj prvi samostojni polet. Tudi to bo zelo zanimivo.

Čim se bo jadralno letalo spustilo na tla, se bo dvignilo dvokrilno letalo, privatna last predsednika Aerokluba g. Rada Hribarja, ki nam pokaže nekaj drznih akrobacij. Ta čas se pa dvigne 1200 m visoko letalo »Comper-Swift«, ki ga bomo videli na razstavi v mestu in pilot bo pokazal občinstvu zanimivo letanje s pomočjo delujočega in ustavljenega motorja. Letalo je rdeče barve in pilotiral ga bo šef ljubljanske centralne Aeroputa in šef letanja našega Aerokluba dr. Stane Rape. Pokazal nam bo padec letala v desnem in levem vijku, looping z delujočim in ustavljenim motorjem, prečno za 360°, prevračanje letala preko hrba za 180°, navpično spuščanje na zemljo s takoj nato sledilec vzpenjanjem in končno povratek na zemljo.

Takoj potem se prične polet občinstva. Za 20 din se boste lahko dvignili nad Ljubljano. Poleti bodo sledili v vrstnem redu kakor bodo kupljeni listki. Klub bo poskrbel, da bo občinstvo o vseh podrobnostih prireditev sproti obveščeno in informirano potom zvočnikov.

Iz življenja na deželi

BOROVEC NA KOČEVSKEM. Gospod urednik! Mnogo je že poteklo časa, dežja snega smo imeli v izobilju, ko sem se zadnjič ogledal v »Jutru«. Z odlokom ministrstva prosvete je bil v marcu ukiniten nemški oddelek na tukajšnji šoli, ki je odšel spet slovenska, kakor je že bila v letih 1924 — 1928. Tudi drugače so se Slovenci tu znatno dvignili iz dosedanjega mrtvila. S pomočjo Narodne čitalnice v Kočevju in podružnice CMD v Kočevski Reki je ustanovljena ljudska knjižnica, ki jo prav pridno obiskujejo tukajšnji Slovenci. Z zanimanjem pa čitajo tudi naš dnevni tisk, ki gre iz rok v roke. Končno naj prispomim tudi zgraditev občinske ceste Borovce — Inauf, ki jo je pričela banovina 1. 1935 in jo je leto v aprilu dokončala. Pod vodstvom ces. cestnega režiserja g. inž. Živca sta nadzorovala delo tehnik Knafeč Tona in nadz. pripravnik g. Gliha Slavko. Cesta je dana prometu in želimo, da bi se čimprej nadaljevalo delo proti Brigi na Banjo Loko, na glavno cesto. Blizu se poletje in z njim tujiska sezona, ki je zaradi lepših izletov na Krempo in Krokraja ter h Kolpi vsako leto tu zelo bogata. V maju zacvetno na Krempu narise in takrat nas bodo obiskali prvi letalniki. Pridite tudi vi in obiščite te naše Slovence, tanko malo poznane kraje. Spoznalo boste, da je naša slovenska kočevska druga ščica. Do svidjenja! Zdravo! — ar.

MEŽICA. V nedeljo 11. t. m. je bil v šolski telovadnici v Mežici ob lepi udeležbi članov in drugega občinstva prvi občni zbor lani ustanovljene Protituberkulozne lige za gornjo Mežiško dolino. Iz poročil funkcionarjev so posebno pomembni podatki, ki jih je navedel g. dr. Ramšak o delovanju protituberkulozne dispanzerja v Črni, ki deluje pod okriljem te lige. V dobi od 1. septembra lani do 31. marca je bilo izvršenih 776 rentgenoloških preiskav in to na 602 osebah. Krvnih preiskav je bilo 208, preiskav pljuvkov 91; pneumothoraxov je bilo izvršenih 30, tuberkulinskih injekcij pa 177. Dosedanji rezultati preiskav potrjujejo dejstvo, da je bil že skrajni čas, da se je tudi v Mežiški dolini pričela energična in organizirana protituberkulozna borba. Področje tukajšnje lige obsega občine: Črna, Mežica, Prevalje in Guštanj. Za prebivalstvo teh občin so preiskave v dispanzerju brezizjemno brezplačne, zato pač sme liga pričakovati od občanov vsestranske moralne in gmotne podpore, kar se naj posebej pokaže v protituberkuloznem tednu v dnevi od 2. do 8. maja. Preiskave v dispanzerju bo tudi v bodoče vršil vsak četrtlet poleg domačih zdravnikov specialist za tuberkulozo g. dr. Radšel iz Slovenjgradca. Liga odnosno dispanzer sta v kratki dobi svojega obstoja izvršila že

veliko delo. Zasluga za to gre požrtvovalnosti gg. zdravnikov in pa tukajšnji bratovski skladnici, ki je v svoji bolnišnici v Črni dala dispanzerju na razpolago potrebne prostore, instrumentarij in rentgen. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen dosedanj odbor; nov član odbora je g. Eisinger Vinko iz Žerjave. Ob zaključku se je predsednik lige g. inž. Gogala toplo zahvalil zdravnikom, bratovski skladnici, rudniškemu podjetju, občinskim upravam in vsem drugim, ki so na kakršni koli način doslej pomagali. Sledilo je predavanje g. dr. Radšila iz Slovenjgradca o posledicah jetike na gospodarstvo in socialno življenje naroda. Strahotni statistični podatki, ki jih je predavatelj navajal, so poslušalce še bolj potrdili v prepričanju, da se mora za borbo proti jetiki organizirati ves narod, da bo najhujši morilki človeštva zastavljena pot v naša mesta, vasi in družine.

MENGES. V nedeljo popoldne so nam pripravili prav lepe pevski užitek pevci pevškega društva »Kračovo-Trnovce«, ki so v dvorani Sokolskega doma ponovili pod vodstvom pevovodje Simonitija koncertni spored, kakršnega so izvajali na svojem letnem koncertu v Ljubljani. Obisk je bil zadovoljiv. Poleg priljubljenih Prelovcovih pesmi so posebno vzgale narodne pesmi v prireditvi raznih skladateljev. Narodna pesem je le narodna pesem in vžiga veselje v domačih ljudeh! Takšna je bila sodba vseh navzočih, ki so z burnim plaskom nagradili vnete pevce.

RADEČE. Na poziv sokolskega društva so se prebivalci Radeč zbrali v soboto zvečer v sokolski dvorani, da poslušajo predavanje kapetana vojnega okrožja g. Toša. Predavatelj je na prav poljuden in razumljiv način prikazal učinek in posledice strupenih plinov. V uvodu je omenil svetovno vojno, vzroke in čas, ko so na francosko-nemški fronti Nemci prvič uporabljali strupene pline. Učinek je bil takrat strašen, ker niso napadeni bili na to pripravljeni in ne zavarovani. Kljub vsem mednarodnim dogovorom so se v vojni vsi posluževali najhujših in nečloveških orožij. Napadeni so seveda hitro poiskali sredstva za obrambo in tako se je vse izpopolnjevalo. Po vojni so eieer narodi uvedli, da je bojevanje z vojnimi plini nečloveško, in so nastale zenevske konvencije, ki jih pa vendar niso sprejele vse države. Iz tega sledi, da se bodo v bodočih vojnah uporabljali strupeni plini, pa ne samo na frontah, ampak tudi v zadnjem, kjer bo skušal sovražnik povzročiti zmedo in paniko. Prebivalci krajev, ki so v bližini kakih prometnih križišč morajo biti dobro poučeni in pripravljeni na obrambo. Gosp. predavatelj nam je opisal posamezne strupe in njih učinek. V drugem delu je navedel obrambna sredstva: maske, izolaci-

sko in dihalne aparate, lišna in skupna svetilka, kako morajo biti pripravljena kakor naj se ravna posameznik, če ga zaloti napad na cesti, v dolini, na polju. Najvažnejše pa je, da bo vsak prebivalec v vsem poučen in da bo v primeru napada ostal hladnokrvnen, preprečeval zmešnjave in se strogo pokoril navodilom ki jih bodo izdajali za to določeni organi. Navzočih je bilo preko 80 ljudi, ki so z vso pozornostjo sledili simpatičnemu izjavljanju g. kapetana in ga na koncu nagradili z dolgoletnim poskannjem. V imenu Sokola se je zahvalil prosvetar br. Vidmar. Žal, da se je pri nekaterih spet pokazala neinteresiranost in se predavanja niso udeležili. Zavedajo naj se: če nas sedaj razdvajajo nazori, bomo pri napadih vsi enako izpostavljeni nevarnostim in takrat bo potrebna vzajemnost, na katero bi se morali vsi pripraviti že sedaj.

RADOMILJE. Ker se je v zadnjem času zlonamerno razširila vest, da se je tajnik tukajšnje podružnice Sadržarskega in vrtnarskega društva g. Šarc iz Hudega zastupil ob prireditvi škopljenja sadnega drevja z arborinom, se čutim kot predsednik te podružnice dolžnega ugotoviti tole: Vse govorjenje o zastupljenju je čista laž, ki ima verjetno samo namen, ovirati uspešno delovanje podružnice. Da ne bo kakšen sadjar zaradi teh laži opustil tako potrebnega škopljenja, je treba povedati, da je ob pravilnem ravnanju vsako zastupljenje tudi z arzenik vsebujočimi preparati izključeno, z arborinom pa sploh nemogoče. V interesu vsakogar je, da tem izmišljotinam ne verjame in jih ne razširja, da ne bo treba iskati odpo-moči pred sodniki. Za podružnico sadjarskega in vrtnarskega društva v Radomlju predsednik Osepek Ivan.

RIBNICA. Sokolski zvočni kino predvaja danes ob 20. in jutri ob 15.15 in 20. zvočni film »Vroča kri« (Ljubavna dražba). Za do-datek Paramountov zvočni tednik.

SEVNICA. Zvočni kino predvaja danes in jutri film »Na straži« veleumestac in običajne dodatke.

SMARTNO PRI LITLI. Smarska dolina je znana po dobrih pevcih. V nedeljo je priredil »Zvon« pomladni koncert ter je proslavil 10letnico, odkar mu je pevovodja g. nadučitelj Makso Kovačič. Sokolska dvorana je bila nabito polna, čeprav so imeli v »Prosvetnem domu« istočasno materijsko proslavo. Dobro poznani nasprotniki pa so celo potrgali »Zvonove« lepake, ker so vabili v Sokolski dom. »Zvon« je nastopil v ojačeni postavi: 50 članov, česar naša društvena kronika še ne pomeni. Za uvod so zapeli Adamičovo najljubšo V snegu. Mešani zbor je dovršeno zapel najnovejšo skladbo svojega pevovodje: »Poletje« na besedilo Gustava Strniša. Nadaljnji program je obsegal Jobstove, Pregljeve, Švikašičeve, Fürsterjeve, Jerebove in druge skladbe. Seveda niso pozabili na kompozicije svojega ustanovitelja Ivana Bartla. Razen zborovskih skladb so sodelovali tudi solisti: Cilo Hauptman je zapel Prelovcovo »Mrzeca je zunaj trda noč«, ga. Novakova Forsterjevo »Našo zvezdco, g. Remec pa Švikašičevo »Kadar žila noj Drava«. Prejšnji pevovodja g. Marko Premelj, ki ob vsaki priliki rad vrhne v Smartno, je briljiral z Miklovo skladbo »Človeka nikar«. Vse soliste je spremljal g. Kovačič na klavirju, ki si ga je društvo nabavilo pred dnevi, našla za ta koncert. Pred zaključkom koncerta je vsa dvorana priščno potestila požrtvovalnega pevovodjo za desetletno delovanje. V imenu Hubadove župe mu je čestital g. Premelj, predsednik »Zvona« gosp. Ferdo Tomažin pa je očrtal njegove zasluge. Ob splošnem ginenju sta se predsednik in pevovodja poljubila, pevke na so priljubljenega gospoda Makselina obdarovale. Prišrna pevška manifestacija je bila zaključena s staro smarsko narodno popevko »Oj, preljuba smarska vas«. Prireditve je žela lep moralen in tudi denaren uspeh. H koncertu čestitamo pevcem, pevkam in zglede marljivemu g. Kovačiču, Simpatije publike naj ih bodrijo k nadaljnjemu delu!

ST. PAVEL pri PREBOLDU. V nedeljo 11. t. m. je imelo redni letni občni zbor Društvo kmetijskih fantov in deklet. Na zboru, ki se je vršil v društvenem prostoru v Vedenikovi gostilni, je bilo lepo številno članov in članic, ki so pazljivo sledili poročilom in o njih tudi stvarno debatirali. Ugotovili se je splošni društveni napredek v tekočem in minilem poslovnem letu. Tako se je število članstva znatno dvignilo, društvena knjižnica, ki je naročena na šest raznih listov in revij, je obogatela za preko sto novih knjig. Tudi zabavne prireditve, ki dajejo društvu sredstva, so v preteklem letu dosegle nepričakovane uspehe tako v gmotnem kot moralnem pogledu. Društveni odbor, kateremu je predsednik g. Aleksander Turnšek, je ostal še v nadalje neizpremenjen. Mlado in delavno društvo, ki vrši pod geslom »V slogi in delu vstajamo« med kmetско mladino važno prosvetno delo, si bo v poletju ob tekmih iz kmetijskega dela razvilo tudi društveni prapor.

TREBNJE. Jutri v nedeljo prispejo iz Novega mesta pevci koruškega slovenskega prosvetnega društva »Dobrotič na Brni« pri Beljaku. Druge brate bomo sprejeli ob 13.15 na postaji, odkoder krenemo v Prosvetni dom. Koncert bo ob 14.30. Po koncertu se bodo pevci poklonili pred spomenikom junakov, padlih v vojni. — Vstopnice za jutrišnji koncert se dobe že zdaj pri g. Cufarju in v zadrugi.

Vremensko poročilo

V zadnjih dnevih je zapadlo v planinah dokaj suhega snega. Zaradi tega je na izpostavljenih in plavovitih mestih, zlasti v opoklanskih urah, nevarnost plazov.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda ljubljanske univerze

29. aprila
Ljubljana 7. 763,2, 7,0, 91, 0, 8. dež, 19,0; Maribor 7. 762,6, 10,0, 70, NW3, 6, dež, 9,0; Zagreb 7. 761,9, 11,0, 60, N5, 10, dež, 6,0; Beograd 7. 758,9, 9,0, 80, 0, 10, —; Skopje 7. 757,5, 13,0, 70, NW1, 10, dež, 0,3; Kumbor 7. 758,4, 11,0, 60, 0, 7, dež, 6,0; Split 7. 759,4, 11,0, 70, NE2, 4, —; Rab 7. 760,5, 10,0, 60, NE6, 10, —; Temperature: Ljubljana 9,2, 3,0; Maribor 8,0, 6,0; Zagreb 10,0, 8,0; Beograd 11,0, 7,0; Skopje 12,0, 10,0; Kumbor —, 10,0; Split —, 9,0; Rab —, 6,0.

30. aprila
Ljubljana 7. 766,2, 5,0, 84, 0, 2, —; Maribor 7. 764,3, 7,0, 80, NW1, 4, —; Zagreb 7. 765,1, 9,0

CROBATH FRANK, KRANJ

DRUŽBA Z O. Z. USTANOVLJENA L. 1885.

Veletrovinna manufakture, industrija perila in splošna konfekcija!
Trgovci, ki se niste v zvezi, zahtevajte cenik ali potnika!
Skrupne konkurenčne cene!

Reg. br. 2007/32

ČAJ PLANINKA

Živali

Beseda 1. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Nemško doko

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Ruski hrt

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Nemške ovčarje

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Novofundlandec

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Španjela

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Psa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Stroji

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Singer, Pfaff

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Pletilne stroje

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Pisalni stroj

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Singer šivalni stroj

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Auto-moto

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kupim motor

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Opdrt avto

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Bukov in hrastov

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

B. S. A.

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Obtesan les

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Hrastove prage

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

D.K.W. 350 cm

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Motor

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Puch 250 cm

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kluseje

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Jugografika

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kupim

Beseda 1. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Vsakovrstne

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

300 m tračnic

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Opekarsko prešo

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Aluminij, baker

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Vinski kamen

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Starinske predmete

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Res dober avto

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

4-sedežni kabriolet

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Motorno kolo

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

4-sedežni avto

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Avto Ford

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Kolesa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Ureditev delov

Beseda 1. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Financierja

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Obit

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Milostljliva!

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Trajno ondulacijo

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Gumbi - plise

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Livarna železa

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

»Slava Grile«

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

»Šivilje«

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

V najem

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Suho lepo klet

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

RAZPIS

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Mesnica

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Trgovino

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Gostilna

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokali

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Lokal

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Financierja

Beseda 1. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Obit

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Milostljliva!

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši znesek 17 Dn.

Trajno ondulacijo

3. Dn. Javak 3. Dn. 3. Dn. Najmanjši

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. V LJUBLJANI

PODRUŽNICE: Bled, Kranj, Maribor, Novi Sad, Split.
Vloge obrestuje po 4%, vezane na odpoved po 5%

Dovoljuje kratkoročne kredite v tekočem računu
Eskontira trgovaške menice

DELNIŠKA GLAVNICA DIN 20.000.000.—
Vrši vse bančne posle najkulantneje

HRANILNE VLOGE

mariborskih in celjskih denarnih zavodov in članic Zadrugne zveze Vam
vnovč po najvišji ceni proti izplačilu takoj v gotovini

Pisarna AL. PLANINŠEK

LJUBLJANA, BEETHOVNOVA ul. 14/L. Telefon 35-10.

Stanovanje

Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Štirisobno stanovanje
s kopalnico in vrtom,
parket, v Frankopanski
ulici odda za junji foto-
grafar Hibšer, Sv. Petra
cesta. 10902-21

Komfortno
stanovanje
dvoh sob, kopalnice,
balneke in vseh drugih
prtilikih odda za junji
fotografar Hibšer, Sv. Petra
cesta. 10902-21

Štirisobno
stanovanje
s kopalnico in vrtom,
parket, v Frankopanski
ulici odda za junji foto-
grafar Hibšer, Sv. Petra
cesta. 10902-21

Dvosobno stanovanje
lepo, solinčno, s prtili-
kami, v I. nadstropju,
v mestu oddam 1. junija.
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10858-21

Trisobno stanovanje
solinčno, oddam na Ce-
sti št. 23. (Rimska ce-
sta) št. 23. 1. junija. 10859-21

Hišniku
dam prostost stanovanje
v kuhinjo. Pred-
nost imajo zakonci, ki
se razumejo na vrtna
dela. Nastop v začetku
maja Naslov v vseh
posloval. Jutra. 10762-21

Stanovanje
s prtilikami oddam za
junji avgust na Blei-
welski cesti. Naslov
v vseh posloval. Jutra
10763-21

Dvosob. ali trisob.
stanovanje
s kopalnicami in vsemi
prtilikami v vili odd-
dam za junji avgust na
Bleiweisli cesti. Naslov
v vseh posloval. Jutra
10763-21

Trisobna stanovanja
elegantna v Mariboru z
vsem komfortom, odda-
jamo v najem v novo zi-
dani hiši Slovenska uli-
ca 37 od 1. julija 1937.
Vprašati: Gospojna 13.
Maribor. 10774-21

Trosob. in dvosob.
stanovanje
na razpolago vsa 6 vis
gorenjskega kolodvora za
junji. Inform. daje stav-
benik Polc Miklošičeva 6.
II. 10867-21

Več trosobnih
stanovanj
je na razpolago v novi hiši
na Vojkovi ulici, av-
gust, Pojasnila daje pisarna
dr. Luckmann, Gradiška 4.
10868-21

Dvosob. stanovanje
v visokem prizemlju, suho
in solinčno, v vili na Vrtači,
oddam za avgust. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
10867-21

Štirisobno
stanovanje
s vsem komfortom, v stro-
go centru s 1. majem na
razpolago. Informacije se
dajo: Beethovnova ul. 4.
v pisarni v I. nadstropju.
10868-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Več dvosobnih

komfortnih stanovanj
oddam v novi hiši v
Medvedovi cesti (naspro-
ti gorenjskega kolodvora)
za 1. junij. — Josip
Črnigoi. 10527-21

Komfortna
stanovanja
štirisobno z vsemi prtili-
kami oddam z avgu-
stom pri Sv. Jožefu Na-
slav v vseh posloval. Ju-
tra. 10300-21

Komfortno
stanovanje
dvosobno, s kopalnico
tako oddam. Cesta 29.
oktobra št. 24. 10935-21

Dvosob. stanovanje
komfortno, s vsemi prtili-
kami v Rožni dolini, bli-
z tramvaja, oddam. Infor-
macije daje: C. XIV/18. 10891-21

Enosob. stanovanje
manjše oddam na Blei-
welski cesti št. 9.
Informacije II. nadst-
ropje, levo. 10846-21

V mestni hiši
na Poljanski cesti 15 —
tako oddam 1 štirisob-
no in 1 trosobno stanova-
nje. Informacije urad
mestni gospodarski urad
10923-21

Dvosob. stanovanje
prtilikami oddam julija
na Bleiweisli cesti št. 9.
Informacije II. nad-
stropje, levo. 10999-21

Enosob. stanovanje
s prtilikami oddam s 1.
junijem. Ogled ob 6. zve-
čer, Slomškova ul. 3.
10960-21

Dvosob. stanovanje
s prtilikami oddam za 1.
junij. Rožna dolina, cesta
V. št. 19. 10944-21

Dvosob. stanovanje
krasno, s prtilikami, od-
dam takoj. Florjanska ul.
31/L. 10967-21

Stanovanja
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Dvosob. stanovanje
s kopalnicami in vsemi
prtilikami v vili odd-
dam za junji avgust na
Bleiweisli cesti. Naslov
v vseh posloval. Jutra
10763-21

Dvosob. ali trisob.
stanovanje
s kopalnicami in vsemi
prtilikami v vili odd-
dam za junji avgust na
Bleiweisli cesti. Naslov
v vseh posloval. Jutra
10763-21

Trisobna stanovanja
elegantna v Mariboru z
vsem komfortom, odda-
jamo v najem v novo zi-
dani hiši Slovenska uli-
ca 37 od 1. julija 1937.
Vprašati: Gospojna 13.
Maribor. 10774-21

Trosob. in dvosob.
stanovanje
na razpolago vsa 6 vis
gorenjskega kolodvora za
junji. Inform. daje stav-
benik Polc Miklošičeva 6.
II. 10867-21

Več trosobnih
stanovanj
je na razpolago v novi hiši
na Vojkovi ulici, av-
gust, Pojasnila daje pisarna
dr. Luckmann, Gradiška 4.
10868-21

Dvosob. stanovanje
v visokem prizemlju, suho
in solinčno, v vili na Vrtači,
oddam za avgust. Naslov
v vseh posloval. Jutra.
10867-21

Štirisobno
stanovanje
s vsem komfortom, v stro-
go centru s 1. majem na
razpolago. Informacije se
dajo: Beethovnova ul. 4.
v pisarni v I. nadstropju.
10868-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Dvosob. stanovanje
s kabineto, kopalnico,
šrambo za 1. julij odda
na točen plačnik v bližini
elektrike. Najraje na oglaš.
odd. Jutra pod »Sred-
na mesta«. 10868-21

Stanovanje
komfortno, 2 sobi in ka-
binet oddam v vili Pod-
ročnikom za Din 700.—
Naslov v vseh posloval-
nicah Jutra. 10830-21

Trisob. stanovanje
oddam takoj ali pozne-
je, suho in solinčno vi-
soko prtilice, elektrika,
vodovod, malo vrta.
Rožna dolina Cesta XV.
15. 10807-21

Stanovanje
dvosobno, s kabineto in
vrtom, v I. nadstropju, od-
dam za 1. avgust. Prule,
19. tri hišici. 10968-21

Enosob. stanovanje

s kabineto ali dvosob-
no, s prtilikami oddam
za avgust 188. učitelj-
ca. Ponudbe na oglaš.
odd. Jutra pod »Učitel-
jica — avgust«. 10840-21a

2-3 sobno
stanovanje
s prtilikami oddam 188. mi-
ra, družina treh članov
s 1. avgustom v sredi-
šču mesta ali vsaj v bli-
zini, najraje v franciskan-
skem okraju. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod
»Mirna družina«. 10849-21a

Ugleden
zakonski par
brez otrok išče za 1. ju-
ni 2 do 4 sobno stanova-
nje s kopalnico in
solinčno, mirno. Ponud-
be na oglaš. odd. Jutra
pod »Stanovanje«. 10827-21a

Stanovanje
tri do štiri sobno v me-
stu išče maločlanska
družina. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod
»Mirna družina«. 11000-21a

Dvo- ali trisobno
stanovanje
s prtilikami, išče za 1.
julij. Ponudbe s navedbo
cene na oglaš. odd. Jutra
pod »Točno plačilo«. 10878-21a

Stanovanje
3-4 sobe v Celju, išče za
1. junij. Sem sigurne
plačnik. Ponudbe na po-
stojno Jutra v Celju pod
»Solinčni stan«. 10868-21a

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

Sobe išče
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

Sobe išče
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

Sobe išče
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

Sobe išče
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

Sobe išče
Beseda 1. Dm. davek 3 Dm.
za šifro ali dajanje naslova
3 Dm. Najmanjši znesek
17 Din.

Sobo
s kuhinjo išče gospa proti
malo oddam. Ponudbe na
oglaš. odd. Jutra pod »Do-
bro kuham«. 10897-21a

Prazno sobo
s vseh poslovalnicah Jutra.
10898-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Mirnega gospoda

ali dva kot sestanovalec,
sprejemem v sradno in svet-
lo sobico poleg ljudske ku-
hinje, po niski ceni. Oglaš-
je se od 12. do 2. ure in
v nedeljo ves dan. Bolha,
Streliška ul. 10/II. 10866-33

Sonočno sobo
s posebnim vzhodom, so-
uporabo kopalnice in oskrbo
oddam za takoj. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10998-23

Oporemljeno sobo
oddam Poljanaka cesta
12, desno. 11003-23

Prazen kabinet
s uporabo kopalnice in
oddam. Korytkova uli-
ca 15, prtilice, levo. 11005-2

Elegantno sobo
v centru (poletje) sepa-
ratna v stopnišča, mir-
na, razna, novo modernu
pohištvo, oddam samo bol-
šemu gospodu. Več: Mi-
klošičeva 14 (trafika). 10904-28

Oporemljeno sobo
lepo, oddam na Sv. Petra
c., vhod separiran. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
10966-23

A. POLTZER:

Kaminski napušč

Prigode Patricije Holmove

št. 13

Sir William se je zdaj obrnil k nadzorniku Whinstone, ki je molče poslušal izvajanja starejšega tovariša.

»Nu, Whinstone, ali ste tudi vi takih misli kakor višji nadzornik?«

»Na žalost se v celoti ne morem pridružiti višjemu nadzorniku Duffyju...« je počasi rekel Whinstone.

»Višji nadzornik Duffy utegne imeti v podrobnostih prav,« je nadaljeval, »a moti se v tem, ko združuje vse dogodke v lordovi hiši v en sam slučaj.«

»Govorite določene, nadzornik!«

»Prosim, sir William! Rekonstruirati slučaja za zdaj še ne morem, kakor ga je višji nadzornik Duffy, a sklepov, ki sem prišel do njih, vam ne bol prikrival. Najprej sem prepričan, da nima Meller-Ortega z lordovim izginjenjem nobenega opravka!«

»Od kod jemljete to modrost? je pikro vprašal višji nadzornik.

»Več razlogov imam zanjo,« je Whinstone mirno odvrnil. »Dokazati vam je ta mah ne morem, vendar se vas upam prepričati, da mož, ki se je med navzočnostjo gospodične Holmove skrival v hiši njenega deda, ni bil Ortega. Smotika v pepelniku to dokazuje! Vsi lordovi uslužbenci so mi potrdili, da je bil tajnik nekačinec; lord sam je pa kadil samo cigarete!«

»Toda pač ni bil Ortega sam, ampak kak pajdaš, je rekel višji nadzornik.

»A kako naj bi bil ta spoznal gospodično Holmove?« je vzkliknil nadzornik.

»In če Ortega sam ni v zvezi z lordovim izginjenjem, zakaj je potem pobegnil?« je oporekel sir William.

»Tega še ne vem,« je priznal Whinstone. »Poznam pa nagib, ki je pripravil lorda Kingsleya do tega, da je dal tisti večer svoji služinčadi dopust!«

»Neznana ženska stopi na oder«

Višji nadzornik Duffy je poskočil s svojega stola, vendar je to pot takoj sedel nazaj.

Sir William se je očitaje oglašil:

»Mislim sem, gospoda, da sem o vem poučen, zdaj pa vidim, da imata vsak svoje skrivnosti!«

»Ali je kdo izmed lordovih služabnikov kaj izdal?« je vprašal nato s prijaznejšim glasom.

»Ne, tega ne, a nekaj me je v lordovi delovni sobi zbudilo v oči! Tisto noč, ko je lord izginil, je gorel v kamini ogenj! To ni samo po sebi nič čudnega, posebno še v mrzli, megleni novembrski noči. A v hiši na Berkeleyjskem skveru je povsod

napeljana centralna kurjava! Kamnov mso nikoli uporabljali, tem manj, ker je prenašal nadešljivi lord samo razmeroma nizko sobno temperaturo. Služabniki so mi pozneje povedali, da ni nihče izmed njih zakuril ognja v kamini. Torej je bil storil to lord sam. In podoba je, da ni maral imeti priči. Očividno je hotel lord Kingsley nekaj sežgati! Samo kaj? Najprej sem mislil na kakke listine, a zaradi tega mu ne bi bilo treba odstranjevati služinčadi iz hiše. Tudi je bil ogenj v kamini mnogo prevelik za takšen avtodaf. Predmet, ki ga je hotel lord brez priči uničiti, je moral biti dokaj obsežen! Na žalost je bil ob času mojega odkritja že upepeljen. Dvornika sem vprašal, ali je kaj izginilo iz stanovanja. Rekel je, da ne. Vkljub temu vem, kaj je lord v noči svojega izginjenja tako skrivnostno sežgal!«

Nadzornik Whinstone je ušlaš nekoliko pomolčal. V tem je višji nadzornik Duffy porogljivo zaklical:

»Ne devajte naju na natezalnico! Kaj je bilo po vašem mnenju tisto, kar je lord Kingsley v noči svojega izginjenja sežgal v kamini delovne sobe?«

Whinstone, presenečen od poudarka teh besed, je višjega nadzornika mirno pogledal, nato pa odvrnil:

»Bojim se, da bosta razočarana, gospoda! Predmet, ki ga je lord Kingsley tisto noč z ognjem uničil, je bil samo lesen kip! Pogrešil sem ga, vžlic dvorniki trditvi, da ni nič izginilo. Za svoje

odkritje sem dolžnik temu, da so radi lordove prepovedi v njegovi hiši samo po enkrat na teden brisali prah. Najbrže se je bal, da mu ne bi ob pogostejšem snajenju tem bolj gotovo poškodovali kakke dragocene reči. Tako je ležala na vseh predmetih rahla plast prahu, in ko sem na nizkem stolu opazil okroglo ploščo, ki je bila popolnoma nezaprta, sem precej vedel, da je tu nedavno še nekaj stalo. Izprva sem mislil, da bi bil utegnil skrivni prišlec vzeti manjkajoči predmet s seboj. Tedaj se je dvorniku vendarle razvezal jezik, in povedal mi je, da je stal tam precej velik lesen kip. V kamini sem našel njegove zgojene ostanke; ti so mi dokaz, da je bil kip sežgan. Vprašal sem dvornika, kakšen je bil kip. Menil je, da je bila postava s plamenico v roki. Slutnja mi je takoj rekla, da mora igrati ta kip v vsej stvari veliko vlogo. Po daljšem iskanju sem pri enem svojih naslednjih obiskov v hiši na Berkeleyjskem skveru našel spisek inventarja. O sežganem kipu je bilo kratko zapisano: »Lesena figura, predstavljala Thanatosa.« To je bilo malo. Sicer sem pa ukazal naredniku Forestu, naj vpraša pri starinarjih, ali je o tem kipu komu kaj znanega.

»Pravite, da je bila lesena podoba Thanatosa, grškega boga smrti?« je vprašal višji nadzornik Duffy.

»Da. In tu so moja opazovanja in polzvedbe pri kraju,« je rekel Whinstone, čeprav ni bilo popolnoma res.

Tudi za pomlad kupite pri „PAULINU“

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 5

KER VAM OB NAJNIZJI CENI NUDI PRVOVRSTNO DELO IN BLAGO, PRAVILNO MODNO LINJO IN ELEGANTEN IZGLED V PLEŠCIH, KOSTUMIH IN PALETOJH

NAZNANILO!

Cenj. občinstvu vjudno naznanjam, da bom v ponedeljek 3. maja 1937, odprl

NOVO TRGOVINO S ČEVLJI

v Selenburgovi ul. (nasproti kavarni »Z V E Z D A«).

Vsem cenj. odjemalcem zagotavljam, da bom tudi v svoji novi trgovini postregel vedno samo s prvovrstnim blagom po solidnih cenah. Za cenj. obisk se najtopleje priporočam. Z odličnim spoštovanjem

ANTON ŠINKOVEC
TRGOVINA S ČEVLJI
LJUBLJANA
Selenburgova ul. in Pod trančo 1.

Prodamo:

Compound parni stroj izdelek L. Langen, Budimpešta, iz leta 1899 v ležči izvedbi s kondenzatorjem in ventilnim razvodnikom

Cilinder visokega tlaka 450
Cilinder nizkega tlaka 750

Dvig 900, 10 atm., 95 obratov, 400 ks indicirano, 355 ks efektivno, poraba pare od 2500, 5.7 kg (HP) z batom 450 m/m premera v izvedbi za prenos pogona z 10 vrvmi in

parni stroj 20 HP na izpuh z ležčim cilindrom, izdelek Langen 1902, 10 atm., 265 obratov s čvrsto in prosto jermenico. Oba stroja brezhibna. — Ponudbe nasloviti na D. d. domače tvornice predenja i tkanja pamuka, Dugaresa.

Zahvala

Vsi, ki ste z nami sočustvovali ob prerani smrti našega draga sina, brata in svaka

BORISA

bodite iskreno zahvaljeni.

Posebno zahvalo smo dolžni izreči g. komandantu Pomorske odbrane Aleksandru Andriću, č. g. župniku Andriji Rački na Trsatu, g. zdravniku iz Selc in vsem njegovim tovarišem, ki so ga v tako lepem številu spremlili do njegovega preranega groba.

LASKO, dne 29. aprila 1937.

Zalujóče rodbine:

DERGAN, SIMONIĆ, BERGER.

ZAHVALA

Vsem, ki so nas ob nenadni bridki izgubi našega očeta, tasta in starega očeta

Alojzija Knafeljca

žel. inspektorja v pokopu,

tolažili in vsem darovalcem vencev in prekrasnih šopkov ter vsem, ki so blagega pokojnika vključ najslabšem vremenu spremili k večnemu počitku, naša najiskrenejša zahvala.

Posebno zahvalo pa dolgujemo zastopniku župana mesta Ljubljane g. ravnatelju Westerju, zastopniku Zveze jugoslov. planinskih društev g. dr. Tominku, predsedniku S. P. D. g. dr. Preterju, zastopniku triglavske podružnice S. P. D. v Mojstrani g. Gregorju Lahu in Prometnemu društvu Medno-Tacen, da so mu na tako ganljiv način izkazali poslednjo čast.

Prosimo, da blagopokojnika ohranite posebno na planinah v dobrem spominu. Maša zadušnica se bo darovala dne 4. maja 1937 ob 7. uri jutraj v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani. LJUBLJANA, 30. aprila 1937.

GLOBOKO ZALUJOČI OSTALI.

ČATEŠKE TOPLICE

pošta Brežice, želez. postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelci v dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra — v pred in posezoni znatni popusti. Zahtevajte prospekte!

Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolezn: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevralgično trganje, kronični katarji, ženske bolezni i. t. d.

Naznanilo preselitve

Preselili smo svojo pisarno od Blewelsove ceste št. 18, k svojemu skladišču

pod Rožnikom, Cesta 1, št. 15 (pred Kollmanovim gradom, poleg vile Urbančič).

Ljubljanska komercialna družba z o. z. LJUBLJANA.

JUGOSLOVANSKI FENIKS prodaja 2 avtomobila

znamke »Chevrolet« in »Fuch«.

Interesenti naj si ju ogledajo v garaži g. Ivana Kopača, Ljubljana VII, Frankopanska ulica 21. med 8—12 in 13.30—19 uro. — Cenjene ponudbe v zaprtih kuvertah sprejema g. Ivo LAH, OUZD, Ljubljana, od 9—12 ure do 8. maja 1937.

TA VARSTVENA ZNAMKA NA STEKLENICI

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN OKEN PRIZNANO NAJBOLEJŠE SREDSTVO

Sidel

katero vsled kemičnih sestavin vse te predmete ČISTI, POLIRA, OHRANI, DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

Parketne deske, trstje za strop, asfaltno strešno lepenko, bitumenjuto za izolacijo, bitumen, lesni cement, karbolinej, strešni lak, katran

in razna izolacijska sredstva proti vlagi dobite najceneje pri

JOS. PUH, Ljubljana

Gradaška ulica 22
Telefon št. 25-13

Orodski vozički najnovejših modelov

Dvokolosni motorji, kolesarji

Stivalni stroji pogrejalni

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko! »TRIBUNA« F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4. Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 36.

Proti listnim ušem in gosenicam na sadnem dnevju, rožah in okrasnem grmičevju

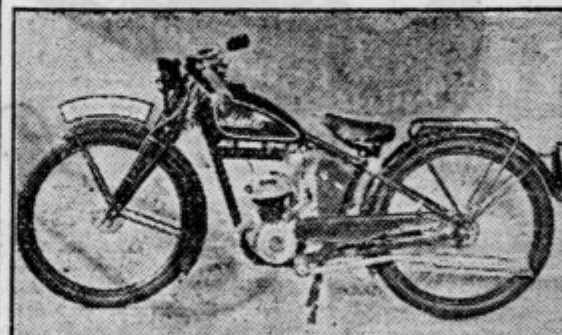
SHELL BILJOBAN POLETNI

deluje naglo in izredno, niti najmanj ne škodi listju niti ostalim zelenim delom rastline. Obširna navodila in ponudbe zahtevajte od izdelovalca

JUGOSLOVANSKO SHELL D. D. — Zagreb, Gajeva ul. 5

Motorji SACHS

Najnovejši modeli in prestave, najlepša oprema.

Kolesa športna in Turing so nemška »Miele« najboljša. — Velika izbira, cene nizke. Kolesa tudi na ugodna mesečna odplačila.

Remec Oskar

LJUBLJANA — Dolenjska c. 5.

SS »PRESTOLONASLEDNIK PETAR«

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. — SUŠAK

Dnevna brzojarnoplovna služba s Sušaka v Dalmacijo in obratno. Odhod s Sušaka ob 16. uri. Dnevna večkratna zveza s kopališči in letovišči jugoslovenske obale. Prijetna turistična potovanja s Sušaka v Dalmacijo in na Grško po nizkih pavšalnih cenah. Ekspresne turistične proge iz Benetk v Dalmacijo. Prvovrstni parobrodi — izborna kuhinja. Prospekte in navodila daje Direkcija na Sušaku, vse njene agencije in vsi uradi »Putnika« in družbe »Wagon-Lits/Cook«.

Od 5.—9. maja 1937.

BRESLAVSKI SEJEM

združen z razstavo poljedelskih strojev

Pojasnila glede popusta na vozovnicah pri vseh potniških uradih, glede kupčijskih možnosti pa neposredno pri Breslauer Messe- und Ausstellungsgesellschaft, Breslau 16, Messegelände.

SEJEM ZA JUGOVZHOD

Nemška ponudba obsega:

Poljedelske stroje in orodja — poljedelske obratne naprave — gnojila — splošno strojezgradbo — silotvorne naprave — orodje in stroje za izdelavo orodja — transportna sredstva — osebnina in tovorna vozila — sanitarne naprave in obrabne proti ognju — elektrotehniko — stavbarstvo in stavbne tvarine — tehnične potrebe — hišno in kuhinjsko orodje — pisarniške potrebščine.

Kmetiska razstava, veliki sejm plemenske živine in konj.

Jugovzhodne evropske države in Poljska razstavljajo na velosejmu surovine in agrarne prideleke.

ZAHVALA

Za neštnevilne izraze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega srčnoljubljene soproga, očeta, strica, svaka itd., gospoda

Franca Kukeca

izrekamo tem potom najprisernejšo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo častiti duhovščini, banovinskemu zdravniku g. dr. Karlu Matku, primariju celjske bolnišnice g. dr. Steinfelserju za požrtvovalno pomoč v težki bolezni, zastopnikom uradov, mestne občine in mestnega odbora Rače, Sokolskemu društvu, gasilski četi, železničarski godbi iz Zidanega mosta, pevcem za ganljive žalostinke, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga v tako obilnem številu spremljali na njegovi zadnji poti. Vsem in vsakemu posebej naša iskrena zahvala!

RADECE, dne 29. aprila 1937.

Soproga, sin in ostale sorodstva.

Naš ponos

Zavrgli smo stare stroje, a s pomočjo novih, najmodernejših izdelujemo tako obutev, da moremo, bodisi v kvaliteti ali v izdelavi tekmovati z ameriškimi proizvodi.

Naše trgovine so založene z novo vrsto moških polčevljev — original GOODYEAR, h katerim je priloženo kopito, nova LORD krema, flanelasta krpa za čiščenje in vezalke. To vse dobite za ceno

DIN 199.—

Obiščite našo prodajalno in pomerite si naše zadnje modele!

Neutrudljivo delamo na tem, da izpopolnjujemo našo proizvodnjo in tako moremo zadovoljiti najboljšega gospoda z najfinejšim okusom.

Bata

IŠČE SE

2 ali več družabnikov (kompanjonov)

za večje rentabilno industrijsko podjetje. Ponudbe nasloviti na ogl. odd. »JUTRA« pod »Industrija«.

Vsakdo ve, da je THONETOV

STOL najboljši!

Izdelujemo stole, naslanjače, mize in drugo opremo za kavarnice, restavracije, hotele in privatna stanovanja; nadalje izdelujemo vrtnice stole in kinonaslanjače, vse iz parjene, upognjene bukovine izbrane kakovosti. Zahtevajte prospekte in ponudbe!

»THONET - MUNDUS« jugoslovanska tvornica namještaja iz savijenog drveta d. d. VARAŽDIN. — Telefon štev. 33.

Hotel »VILA LUCIJA«

ALEKSANDROVO, otok Krk.

Z restavracijsko teraso nad morjem in ostalim komfortom. Stanovanje in hrana, vključno takse, od Din 50.— do Din 59.— dnevno. Radi nižjih cen se priporoča bivanje v juniju. Prospekti pri PUTNIKU in pri direkciji hotela.

ZAHVALA

Za vse izraze iskrenega sožalja in sočutja ob prerani in nenadomestljivi izgubi predobrega in nepozabnega soproga in očeta

Jožeta Novaka

stavnega polirja,

izrekam vsem najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujem se tudi vsem, ki so pokojnika v tako lepem številu spremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo pa sem dolžna gospodu župniku iz šmartna pod šmarno goro, gasilskemu društvu in pevskemu društvu »Zarja« iz Tacna ter sodelavcem mojega pokojnega soproga, ki so, sami težko prizadeti, storili vse, da lajšajo meni gorje in žalost ter da je bila zadnja pot pokojnika nadvse častna.

V LJUBLJANI, dne 30. aprila 1937.

V globoki žalosti:
soproga **MARIJA NOVAK** in ostalo sorodstvo.

LE OGLASI V „JUTRU“ IMAJO NAJVEČJI USPEH!

Občina Ljubljana,
Mestni pogrebni zavod.

V GLOBOKI ŽALOSTI NAZNANJAMO VSEM SORODNIKOM, PRIJATELJEM IN ZNANCEM, DA JE PO DOLGEM IN TEŽKEM TRPLJENJU, SPRAVLJEN Z BOGOM, UMRL MOJ DOBRI IN NEPOZABNI SOPROG, BRAT, STRIC IN SVAK

JOSIP URBANIČ

VELETRGOVEC IN POSESTNIK

POGREB DRAGEGA POKOJNIKA BO V NEDELJO, DNE 2. MAJA 1937 OB 16. URI IZ NJEGOVEGA DOMA MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 8 NA POKOPALIŠČE K SV. KRIŽU.

SV. MAŠA ZADUŠNICA BO DAROVANA V TOREK, DNE 4. MAJA 1937 OB 7. URI ZJ. V ŽUPNI CERKVI MARIJINEGA OZNANJENJA V LJUBLJANI.

PROSIMO, OHRANITE POKOJNIKA V BLAGEM SPOMINU.

LJUBLJANA—CLEVELAND, 30. APRILA 1937.

JOSIPINA, SOPROGA
ANA, SESTRA, ANTON, BRAT,
VIDA, NEČAKINJA.

V neizmerni žalosti naznanjamo tužno vest, da nam je po kratkem in mučnem trpljenju umrl naš ljubljani soprog, brat in svak, gospod

Danilo Kuzmin

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto, dne 1. maja 1937 ob 16. uri iz mrtvaške veže, Stara pot štev. 2, na pokopališču k Sv. Križu.

LJUBLJANA, dne 29. aprila 1937.

ŽALUJOČI:

NELLY, soproga, GIZELA, sestra,
ter ostalo sorodstvo.